

העולם הזה

הדרופאיה

A man with a mustache, wearing a white cowboy hat and a red long-sleeved shirt, is shown from the chest up. He is holding a lit cigarette in his right hand, bringing it to his lips. The background is dark and textured, possibly a wooden wall.

Come to flavor.

Made in U.S.A.

הרומציה

בעוד שימעון פרס ממולל בידו את מיכתב ההתפטרות. שולפו מהמעטפה. מוסרו לנשיא. מחזירו למעטפה וחוזר חלילה - כדי לאפשר לכל הצלמים הזדמנות לקלוט בעדשה את הרגע ההיסטורי החרפנמי - עסקו העסקנים בתעלולי המשברים הבאים. התרגיל שנחשף הפעם. יוזמתו של היועץ דייוויד סווייר: קומנדו קטן של אנשי פרס סמוך לחדרו של יצחק שמיר בלישבת ראשי הממשלה.

כתב היד של ג'ון דמיאניוק

מסר שהגיע לאחרונה. בדרך-לא-דרך. להעולם הזה. בכתב-ידו של ג'ון דמיאניוק. באוקראינית. מפרק את פירסומי הכוזב בעיתונים שונים. "העולם הזה" מלווה את המסר בניתוח גרפולוגי עדכני.

מערוך אחד ושתי גירסות

לעורכי-הדין במישפט יערי-גרנות נר. תר רק לסכם את הטיעונים. והשופטים יחליטו איזו גרסה הם מעדיפים. העולם הזה מעמדת את העדויות: מערוך מול שיחת-טלפון. מכה בסלע מול דריסה. אסיוואל מול חשיש. דולארים מול יסור. ברה למשיכה מן החשבון.

ההצגה האחרונה

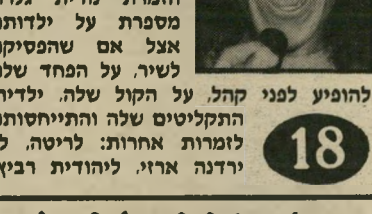
אחרי הדמעות של חווה יערי תבוא הסנסציה של גיתית איזרלוב. הקורות. זרקורים. עיתונות. הספק? לימים השנונים התחרו ביניהם על הכבוד לייצגה.

רחל מרחלת על כל העונה

מה עשה אפי דיין במחלקה הפסיכיאטרית • איפה נמצא בעלה של ריטה • ליהורם גאון אין מושג מה עושה אורנה • מה מחזיק את חנוך לוין בחו"ל • גליה אלבין והחברים האמיתיים • ליאור ייני בחו"ל. רותי לפני לידה • צביקה סבו וחנה (פרי) מחליפים חיתולים • מול טוב לשרה מילר • החרד הסגור של לאה הכמיו.

גלידה שחורה

לבוהמיים ישכסית. למשוררספראק. למפא... ניקים תמר. ולכושם העבריים יש מקום מיפגש קבוע בתל-אביב: מזון הגלידה אסרניטי (נצח).

הטייסות

כמה נשים חברות ב.אגודת התעופה הכללית? בישראל! הגברת הטייסים. המשתעשעים בתרגילי-אוויר במטוסים קלים. אינם רוצים לדעת. מה. שה נשים יעופפו מעל לחישהים?

לאן נושבת הרוח: תיאטרון

משה שמיר ושוש אביגל על שקספיר תוצרת הארץ. נועם סמל ויובל מסקין על קלאסיקה בעברית. מרים קיני על חילוף חומרים. האם קיימת תרבות ישראלית כלשהי בתיאטרון?

אימת הבנקאים

יותר מכל חוששים מנהלי הבנקים לגלות את מצב הונכסים האמיתי שלהם. הגילוי כי חובות אבודים רשומים אצלם כחובות אמיתיים. יוכיח כי הם מזמן פשטו את הרגל. אבל מה איכפת להם? לא הם המפי סידים. וכל אחד מהם מרוויח כמו 10 אחיות.

האשכרדים

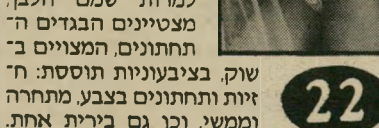
מה הם אוהבים. בני העדה השלישית. בצד ה"אשכנזי ובצד הספרדי שלהם: איזה משני הצד"דים תרבותי יותר? יואל מרקוס: "היחס לאשכנזים כאל אנשים לא נקיים... מירון בנבנישתי: "הספרדי קט"נוני ביחס לספרדים אחרים".

רצח בקיבוץ

גם בקיבוץ יכול להתרחש מעשה רצח. ובגיבועת-ברנר מגויסים פסיכולוגים כדי להרגיע את החברים. בגיבועת ברנר. שהוא הקיבוץ ה"גדול בארץ. זהו המיקרה השני במשך 27 שנים.

לבים בצבע ותחתונים על הגובה

למרות שמם הלבן. מצטיינים הבגדים ה"תחתונים. המצויים ב"שוק. בציבעוניות תוססת: ח"זיות ותחתונים בצבע. מתחרה וממשיך. וכן גם בירות אחת.

על אישה-השנה תשמ"ו. יצחק שמיר (העולם הזה 1.10.86). אני לא מסתדר עם בחירתו של יצחק שמיר לאישה-השנה. אם כי נהירה לי העובדה שאישה-השנה אינו חייב להיות איש המקובל עליי (או על עורכי העולם הזה). הרי בכל זאת... במחשבה שניה. יכול להיות שאורי אבנרי. האוהב כל-כך לצטט את התנ"ך. ביקש לרמוז לריבוי ישעיהו: שמיר ושות' תאכלו! שמעון מולדבסקי. ירושלים

למה שמיר. כאשר כל הפתיחה של אישה-השנה הפרק "מי לא?" מובילה את הקורא לחשוב שזה. הנהיגה. שימעון פרס. האם יכול להיות שאורי אבנרי הושפע מה"סקטש המפורסם של אורי-זהר-אריק-איינשטיין (על חידון התנ"ך). גפן במובן גפן? זאת אומרת. מכיוון ששמיר. בכל זאת. מוזכר 11 פעמים בתנ"ך ופרס פעמיים בלבד (במניין העופות הטורפים הטמאים). הגיעה הבכורה לשמיר?

הרועה המתרוצץ

עוד על אישה-השנה. אורי אבנרי צודק במאה אחוז. למרות כל מעלותיו. הצלחתיו וכל השאר. אין שימעון פרס אישה-השנה תשמ"ו. אם כי ייתכן שלוא היה שומע בקול אחד מחבריו הבכירים למפלגת העבודה. היה זוכה בתואר. וכך אמר פעם. מי שמשמש כיום כמזכיר חברת העובדים. דני רוזנלוי (שהיה במשך שנים רבות רועה-צאן בקיבוצו. כברי. שבגליל המע-רבי).

"רעיית הצאן היתה בשבילי שיעור מצויין במנהיגות: רועה טוב צריך לדעת לאן ברצונו להגיע. ולקבוע בהתאם לכך את הכיוון. עליו ללכת בראש העדר ולא להנהיג אותו מאחור. אחרת יתפור. "הוא מוכרח להיות שקט. לא עצבני - ואז יהיה גם העדר ממושמע. ומה שחשוב לא פחות: אסור לרוץ. צריך ללכת". ושימעון פרס - במשך כל השנתיים שלו ליד ההגה - לא רק שלא הלך קדימה בקו ישר. לא רק שרץ ללא הפסק. מפה לשם ומשם לפה. אלא שהוא פשוט התרוצץ. ללא קו ברור.

ריכוז המאמץ האפריקאי

על חידוש אפשרי של היחסים עם טוגו (תשקין). העולם הזה 1.10.86). האם קברניטי מדיניות-החוץ של ישראל לא שירתו בצה"ל? האם הם אינם מכירים את המושג של ריכוז המאמץ? המטרה באפריקה הייבת להיות. קודם כל ולפני הכל: ניגריה. המדינה הגדולה ונותנת-הטון ביבשת. איזו חשיבות יש לחידוש הקשרים עם קאמרון. חוף-השנהב. ואיזו ומה שחסר עכשיו זה טוגו? מדינת-הנגם (שני מיליון תושבים על 55 אלף קילומטרים מרובעים) החיה על יצוא קפה פוספאטים? ליאור פייט. נתניה

מדוע הוא נוסע

על ריבוי נסיעותיו לחו"ל של חבר הנהלת הסוכנות עוזי נרקיס (תש"ק). העולם הזה 1.10.86). אם תצמידו מונה לטייס אל-על. תגלו כי גם הוא מרב בטיסות לחו"ל. מדוע? כי זה מיקצועו. וכי כיצר אמור עוזי נרקיס למלא את תפקידו. בראש-מחלקת-ההסברה. בלי לפגוש את קהל-היעד שלו לעיתים קרובות ורבות ככל האפשר? וקהל-היעד שלו. כידוע. אינו מצוי בארץ. קהל-היעד של נרקיס מצוי בחו"ל. אי לכך. אם שהה נרקיס בתישעה החודשים הראשונים של השנה 72 יום בגולה. זה הרבה פחות מדי. מוטב שהוא ישהה שם הרבה יותר. כדי שהרבה יותר יהיו יבואו לשהות כאן. שמעון עמיר. תל-אביב

קראתי באיזה מקום שעוזי נרקיס הוא מועמד מיפלגת העבודה בבחירות הבאות לראשות עיריית ירושלים. כאשר טיי קולק. המתקרב לגיל 80. יפרוש. אז אולי זאת הסיבה לנסיעותיו הרבות לחו"ל. ללמוד כיצר מנהלים את עיריותי-הן של בירות העולם? אריה שוומנמל. ירושלים

גם זה וגם זה - ספרים שאהבתי	בזמן האחרון
21	חלוצי-האורח - דגש על העור
22	דף חדש - דוח מן הרדיו
26	תשבץ - מעל או מעבר לטבע (6 אותיות)
28	הזרוע - מזל של סתיו
29	קולנוע - סיפור אהבה עם מוסיקה
30	דווי - זכרונות מאפריקה
31	ספורט - דרך היד והרגל
38	אנשים - יום-כיפור עליו
40	

מיכחבים - חזרסקופ-בול	ובול-סיסמות
3	אנגרית-העורך - שאלה לפסיכולוגים
4	הנרץ - מנהל בנק - 10 אחיות
5	מוסמכות
6	במדינה - שם המישחק
10	השקפה - אלצור בקו פמיניסטי
14	מה הם אמורים - מדוע שב דני קורון ארצה
17	דמיון אישי - מילים ומלצות
18	ראיון - עם נורית גלרון. זמרת: אני מוכרת את עצמי נטו?

שנת ישרים

על הערה אחת מן ההקדמה לסיפרה של דניאלה שמי. מיטבת. שני חדרים וסלון לא גדול (איגרת העורך). העולם הזה 10.9.86.

כל הכבוד לאמא של דניאלה שמי. אצלה לא מקובל ללכת לישון אחר השעה 11. גם אצלי לא.

ועם זה באמת יש לי בעיה. הילדים שלי לא מבינים מדוע אני מבקש לסגור את הטלוויזיה אחרי מבט לחדשות. החברים שלי לא מבינים מדוע אין אנו מצטרפים אליהם להצגה שניה, והידידים שלי לא מבינים מדוע אני מבקר לארח אותם בכיתי בשבת אחריצהריים ולא ביום שלישי בחצות.

לכל אלה, וגם לדניאלה שמי, אני מבקש להסביר: רק מי שהולך לישון בסביבות 11, מסוגל לקום רענן וער בסביבות 6 בבוקר. ולמה אדם צריך לעשות זאת? פשוט מאוד, כדי לצאת

הכוכבים דוברים אמת

על תחזית ההורוסקופ לשנת תשמ"ז (העולם הזה 1.10.86).

ממש לא ייאמן עד כמה ההורוסקופ של מרים בנימיני קולע בול. רק ירדתי לרחוב. ביום השלישי בערב, כדי לקנות את גליון ראשהשנה, וכבר החלו להתגשם התחזיות המובאות בו. דבר ראשון: שנה גשומה. כי עד שהספקתי לשוב הביתה נרטבתי עד לשד עצמותי מהיורה המבול.

עכשיו אני מחכה בכליוניעניים למימוש התחזית האישית שלי (אני בן מזל מאזניים): "המון הצלחה אצל בני המין השני". אשר איתני, תל-אביב.

החרב של שקספיר

על שמה הנכון של עיר-הולדתו של ויליאם שקספיר (קולנוע). העולם הזה 24.9.86.

ממלכה אחת, עם אחד, אל אחד! הירוחרים לגבי המקורות

לעבודת יומו (זאת אומרת, אם הוא חייב לעבור). דויד חסון, תל-אביב

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיות או טכניות.

פראנקו זפירלי הוא, ללא ספק, גדול בסנימ טוגראפיה. אבל הוא חלש בגיאוגרפיה. כאשר הוא סיפר לערנה פינירו שהעלה את אותלו בתיאטרון על שם שקספיר, חזר על טעות שכיחה בין רבים, בציין שהתיאטרון מצוי בעיר סטראטי פורראון-אייבון.

איו עיר בשם זה. שם העיר הוא סטראטפורד-אפון-אייבון (סטראטפורד לגדות הנהר אייבון), והיא, על 20 אלף תושבים, מצויה כ-150 קילור מטר צפונית-מערבית מלונדון, ובה נולד (ונקבר) ויליאם שקספיר (וגם אשתו, אן האתאוויו). מובן שהעיר חייה על זיכרו של שקספיר, מפסטיבל התיאטרון השנתי לזיכרו ועד מאות חנויות המזכרות השקספיריות.

ואגב, לסטראטפורדים יש מינהג משונה, הקשור דווקא באביו של שקספיר, שהיה בשעתו מעין מפקד מישטרה מקומית, ושחרבו מוצגת לראווה בבית הולדתו של שקספיר הבן. כאשר פורצת מלחמה, הסטראטפורדים שולפים את החרב מגדרה, עד שהשלום חוזר לאיים הבריטיים. כך הם נהגו באוגוסט 1914 וכך הם נהגו בספטמבר 1939.

ורד פתחיה, (זמנית) לונדון

אף לא שענל

על תולדות ההימנון הגרמני, שמילור-תיו נתונות עתה במחלוקת בגרמניה (ייומן אישי). העולם הזה 3.9.86.

כבר פעמים אחרות נכתב בהעולם הזה על תולדות ההימנון הגרמני. ואומנם, אצלם איחוד גרמניה היה תמיד מעל לכל, ועוד בעת שלטון הקיסר (ראה בול חמישה מארקים).

בול אחר מאותם ימים (והו בול שני מארקים מראשית המאה, המכריז, אין לאבר אף שעל של אדמה גרמנית!) העלה בי הירוחרים לגבי המקור רות מהם אנוחנו שואבים את הרעיונות לסיסמות תעמולה מסויימות.

חנן שיפמן, הוד השרון

קווא יני.

מזנח לסני מיסמך עיתונאי מיוחד-במינו. הייתי הופך אותו להומרילימר — לא דווקא כפאקולטה לעיתונות, אלא כפאקולטה לפסיכולוגיה.

זהו גליון חודש ספטמבר 1986 של כתביעת בשם מינון, המופיע בכל מיני שפות מטעם מיפלגת-העבודה.

בעמוד 13 של הוצאה האנגלית מופיעה מיסגרת על תולדותיה של פרשת השב"כ. הדיכרים ערובים לפי הסדר הכרונולוגי: 12.4.84 — הטפת האוטובוס, 13.4.84 — הריגת שני הסטודיסטים, 29.4.84 — העתון חדשות מפרסם את תמונתו של אחד הסטודיסטים כשהוא מובל מן האוטובוס. בעודו בחיים.

בראש העמוד מופיע תצלום גדול של אותו גליון של חדשות. אפשר לקרוא שם בעין בלתי-מזויינת: "יום שלישי, כ"ז אייר תשמ"ד, 29.5.1984".

כלומר: הפירסום שעליו מדובר הופיע תורש ימים — חודש גודלי מאוד — אחרי התאריך שהוזכר בכתבה של מינון.

לשון אחרת: היריחו של מיפלגת-העבודה זיף את התאריך בכתבתו, והעביר אותו מחודש מאי

חדשות, 29.5.84. סליחה, טעות בחודש!

לחודש אפריל, כדי להגחיל לחדשות את הפירסום הראשון.

האמת היא שהפירסום הראשון, שפוצץ את הפרשה כולה, היה בגליון העולם הזה שנשא את התאריך 25.4.84 (ושהופיע בערב שלפני כן). חדשות פירסם את התמונה שלו לראשונה כעבור חודש וארבעה ימים, ב-29 במאי, וכן עשה מעריב. שני העיתונים האלה הסכימו מרצונם שלא לפרסם את התצלומים לפני כן — גם אחרי שהצנוורה כבר התיירה את הפירסום, בעיקבות הדעתו של העולם הזה שהוא פוגה לבג"ק.

שינאה

תהומית

הנה שאלה לפסיכולוגים: מה מביא עיתון, שכוראי מחשיב את עצמו כביטאון רציני, לעשות עבודה כה גסה של זיוף?

פסיכולוג נדיב יאמר: זה לא בכוונה. בעלי הכתבה הכניסו לעצמם לראש שחדשות היה בעל הפירסום הראשון, ועל כן התעלמו מן התאריך המופיע בראש גליון חדשות שהיה

דא.א.א.א.א.

לוח-ערכים ישראל: 1 בנקאי = 10 אחיות מוסמכות

שיכר ונינוש

אלא המשכורות של 200 המנהלים — חבורה מצומצמת, אך בכל זאת רחבה ונכבדה למדי.

על ההפקרות הטמונה במשכורות אלה דובר הרבה, ואין צורך להוסיף.

לפי החשבון שהתפרסם, מנהל אחד משתכר בפועל כעשר אחיות מוסמכות וותיקות בכתריהן — אחיות המצילות חייו, ארם, העובדות יומסדיליה בתנאים לא־תנאים, בחדרנינוח ובמחלקות לטיפול נמרץ.

מבחינת החברה הישראלית, יש כאן קנה-מידה ברור של ערכים וקדימויות:

1 מנהל בנק = 10 אחיות מוסמכות.

הדבר יצר סולס-ערכים כללי בחברה הישראלית. פקידה מתחילה בבנק משתכרת (בתוספת התנאים הנלווים, הרישמיים והלא־רישמיים) הרבה יותר מפועל בבית-חרושת, מבנאי על הפיגום, ממורה בבית-הספר, מחייל ומשומר.

משכורות-הענק (ואני כולל בזה, כמובן, את חבילות-המניות בתנאים מועדפים ושאר מטרות המתוחכמות, שבהן מעניקים המנהלים לעצמם מיליונים) יצרו לא רק הרגשה של בעלות, אלא גם אווירה של הפקרות.

הרי המנהלים היו צריכים להצדיק את המשכורות האלה. הם היו צריכים להראות הישגים פנטסטיים — הרחבת מחזורי-העסקים, מאזנים מפוארים.

על רקע זה צמחה שערוריית המניות, שהתפוצצה ברעש גדול. על רקע זה צמחה שערוריית החובות האבודים, שעוד תתפוצץ ברעש הרבה יותר גדול.

מזה שנים רבות יש בפי כל התעשיינים בארץ — בשיחות פרטיות, כמובן — תלונה אחת חוזרת:

הבנקים הורסים את התעשייה.

עלות הריבית בארץ מטילה על התעשייה מעמסה שאין היא יכולה לעמוד בה. עלות זו הרסה את כושר-התחרות בשווקי העולם, מול פני מופעים הנהנים מאשראי הרבה יותר זול. היא העלתה את המחירים בארץ, וכך תרמה לאינפלציה. היא רידלה את הרווחיות של המפעלים — וכך הביאה, בין השאר, להידרדרותם, ולהפיכת חובותיהם לבנקים לחובות אבודים.

על כך דובר בחריצות הרבה, אך שום דבר לא נעשה במרוצת השנים כדי לתקן את המצב הזה.

אנשי-האוצר עומדים כעניינים-בפתח מול המנהלים הכליכולים — מה גם שרבים מהם מקווים להחליף בבוא היום את מישרדיהם הצנועים באוצר בלשכות מפוארות בהנהלות הבנקים. כפי שעשו רבים מקודמיהם.

איני שונא בנקים ושונא בנקאים.

להיפך. אני בנו של בנקאי. אני עבד בבנק מעוררי, וכאשר נולדתי היה בעל בנק פרטי קטן בעיר-שדה גרמנית. (אומנם, כשכא לארץ לא רצה לנגוע עוד בכסף ובמניה, ועבר עבודה גופנית קשה עד יום מותו.)

איני עושה את ההבחנה, שהיתה פעם פופולארית, בין "הון יצרני" ו"הון פיננסי". איני מקבל את התיאוריה כי הפעולה הבנקאית היא טפילית בעיקרה.

האשראי הוא הדם בעורקי הכלכלה, והבנקים נחוצים. אולם רווקא משום-כך אני מתקומם נגד הגישה האנטי-חברתית והאנטי-כלכלית המציינת את מרבית הבנקים בארץ.

נוצר מצב של חוסר אחריות אישית וקבוצתית, חוסר-אחריות פירושו — הפקרות.

אילו אחרי שערוריית "הבנקאיות" נערך טיהור יסודי — ניחא. אילו היו הבנקים מסלקים מבמה אחת את כל שיכבת הניהול שגרמה להפקרות מנומנטאלית זו — ניחא. תחת זאת ניהלו קרב נגד עמ"י-ישראל, ואחרי מאבקים-איתנים ביצעו נסיגה טאקטית חסרת-משמעות, על-ידי העברת אותו קומץ מחדר לחדר.

במצב שנוצר, אין לדעתי מנוס מהלאמת הבנקים. כל שאר ההצעות הן פיתפופות-ביצנים.

דובר הרבה על "אמון העולם" במערכת הבנקאית הישראלית. נאמר שכל שינוי בארץ יזעזע את האמון הזה, ויגרום נזק לכלכלת-ישראל. כאשר הבנקים יתעטשו, תלקה הכלכלה ברלקת-ריאות.

בחסותה של סיסמה זו נמנעה כל רפורמה, כל נסיון לטיהור. **אין לזה שחר.**

ראשית, יש למערכת הבנקאית העולמית חיישנים מצוינים. היא יודעת בדיוק מה מתרחש בארץ. אין היא סומכת על הבנק-הישראליים. היא סומכת על ממשלת-ישראל (ולמעשה על ממשלת ארצות-הברית, המממנת אותה).

שנית, מה יקרה לאמון זה כאשר תתגלה הצנחנות לעיני כל, כאשר ייחשפו החובות האבודים החבויים במאזנים, כאשר יעמדו רוב הבנקים הישראליים לפני שוקת שבורה?

ההלאמה ררושה כרפואה מונעת. ממילא תילאץ המדינה (שוב אתה ואני) לשאת בתוצאות. מוטב שהמדינה תיקח את העניינים לידיה כבר עתה.

בדרך הפשוטה: הלאמה.

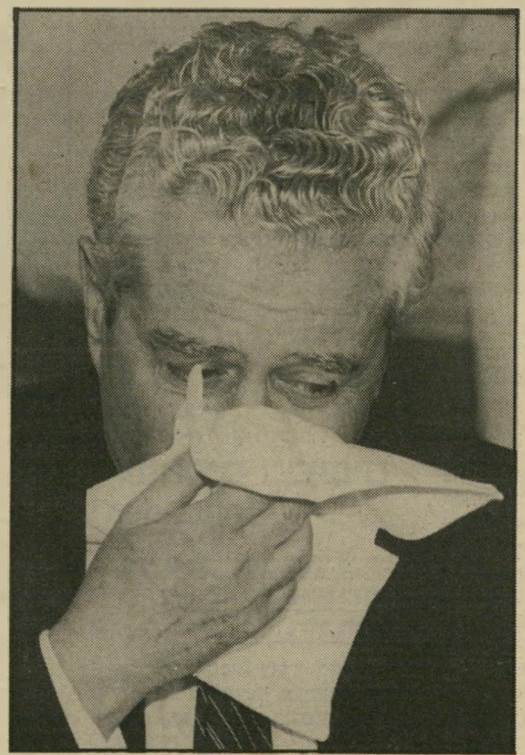
עקיפה, קרובה או רחוקה, בבנק הפועלים ובבנק לאומי. אני טוען שגם למר אריה דולצין אין שמיץ של שליטה בבנק לאומי. גבות-עיניו העבותות רק משמשות מיטריה ציבורית למעשיהם ולמחזליהם של המנהלים. העושים בתוך המופעל הענקי הזה כטוב בעיניהם. כאילו היתה זאת נחלתם הפרטית, ירושת אבא-אמא.

מבחינה זו אין שום הבדל ביניהם ובין רפי רקנאטי, שהבנק הוא באמת נחלה פרטית של מישפחתו, ירושת אבא-אמא.

אני טוען כי גם בבנק הפועלים המצב הוא כזה. לישראל קיסר אין שמיץ של מושג על מה שמתרחש בבנק שלו, ואין לו גם שמיץ של נגיעה בניהולו.

אם להשתמש באימרה שהיתה שגורה בגולה הדרושה: "הוא הגוי שעל שמו רשומה הסירמה".

הקשר זה מותר להזכיר את שמו של יעקב לוינסון ו"ל. הלך העיקרי מאותה פרשה לא הופק, מפני שלאיש בבנק הפועלים לא היה שום עניין בהפקתו, או אף בהוכחתו.

ארנסט יפת: "כאשר הבנק מתעטש..."

הלך העיקרי הוא שיעקב לוינסון, פקיד של בנק הפועלים, פקיד של חברת העובדים, פקיד של ההסתדרות, אדם שבא מן הקיבוץ בלי פרוטה בכיסו, הפך את בנק הפועלים לאימפריה הפרטית שלו ועשה בו כבתוך שלו.

מתחת לאפם של כל המפקחים, המועצות, המבקרים ושאר המוסדות הוא הוציא רכוש עצום מידי הבנק והעביר אותו בדרך ארוכה ומפותלת לשליטתו הפרטית.

לוינסון היה אדם מיוחד במינו — לטובה ולרעה — ולא בו אנו דנים עתה. אך אנו דנים במצב שבו היה המיכצע המדהים הזה אפשרי בכלל.

וא היה אפשרי, מפני שאין שום פיקוח של ממש על מנהלי-הבנקים. בבנקים הציבוריים עושים המנהלים כבתוך שלהם. יותר מזה: הם אכן משוכנעים כי הבנקים הם שלהם, שזה רכושם הפרטי, מתנחלים המגיעה להם "בזכות שמיים", כשם שהמלכים שלטו במדינותיהם "בזכות שמיים" בימי המונארכיה האבסולוטית.

זהו המצב שהתגלה בפרשת המניות הבנקאיות. הפיקוח הממלכתי על הבנקים היה ונשאר בריחה. בריחה נחמדה, חביבה — אבל בריחה.

שילטון הגופים הציבוריים בבנקים היא פארסה. **המנהלים מתנהגים כבעלי הבנקים לכל דבר. ועל רקע זה ניתן להבין את פרשת המשכורות.**

לא המשכורות והפיצויים של אותו קומץ בנקאים מיסכנים ואומללים, שהיו נאלצים לעבור מלשכותיהם המפוארות ללשכות מפוארות יותר, ולהחליף את התוארים שלהם בתוארים חדשים.

מישהו אמר השנוע כי הבנקים נמצאים במצב של "פשיטת-רגל מוסרית". זהו רק חלק מן האמת.

אחרי הכל, הבנקים אינם סוחרים במוסר. אין הם מלווים מוסר, ואין הם גובים ריבית מוסרית. המנהלים אינם מקבלים משכורת מוסרית.

האמת הפשוטה היא שרוב הבנקים נמצאים על עברייספת של פשיטת-רגל.

פשיטת-רגל כלכלית ובלתי-מוסרית בחלט.

אמת המסחרית הזאת חבויה במאזנים. היא ידועה לצמרת הכלכלית של המדינה.

בסיפרי הבנקים מופיעות הלוואות-ענק שניתנו למפעלים שונים, שאין להם שום אפשרות להחזיר אותן.

אלה הם חובות אבודים, מכל הבחינות. אך בסיפרי הבנקים הם מופיעים כחובות אמיתיים.

יש קנוניה כללית להסתרת האמת הזאת. היא עוברת רק בסורייסודות, מפה לאונן, בין הכלכלנים והפוליטיקאים המר-כזיים. אין מדברים עליה בממשלה, וכמובן גם לא בכנסת, מוסד המסוגל להיתפס רק לסנסציות חולפות. בבנק ישראל יודעים את האמת.

ההלוואות האלה ניתנו למפעלים הגדולים בלי ערובות מתאימות. וכי מי עסק בקטנות כגון אלה בימיהגאות המסחריות? מי כלכל העלה על רעתו שמפעלי-ענק ציבוריים ופרטיים, השולטים במחזור של מאות מיליוני דולארים, עומדים על כרעית-רגל?

היתה קיימת תחרות פראית בין הבנקים. המנהלים היו צריכים להצליח — ולוא רק כדי להצדיק את המשכורות האסטרונומיות שלהם. לכן נשכחה הזכירות שהיתה פעם מנת-חלקם של הבנקאים.

כאשר התפוצצה שערוריית המניות של הבנקים, היא העסיקה את הבריות לגמרי. היא העלימה את השערוריה השנייה.

על שערוריית-המניות דובר די והותר. היתה ועדת-חקירה, והיא הגישה את מסקנותיה.

למרבה הצער, הצליחו הבנקים להסיה את דעת הציבור והפוליטיקאים מן המסקנות האמיתיות, ולרבו את כל ההמולה סביב פיטוריהם של קומץ בנקאיהעל.

היה רעש, העיתונאים התרגשו, הפוליטיקאים צעקו, ולבסוף הושג נצחון כביר: חצי תריסר מנהלי-על, ארנסט יפה וחבריו, הועברו ממישרד אחד למישרד אחר באותה הקומה, השלטים על דלתותיהם הוחלפו, המשכורות שלהם הועלו, והכל בא על מקומו בשלום.

לפי הכלל העתיק: העולם יכול להיחרב, הבנקאים ירוויחו תמיד.

ב עיקבות השערוריה של מניות-הבנקים לא השתנה שום דבר. זוהי האמת הפשוטה.

היה פה תרגיל בלתי-רגיל: תחת שהמדינה תפקיע את הבנקים ותלאים אותם, קרה ההיפך.

הבנקים הפקיעו את רכוש המדינה.

כלומר: המדינה (אתה ואני) התחייבה לשלם מכיסה (כיסינו) את מחיר הספסרות המופקרת של הבנקים, כסכום אסטרונומי, מבלי שלמדינה תהיה השפעה כלשהי על הבנקים עצמם. היתה פה "הלאמה" של החובות, סוציאליזם של הפסדים. אך לא היתה פה הלאמה של הרכוש, הלאמה של הניהול, סוציאליזם של אחריות.

כאשר המדינה (אתה ואני) תפרה את כל המניות האלה, תמורת הורעתק (שלך ושלי) — גם אז לא תהיה למדינה שליטה בבנקים.

ובאן מתעוררת השאלה המעניינת: מי שולט, בעצם, בבנקים?

ב תיאוריה, שולטים בבנקים הבעלים.

בכלל שולטת הסוכנות היהודית. זהו מוסד גדול ומכובד, ואיש אינו יודע מי שולט גם בו, בעצם. בתיאוריה: כל הציונים בעולם ובארץ (אתה ואני).

בבנק-הפועלים שולטת ההסתדרות. חברת עובדים. ובתיאוריה: מיליון ומשחו חברים וחברות (אתה ואני).

בבנק המזרחי שולטים חברי הפועל המזרחי והמפד"ל. (לא אני, אבל אולי אתה.)

רק בבנק-דיסקונט יש מצב ברור ופשוט. זהו בנק פרטי באמת. הוא שייך למישפחת רקנאטי ולבעלי-המניות. (לא אתה ולא אני, כנראה.)

מה טיבן של כל הבעלויות האלה?

ברור שלא אתה ולא אני שולטים בצורה כלשהי, ישירה או

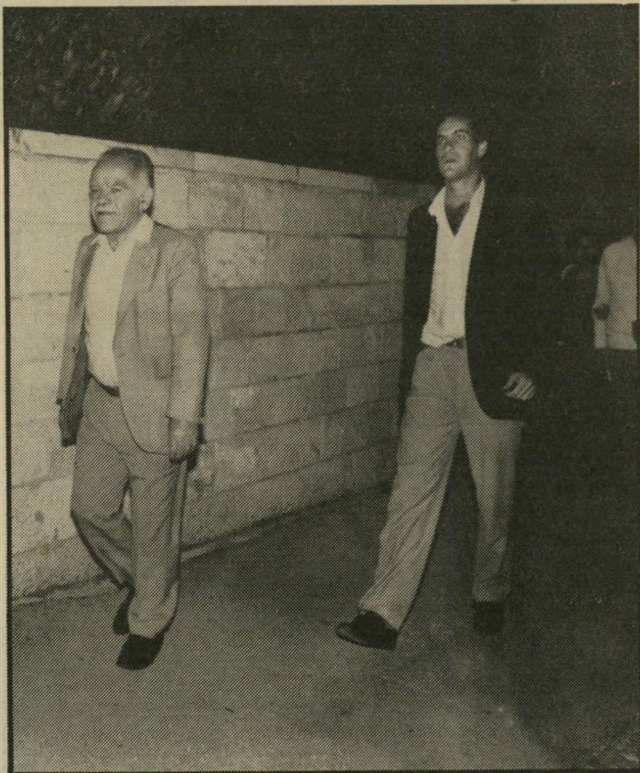
בתוך מבול דיבריהבל נשמע לפתע קול צורם והחזיר את המדינה למציאות

המדינה כולה עסקה ברוטציה. מבול של מלל נשפך על הנושא. מבול של רכילות (היועץ פלוני יתחלף עם היועץ פלמוני, שיתפוס את מקומו של...), מבול של דיבריהפרשנות נוט פייחוכמה.

בקאקופניה זו של דיבריהבל

ראשיהממשלה, שבהן נשפך על המדינה גשם-ברכה בלתי-פוסק של סיסמות אופטימיות, לא השתנה דבר. ישראל נשארה מדינה-ביקור-מלחמות. השלום רחוק כמו תמיד. המלחמה היא בלתי-נמנעת.

האלוף רמה לילך שבאגדה, שהעז להגיד בתמימות את אשר איש לא רצה לשמוע: שהמלך הוא ערום. **פאריטי**. אין פרשן צבאי רציני השולל את דיבריה פלר. סוריה שואפת לפאריטי צבאי עם ישראל. כלומר: היא חותרת למצב של שיוויון כמותי ואיכותי עם צה"ל. חאפט' אליאסר איבר ב" 1967 את

שמיר הולך בשבת ברגל לביתו של פרם
ישראל צועדת לקראת מילחמה

נשמע, לפתע, צליל שונה לגמרי. אלוף פיקוד-הצפון, יוסי פלר, הוריע כי המלחמה עם סוריה היא בלתי-נמנעת, ותפרוץ תוך שנהיים-שלוש. האלוף פלר אינו רוז'פירסומת. הוא לא אמר את הדברים כדי לחטוף כותרת. הוא דיבר לפני קהל מצומצם, ונזהר לשאלה.

שלום ארטיטו. מייד יצא הקצף על האלוף. פוליטיקאים תבעו לנזוף בו. המיסר הפוליטי רמז שה' דברים גרמו לו. "אינחת". וזה מובן. כאשר נערך במדינה פס' טיבל של הישגיי-שימעות-פרם. כאשר חוגגים בראשי חוצות את השלום שהנה מגיע ארטיטו. לא כדאי לקלקל את אווירת-ההג. לא כדאי גם להגיד את האמת: שאחרי שנהיים וחודש בתפקיד

רמת-הגולן. מאות אלפי תושבי האיזור הזה רובצים במחנות-פליטים בסוריה. רמת-הגולן היא, לרעת כל סורי, חלק בלתי-נפרד ממולדתם. היא סופחה רשמית למדינת-ישראל, בעיקבות הצעת-חוק אידיוטית של גאולה כהן, שגם המערך הצביע בעדה. היא מיר שבת עתה ביהודים, שהתנחלו על חורבות הכפרים הסוריים. לא יעלה על רעתו של שום מנהיג סורי, תהיה השקפתו אשר תהיה, לזותר על הרמה. איש בסוריה אינו מאמין כי אפשר לקבלה בחזרה בברכי-שלום. בסוריה, האופטימיסטים מאמינים שאפשר להשיג את הרמה בחזרה כאשר הכוח הסורי יהיה אימתני די צורכו. הפסימיסטים מאמינים כי לא די כזה, אלא יהיה צורך במלחמה. ככל

אסי דיין במחלקה הפסיכיאטרית

מאז נישואיו החפוזים של אסי דיין והדוגמנית סמדר קלצ'ניבקי לא ירד הזוג המלכותי הזה מכותרות העיתונות (ראה רחל המרחלת). האהבה, שניצתה במהירות, ההריון (משה דיין הקטן), הרצון להפלה, דחיית ההפלה וביצועה בסופו של דבר, הריבים, הפרידות והחזרות זה לזרועות זה - מהווים תסריט מעולה לאופרת הסבון הדיינית שאיפסם עוד תיכתב. הנה ההמשך: בשבוע האחרון שהה אסי דיין במחלקה הפסיכיאטרית בבית-החולים על-שם שינא בתל-השומר, בביתן 33, כשהוא נח מנוחה מוחלטת. אנשי-המחלקה ידעו לספר כי אסי אישפז את עצמו לצורך כתיבת תסריט העוסק בבעיות נפשיות, וכי הוא טרח שעות ארוכות במכונת-הכתיבה שהביא עימו. בשטח נראו הדברים אחרת: אסי, בחולצת-טריקו שחורה ובמכנסניים אפורים, שכב שעות ארוכות בחדרו שבסוף המיסדרון, כשהוא מעביר את זמנו בשינה ובקריאה. אשתו, סמדר, טרחה לבקרו מדי יום, ובסוף השבוע, הופצה שמועה שהוא נגמל משתייה מופרזת. ביום השישי שוחרר אסי לחופשה בביתו. כשנשאלו עובדים במחלקה למצבו השיבו: "אם שוחרר לחופשה, הרי זו עדות למצב טוב".

"לא שומע!"

סובלים מעונשים בצורות שונות, כגון עוצר, סגירת רחובות מיסחריים ועוד. **הדם ימשיך לזרום**. יצחק שמיר הטיל על האוכלוסיה אימה נוספת. בנאומו האחרון בטרם הרוטציה הזכיר להם את פעולתו של אריאל שרון ברצועת-עזה לפני 15 שנים. על שיטתו אמר שרון בשעתו: "לא לקחנו בשוויים" כל מי שנתפס כשנשק בידו, נהרג במקום. נהרסו בתים, נפרצו מעברים במחנות-הפליטים, ונגנטו צעדים רבים אחרים, המקובלים כי מלחמה של צבא קולוניאלי נגד אוכלוסיה מתמרדת ומחתרת לוחמת. הצרה היא ששיטות אלה לא הוכיחו את עצמן בשום מקום בעולם לאורך ימים. המלחמה בטרור הסתיימה בהצ' לחה רק באותם המקומות, שבהם השכילו השילטונות להציע לאוכלו' סיה פיתרונות סבירים לשאיפותיהם, וכך בודדו את המחתרת מן האוכלוסיה הכללית. פירוש הדבר, בדרך כלל: הסתלקות שילטון-הכיבוש ועריכת פשרה פוליטית. בישראל של 1986, אין לכך סיכוי יממשכו. **הדם ימשיך לזרום**.

דרכי-אדם שיקום עם חומס

קבלו-שיפוצים קאתולי גובר על הסטטיסטיקה, אבל לא על המימסד

שיקום אסירים, מונח שחוק מרוב שימוש, שגור בפיהם של פקידים, עובד' דים סוציאליים, מרצים, אנשי השרות' למען-האסיר ועוד מאות עובדים בשכר מלא, שזוהו עיסוקם, ושעל פניהם טופחת ללא רחם סטטיסטיקה עגומה, המדברת על 70% של אסירים משוחרר' רים החוזרים לפשע. יש מקום אחד שבו הסטטיסטיקה הזאת לא מוכיחה עת עצמה. שם גם לא פועלים בדרכי השיקום המקובלות. כמעט כל האסירים המשוחררים השו' הים במקום זה חוזרים לדרך הישר. אך המוסד הזה איננו זוכה לכל תמיכה שהיא מהמימסד. מדוע? "אילו היה זה מוסד יהודי, אני בטוח שהיו מוצאים את התקציבים שאנחנו צריכים. אבל, אנחנו ערבים", אומר כאמל שחארה, ה"אבא של האסירים", העובד הסוציאלי הערבי היחיד לשי' קום אסירים ערבים. הוא היחיד, מכיוון שעובדי בתי' הסוהר צריכים להיות יוצאי צבא, אפילו אם הם רק עובדים סוציאליים, ורק שחארה מצא פירצה לעצמו. הוא אימץ לעצמו תואר שקצת מפחיד את המימסד - העובד הסוציאלי של הכנסיה הקתולית. המימסד אינו רוצה להסתבך עם הכנסיה, ומאפשר לשחארה לצאת ולי' בוא בין כותלי בתי הכלא כרצונו, תוך שיתוף-פעולה מלא איתו. (המשך בעמוד 8)

אחד, בעל סכין, כדי להפיל תוך ימים מעטים שני קורבנות בעיר עזה. צעיר אחר דקר חייל בחברון, שלמ' זלו נפצע רק באורח קל. כמה שבועות לפני כן התנפלה אשה, נשואה ואם לילדים, על חייל בחברון בסכין, והתחילה לשחוט אותו, כאשר חברו של החייל הרג אותה ביריה. על מעשה זה נערכה לו חגיגה גדולה, בנוכחות אלופים, כנאה לגיבור. אולם המערכה אינה נגד כמה אני שים ונשים שיש להם סכינים. ארם אחד בעל סכין יכול לבצע פיגועים בלב עיר כמו עזה, ולגרום למהומות בערים אחרות כמו אשקלון, רק בתנאי אחד: שיש אוכלוסיה המחפה עליו. אוכלוסיה הרואה בו, כמו השיח' במינסר אליאקה, "לוחם-שיחרור ש' לנו". זוהי הבעיה של מלחמה בטרור.

דגים במים. לפי הסקר שנערך לאי-מכבר בגדה המערבית, הרוב העצום של התושבים מחייבים ומצדיקים את "המאבק המזויין", הקרוי בישראל "טרור".

רוב זה אינו מורכב רק מן הקר' צוניים, אלא גם מחלקי-הארי של המתונים, השואפים להסדר עם ישראל. אין הם מאמינים כי ישראל תסכים אי' פעם להסדר כלשהו, אלא אם כן תוכרח על-ידי מעשי-אלימות. אימרתו המפורסמת של מאו טסה' טונג קבעה כי לוחם-הגרילה משול' דג, השוחה במים. המים הם האוכ' לוסייה הכללית, המורדה עימו והמגינה עליו. כזהו עתה המצב בגדה-המערבית וברצועת-עזה. כשעתו, גם מתנגדי אצ"ל ולח"י ביישוב העברי לא הסכימו להסגיר איש לשליטון הור, אלא כאשר קיבלו פקודה ישירה מפי ההנהגה הציונית. וגם אז עשו זאת רק מעטים. בעזה אין בעלי-החגנויות מסגירים את בעלי-הסכינים, אף-על-פי שהם

שיחמיר מאזינהכוחות מבחינת ישראל, יגברו בישראל הקולות לעריכת מיל-חמת-מגע.

אש לסיכים. במשך שנהיים וחודש של שימעות פרס, לא הוצעה לסוריה שום הצעה שתפריך ריעה זו. הוצעו לה רק סיסמות ריקות. אין שום סיכוי שזה ישתנה בתקופת כהונתו של יצחק שמיר - למרות העובדה שהגולן אינו שייך ל"ארץ-ישראל ההיסטורית" משני עברי' הירדן, לפי המפה של אצ"ל ותנועת' החרות. (מפה זו וזהה עם מפת המנדט הבריטי המקורי).

לכן צועדת ישראל לקראת מיל-חמה. לא מחר, מחרתיים - אך גם לא בעתיד הרחוק.

כמילחמה זו ייהרגו אלפים משני הצדדים. יופעלו בה כלי-נשק חדשים של הרג המוני.

הקורבנות המיועדים בישראל יחור' גו, השבוע, את חגיגה-סוכות בששון ובשימחה. יתכן שישתמשו בגליון העיתון, שבו מופיעים דיברי האלוף, כדי להבעיר את האש לסיכים.

שטחים כבוסים מוות בעזה

די באיש אחד שיש לו סכין - בתנאי שהאוכלוסיה מחפה עליו. זהו המצב.

המוסלמי מס' 1 בארץ, השיח' אל-עלמי, ראש המועצה המוסלמית בירור' שלים, קרא להם השבוע "לוחמ' השיחרור שלנו". בישראל הם קרויים "מחבלים", או סתם "טרוריסטים", שיש לגרוע את ידיהם. בהבדל הלשוני הזה, שבו טמון עולם ומלואו, מתמצית כל הבעיה. **אשה בעלת סכין**. די היה באיש

אסי וסמדר
זה עדות למצב טוב

הכר בגור

דטמור...

סויר, ובא על גמולו. סויר הותיר את המלצותיו ועזב את הארץ. ברוח ההמלצות האלה יתפקד פרס בשתי לשכות: אחת, צפופה ביותר, במשרד החוץ והשנה, פחות מאוכזר לסת בנפשות שאפתניות — במשרד ראש הממשלה.

במשרד החוץ יצטופפו עזר וייצמן, אברשה טמיר, נימרוד נוביק, אורי סביר וברוך אסקרוב. כולם, מלבד אסקרוב, יתחרו ביניהם מי יהיה החבוב ביותר של הבוס ובחלקו של מי יפלו יותר משימות מדיניות מיוחדות. עלי-ההסכם הקואליציוני, וההכנה בין פרס ליצחק שמיר, אמור שר החוץ לעסוק במיוחד בפיתוח הקשרים עם העולם השלישי, מצריים וברית-המועצות. הקשרים עם ארצות-האירופה וארצות-הברית הם ממילא בתחום עיסוקיו של ראש הממשלה. מכיוון שגם וייצמן, גם טמיר-סביר-נוביק וגם רפי אורי יתחרו ביניהם על גילוי יוזמות מדיניות, נשאלת השאלה: מה יישאר לפרס לעשות?

מעבר לסיוורים בארצות העולם — היודעות להעריך אותו יותר מאשר המיסר הישראלי — ישנה האפשרות שהוא יישב מדי פעם בלישכת ממלא מקום ראש הממשלה. עדיין לא נקבע מה יהיה תדירות ביקוריו שם.

לנצל אותם ולהפעיל שם לישכה שתטפל בנושאים חברתיים, שתהווה כתובת לפניות ולבעיות שנפלו בין המשרדים השונים ובעיקר — תהווה מטה-כוננות, לקראת האפשרות של בחירות מוקדמות ו/או הקמתה של ממשלה צרה בראשות המערך. למי שהיה בסוד העניינים, לא באה הקמתה של לישכת-ממלא מקום כי הפתעה גמורה. העולם-הזה (20.8.86) גילה שריי-וויד סויר, מי שהיה יועצו של פרס בבחירות האחרונות, ביקר בארץ בסוד דיסודות.

סויר הוא האיש העומד מאחורי הרעיון לפצל את צבא יועציו של פרס לשתי לשכות. נראה כי חיווריו של אורי סביר אחר סויר נשאו פרי עם מינויו כראש-לישכתו של פרס במשרד רד-החוץ. סביר, אשר חתר ללא ליאות לקידום במעמדו, השקיע באירוחו של

שני רבביר במערך נזכר השבוע בספור העממי על ג'וחה, שמכר את ביתו והסכים להזויל את מחיר הבית תמורת דריסת-רגל זעירה, ממש מבוטלת. ככית. כל מה שאני רוצה, אמר ג'וחה, הוא שהמסמר הנעוץ בקיר הבית יהיה שלי, ואוכל לעשות בו ככל שאחפוץ.

מובן שהקונה המאושר הסכים לתנאי המוזהר, וכך, אחרי העסקה, ג'וחה מופיע מדי יום ביומו ותולה פגר מסריח על המסמר שלו. הסירחון הבריא את הבעלים החדשים והבית חזר להיות שלו.

את המסמר הישווה הדובר ללישכת ממלא מקום ראש הממשלה. בראשותו של בועז אפלכאום, מדובר רק בש' לושח חדרים במשרד ראש הממשלה, שעמדו לרשותו של יצחק שמיר בשנתיים האחרונות, אך לא נוצלו. פרס, הסתבר להפתעת רבים, מתכוון

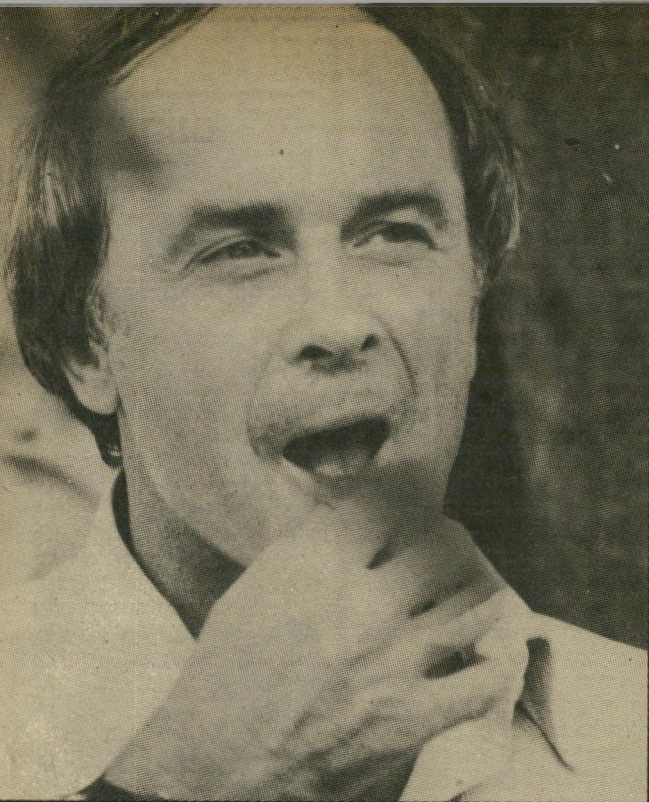
הייתי צריך לעמוד יותר על שלי

בועז אפלכאום עם שימרון פרס: האם הם התרחקו זה מזה?

עברנו סניף-סניף, ערב-ערב, כשבכל מקום חיכו לנו מקסימום 12 איש... כשבאתי ללישכת ראש הממשלה, החלטתי שני דברים: ראשית — שאפטר את שימרון מכל מה שקשור ללוגיסטיקה. למינהל, כדי שהוא יהיה מנוי לשליטון. החלטתי לאפשר לו לעבוד בתנאים אופטימליים. דבר שני — החלטתי שאהיה מעין פיה טובה. כל מי שירצה לקצר תהליכים, להתגבר על סירבולי בירוקרטיה, שנופל בין הכיסאות, כל מי שאין לו כתובת אחת — אני אהיה הכתובת האחרונה. על מי שתי אמות-מידה אלה פעלתי. דוגמה! פנה אליי אח שכול, שנשבע להגשים את חלומו של אחיו וללמוד רפואה. הוא לא התקבל ללימודי-הרפואה. כי חסרו לו כמה עשיריות-נקודה לממוצע המינימלי. אחרי תהליך ממושך, הצלחתי לעזור לו. אנחנו במחצית הדרך. אני מרגיש כמו רץ למרחקים ארוכים, שקטעו לו... החזרנו ללישכת ראש הממשלה את מעמדה הקודם, והפכנו אותה למעין ערכאה אחרונה לכל הבעיות שנפלו בין המישרדים. ושלא מצאו את פיתרון בדרך. עבדנו מאוד קשה. האורות דלקו בבניין עד שעה מאוחרת בכל לילה. במבט לאחור, יתכן שנתתי לשיגרה הפקידותית לגבור עליי, הייתי צריך לעמוד יותר על שלי.

הרוטציה הוא מינויו של ראש-לישכתו, בועז אפלכאום. כראש לישכת-ממלא מקום ראש הממשלה. יש המפרשים את העובדה, שפרס אינו לוקח את אפלכאום עימו למשרד-החוץ, כידידה במניות של אפלכאום אצל פרס. יש גם המח"טטים ברכילות מרכילות שונות כדי לחזק גידסה זאת. אפלכאום, יוצא-דופן בין נערי פרס המנוחצים-ממושקפים בעלי השביל בצד, לא נלחץ. הוא היה עם פרס בשבע השנים הרעות והבלתי-נשכחות שלו. אל פרס הגיע מחיים בר-לב. גם על השמועות בדבר תיפקודה של הלישכה — שתשמש כמטה בחירות — הוא מסרב להגיב. במקום רכילות הוא מעדיף לסכם את השנתיים שבהן כיהן כראש-לישכת ראש הממשלה. רק במילים האחרונות הוא רומז על רגשותיו. אמר אפלכאום: כשנכנסתי לעבוד עם שימרון, בסוף 1977, היתה המפלגה כמו ספינה טרומה בים. זאת לא חוכמה להיות רל"ש במשרד ראש הממשלה, כשהמכוונה משומנת וכל מה שאתה צריך לעשות זה ללחוץ על הכפתור. כשאני הגעתי אל פרס, המפלגה היתה שקועה בחובות נוראיים. לא היה כסף למעטפה, לבולים. המיסדרונות הידהדו בריקנותם. ברוח, כשאנשים היו מזהים אותי — היו עוברים לצד השני.

יועץ סויר
סוד הביקור הסודי

בעיית חוסר-התקנים ליועציו של פרס. כך נותרים כולם בתמונה, מלבד יוסי ביילי, שוויתר בחוכמה על שינוי חוקתי, שהיה ררוש כדי לעשותו. "מישנה לשר".

בעצם מאוכלסת לישכת ממלא מקום ראש הממשלה באנשי-מפלגה מובהקים. בחדרי-חדרים מדברים במ' ערר על לישכה זו כעל "הבסיס הפור" ליטי של פרס". המטרה: פעילות מוגברת להקמת ממשלה צרה, או אפילו להקמת הבחירות. האופציה של הקדמת הבחירות נלקחת בחשבון במערך, תוך כדי פזילה ברוח, לעבר דויד לוי ואריאל שרון. הטיעון העיקרי הוא ש' בעוד שהשניים חששו מלעורר מהפך כות לפני הרוטציה, ובכך למנוע מהלי-כור את עלייתו לשלטון — הם לא יהססו לעשות זאת אחרי שהגיע בחורה לשלטון.

במערך נערכים כיום לתקופה בת כחצי שנה של שילטון-הליכוד, עד לפיצוץ המקווה. אומנם אין לכך תיכנון מדויק, אלא "מאויים, מחשבות", כפי שהגדיר זאת אחד מ"שרינו".

"שרינו" אף לא קיבלו כישיבותיהם השבועיות דיווח על המלצותיו של סויר ועל היערכותו של פרס אחרי הרוטציה, אם כי קיימת הבנה מלאה על המגמה העומדת מאחורי הגעשה.

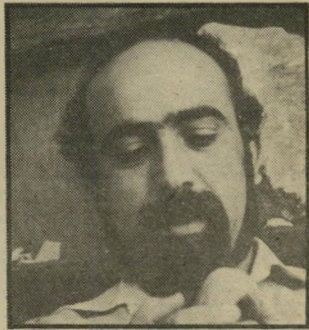
במערך מסכימים כיום שאסור שהעילה לפירוק ממשלת-האחרות תיראה מלאכותית. כהתאם לכך שוקלים בשקט אופציות לפירוק אפשרי: יוזמות-שלום מטעם המלך חוסיין או התנחלויות שיוקמו על-ידי הליכוד. הכל מצרים על ההזדמנות הרצינית היחידה לפירוק הממשלה שהוחמצה — משבר-שרון הראשון.

בינתיים מופנים המכסים אל פרס: כיצד יתנהג אחרי הרוטציה? כיצד יגיב על הידרה הבלתי-נמנעת באחוזי הפור פולאריות שלו בקרב הציבור, לעומת העליה הצפויה באחוזי הפופולאריות של שמיר? כיצד יגיב, כשירגישו יותר את שמיר כאמצעי-התקשורת האהובים עליו כל יכך? כדי להקטין את האפקט של השינוי בסטאטוס, מראש הממשלה לשר החוץ, שלף סויר את הרעיון שיש להרגיש את מעמדו של פרס כממלא מקום ראש הממשלה, ולהבי לית זאת בסדר-היום, באיוש משרות, בניירות וכלי-שכת.

שימשים רבים נוערו לשלושת החזרים בקצוה של המיסדרון, המוביל ללישכת ראש הממשלה — בלישכת ממלא מקום ראש הממשלה, על כל פנים, הספירה-לאחור החלה.

בישוף קבור במרתף. כאשר משתחררים האסירים, ששחארה יוצר אתם קשר בכלא, הוא מביא אותם למקום שלו, המקום שבו מתרחש הפלא הסטטיסטי. והוא אינו מנסה להחזיר את האסירים בתשובה רתית נוצרית, למרות אופיו של המקום. כי המקום הוא כנסייה עתיקה, חרבה ונטושה, בלב העיר התחתית בחיפה, שהיתה לה עדנה — אחרי ששחארה, קבלן-שיפוצים לשעבר, תיקן ושיפץ אותה מכספי המתנות שקיבל לנשואיו. בכנסייה זאת, שנבנתה לפני 124 שנים, ושכמתפה קבורים 19 כמרים ובישוף, חיים כאמל, אשתו השווייצית, אגנס, וילדיהם, בקמונה עם האסירים המשתחררים, בהם שורדים ורוצחים שריצו את עונשם.

החיים בכנסייה מתוכננים עד הפרט האחרון, ובנויים על משאבים רבים של

משקפיאסירים שחארה

אסור לעשן, מותר לנגן

מישפחה שחארה הענפה, אם ארוחת-הצהריים כוללת חומס, הרי הוא תורצת האחים שחארה בעכו, והשמן והזיתים הנלווים הם ממטעייהותיים של סניף המישפחה בשפרעם, בירוק כמו הלבנה, שמקורו בחלביהעיונים של אותו סניף.

אבל לא על החומס לבדו ישתקם האסיר. כמו בפנימיה צבאית, קמים השכם בבוקר, עובדים מחוץ לכנסייה לפניצההריים, ואחריצההריים לומדים.

אסור לשוב לכנסייה אחרי שעה 11 בערב, אין להביא חבירות ללא הורעה מוקדמת ואין לעשן בחצר. אבל אפשר לנגן על הפסנתר שבחדרההקבלה. זהו סדר היום כשהעניינים מתנהלים למישרין, וכשאין מחסור במקומות עבודה. אומר שחארה: "פעם הייתי מוצא עבודה לאסירים עוד לפני שהיו יוצאים מהכלא, היום אני מחפש מקומותעבודה במשך חודשים".

אז מה עושים? "לא קיבלתי כל עזרה ותמיכה משום מוסד ציבורי שהוא — לא ממישרדהעבודהרוחה, ולא משרותהמיבחן. הבטיחו והבטיחו — ולא קיבלתי כלום. אנחנו, 20 איש, מתקיימים רק מנדרבות ותרומות", קובע שחארה.

פשרה ב־96 שקל. ביחסו אל מוסדשחארה סובל המימסד הישראלי מסכיוורפניה, כשיש בעיות עם אסירים ערבים ומישפחותיהם, התרגלו לפנות להוסטל הערבי. אבל, כשמגיעים הרבים לתמיכה כספית, יש חריקות רצייניות.

אומר יצחק שטיין, יועץ מחוזי ברשות לשיקום האסיר: "זהו מקום אגדה, המקום היחיד מסוגו בארץ. אבל כספית — יש לנו מיגבלה בסיוע. יש קריטריונים של סיוע כספי. הצענו לו שיהפוך לעמותה עלפי החוק, אך הוא לא מוכן ליהפך לגוף מבוקר, וכגוף בלתימבוקר יש לנו בעיה להעביר לו כספים."

הלבנו לפשרה, שנקים ועדה ובה נאשר כסף לפי מיספר האסירים. אבל שחארה נפגע מהסכום שהצענו, אך זהו הסכום שניתן לכל מיסגרת רתית משקמת.

מגיב שחארה: "אני לא יכול ליהפך לעמותה — אני כנסייה. האם הישיבות, שהם מעבירים להן כסף, הן עמותות? הם נתנו לי 96 שקל למחיתו של אסיר לחודש. החזרתי להם את הכסף. אני לא רוצה שיעשו ממני צחוק."

ענת סרגוסטי ליוותה את שימעון פרס בשבוע האחרון

הימים האחרונים של

פומפייאוס

יורע לספר לכל קהל את הסיפור ה־מאיים לו. כמי שמוקף ומרופר היטב בצוות עוזרים צעיר ונמרץ, הוא מצליח להכין שיעוריבית לפני כל ביקור ואירוע. לסופרים סיפר פרס על ביקור ריו בערי ועיירות ישראל השונות, ו־אמר כמה שמח לראות שבכל שכונה יש מתנ"ס ובכל מתנ"ס יש סיפריה.

יורם קניוק, שהיה אחר ממקבלי הפרסים. לא יכול היה להתאפק, ומייד כשירד מהבימה התיישב ופתח בשקט־בשקט על ברכיו את המעטפה והציץ לראות מה ערכו של הצ'ק.

אחרי חלוקת הפרסים אץ פרס לדרכו. את היום השלישי בשבוע פתח בנאום מדיני בכנסת. האחרון שלו, כך אמר, כראשיהמשלה. שוב נכחו במקום כל אמצעייהתיקשורת. נאומו של ראשיהמשלה הועבר בשידור חי ברדיו (גליצה"ל וקול ישראל).

אחריצההריים פתח בנוכחותו תע"רוכת צילומים בתיאטרון ירושלים, חלק מאירועי שנת המאה להולדתו של הויד בןגוריון, מורו ורבו של שימעון פרס. בתערוכה צילומים שונים של כך גוריון מתקופות שונות.

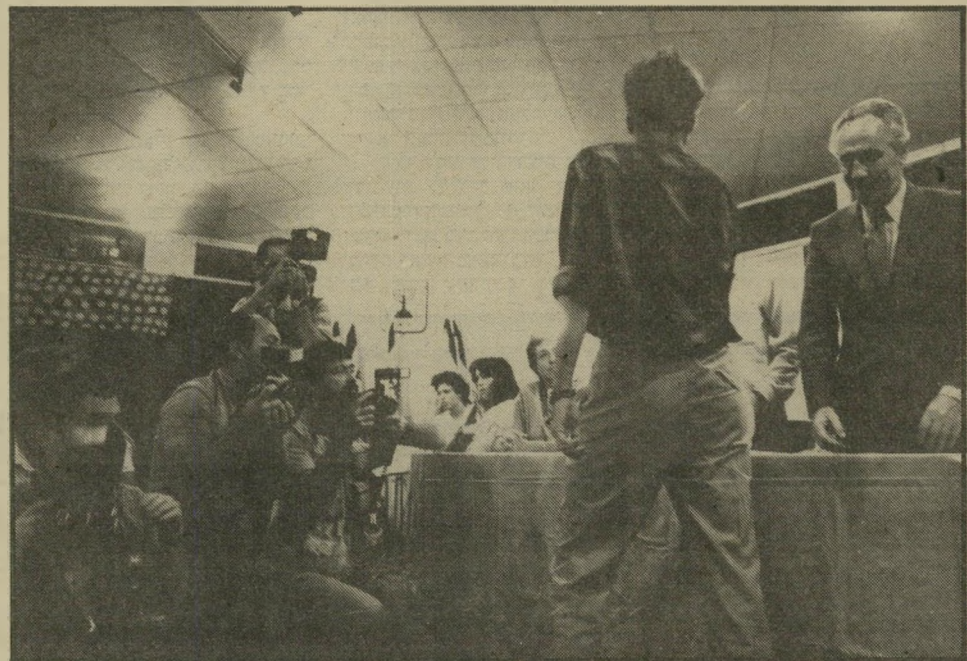
אך בזה לא תם יומו המגוון של ראשיהמשלה. באותו הערב הוא היה אורח של העיר אשרוד בחג ה־30 שלה, וקיבל את אזרחותהכבוד של העיר. אולי מיפגש אחרון עם העם כראשיה־משלה. אולי אפשרות אחרונה לשמוע מחיאותכפיים של אהדה, אולי ההזדמנות האחרונה ללחוץ ידיים, לנשק ולחבק זאטוטים, כשהוא עדיין נושא בתואר רס ולא מופיע כממלא מקומו". כבר משעות הערב המוקדמות התיחילו עשרות המומנים לנהור אל האו-

במשך השנים, היתה אהבתו לסיפרות ולסופרים. כך מצא את עצמו ביום השני אחריצההריים יושב על הבימה בבית הסופר לצידו של יצחק נבון, הנושא בתואר סגן ראשיהמשלה. מולו, בשורה הראשונה, ישבה מרים אלמנתו של אשכול.

פרס, פוליטיקאי מיומן ומשופשף,

עון פרס. השבוע האחרון לפני שהגיש את מיכתב התפטרותו לנשיא היה מגוון ביותר.

בתחילתו של השבוע חילק פרס פרסים על שם לוי אשכול, ראשי הממשלה השלישי של ישראל. אחת מתכונותיו, אליה הירבו פרס ויועציו התרמית שלו להפנות את הזרקורים

בתחילת השבוע חילק שימעון פרס מילגות לעשרה סופרים וסופרות בביתהסופר

מיד ליד, הרגע שבו הופך פרס מראשי הממשלה לראשיממשלתמעבר. עמי גלוסקא, רוברו ועוזורהאישי של הנשיא, ופנינה, העוזרת הנאמנה והחכימה, דאגו שכל צלם־עיתונות וכל מצלמתטלוויזיה יוכלו להנציח את ה־אירוע, וחילקו את הקהל הרב לקבוצות. וכך מצאו את עצמם שימעון פרס וחיים הרצוג משמשים סטאטיסטים לפני המצלמות וחוזרים שוב ושוב על אותה הפעולה, כשפרס אומר שוב ושוב את אותם הדברים.

כפעם הראשונה עוד היה המיכתב בתוך המעטפה. שטף־הצלמים שפרץ ללישכתו הקטנה של הנשיא הפיל בדרכו עציץ. הנשיא, הוידו כמי שאינו אוהב באופן מיוחד את נוכחותם של אמצעייהתיקשורת, יצא מכליו והתחיל לצעוק בקול, כשהוא מנופף בידיו לכל עברי: "עמי, זה לא יתכן! תוציא אותם מייד! אני לא רוצה צלמים פה, תראה מה הם עשו, תוציא את כולם!"

הצלמים שנכחו בחדר גורשו משם מייד, אך בגלל חשיבותו התיקשורתית של האירוע, היה הנשיא צריך לסבול את כל עשרות הצלמים שעוד המתינו בחוץ ונכנסו פנימה קבוצות־קבוצות.

פרס מספר לסופרים

כל שהתקדם השבוע לקראת סוף, לקראת היום השישי, הלכו המאורעות והצטופפו ביומנו של שימ-

במיסגרת חגיגות השלושים של העיר. את התואר העניק לו אריה אזולאי, ראשיהעיריה (בתצלום משמאל). במקום נכחו כל ראשוני העיר ומייסדיה.

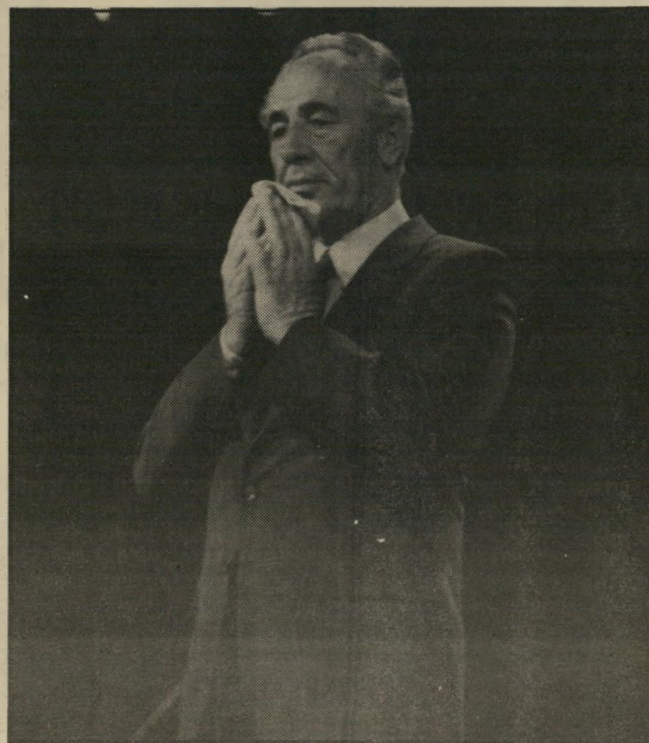

זקנים וטף פרס בביקור באשדוד. הוא עשה סיור בתערוכה שתיעדה את ראשית העיר, ובדרכו התחבק והתנשק עם כל מי שנקרה בדרכו. הוא הירבה לחבק ילדים והסכים להצטלם עם כל מי שרצה. אזרחי אשדוד נדחפו ודחפו - כדי לזכות בתמונה עם ראשיהם.

לם הגדול בנמל-אשדוד. הם התלכשו במיטב בגדיהם והתכוננו לאירוע החשוב עם ראשיהם מממשלה. ותיקי ומייסדי העיר היו בין המוזמנים לערב. הם נשאו תיהם, הן ובעליהן, גם כל פרנסייה-עיר היו שם בהרכב מלא. חנוטים בחליפות מצוחצחות. להם היו מקומות שמורים בשורה הראשונה, כל כיסא ושם המכר בר שום עליו. קצת לפני השעה היעודה נכנס פנימה רפי סויה, מי שהיה נציב שיי

רתם האחד עם השני התערבבו ביניהם, שוטרים מקומיים במדי חאקי מצויד צחים הצטופפו ליד אנשי מישמר הדי גבול בכומות ירוקות. אלה גם אלה קיבלו הוראות מאנשיה-ביטחון של פרס, שבאו למקום מבעוד מועד כדי לארגן את השמירה על ראשיה-ממשלה. ואז, כשההומה כבר היתה בשיאה החליקו מאישים, מתוך העלטה, שתי מכוניות אמריקאיות מוסספות ועצרו בחריקה ליד פתח האולם. עשרות

במהלך הערב העניק ראשי-עיריית אשדוד אוזנות כבוד לראשיה-ממשלה ופרס, שהכין היטב את שעוריה-בית שלו, ידע לנקוב בשמם של כל מי שקיבלו באותו הערב ביחד איתו את התואר "יקיר אשדוד". הוא גם ידע לדבר אל ליבו של הקהל, שהיה מורכב ברובו ממזרחיים תושבי העיר, והזכיר להם כי בזמן האחרון ביקר את חסן מלך מארוקו. הקהל הגיב כמצופה ממנו, התלהב ומחא כפיים בשימחה. פרס נשאר באותו הערב באשדוד כמעט עד לסוף התוכנית, שכללה שירים וריקודים. וגם בסוף, כשכבר יצא מן האולם וצעד לכיוון מכוניתו, הוא סחב עוד דקות ארוכות, כאילו מסרב לסיים את היום. עוד נשיקה, עוד חיבוק, עוד לחיצת ידיים, עוד חיך. למשך עוד קצת את אהדת העם, לקבל עוד קצת חיזוקים מאלה שרק אתמול

תפילה חרישית על הבימה בטכס באשדוד הוציא פרס מכיסו מימחטה כדי למחות את הזיעה. בתמונה הוא נראה כמי שנושא תפילה, כששתי ידיו צמודות לפני חזהו.

רות בתי-הסוהר, מלווה באלים, אשתו הבלונדית. מישו מעשרות האנשים, שהתרוצצו בקידמת הבימה, וזיהו אותו וניגשו לקבל את פניו. אחריו בא עוד רבים אחרים ורצו להוביל אותו למקור מו. אך אבוי, לרפי סויה לא היה מקום מסומן. גם אחרי חיפושים בכל הכי סאות של השורה הראשונה לא נמצא אף כיסא עם שמו של סויה עליו, ונאלצו להושיב אותו בשורה השניה, של הפחות חשובים. ככל שהתקרב מועד תחילת האי רוע, היה הבלגאן שבקידמת הבימה גדול יותר. נערות צעירות, תלמידות בית-ספר תיכון בשמלות לבנות, חיכו לאישיות המכובדת ככניסה לאולם, עשרות אנשי-ביטחון מקומיים בחול צות לבנות ובמכנסים כהים, מחזיקים בידיהם מכשירי-קשר ומשוחחים בעזי

קפיצה לפאריס **ש**ימעון פרס אינו נרתע מן העם. הוא מוכן, או לפחות כך בימיו

סנאטיסטים

שימעון פרס וחיים הרצוג בעת העברת מיכתב-ההתפטרות של ראשיה-ממשלה. המיכתב עבר מיד ליד כמה פעמים ביום השישי בבוקר. מכיוון שעשרות צלמים באו

(ואולי גם מחר) ורקו עליו עגבניות, צעקו וקיללו אותו ואת מיפלגתו שהביאה אותם ארצה, לקחה אותם אל הדיונות והחולות ושיכנה אותם במי עברות ללא תנאים. עכשיו הם אוהבים את פרס כי הוא ראשיה-ממשלה. אבל מי יודע מה יהיה מחר? ופרס, כמי שמבין את העניין, וכמי שחווה בעבר לא פעם את טעמה של השינאה, סחב את הרגעים עד קיצם. ביום הרביעי לפנות בוקר טס פרס לפאריס, שם בילה יומיים של צילומים אחרונים עם מיטראן, הנשיא, ומכר בדים אחרים בבירה הצרפתית. מייד עם שובו התכנסו בלישכתו שרייה-המערך לשישיה אחרונה לפני לכתו לנשיא. אז גם החליטו שמיפלגתם לא תלך לנשיא, עד שלא ייושבו כל חילוקי-הדעות עם הליכוד. החלטה זו של שרייה-המערך הכניסה את אנשיה-ליכוד ללחץ.

פרס, מצידו, קיים את הסכם הרדי-טציה בכך שמסר את מיכתב-ההתפטרות לנשיא. כל השאר כבר כאילו אינו תלוי בו. עוד באותו היום, ביום השישי, טס פרס לכינוס מועצת התק"ם, שהתקיים בקיבוץ יפעת שבגליל. רק בערב שב לביתו, ואז זימן אליו את יצחק שמיר, ממלא מקומו — וראשיה-ממשלה הבא, כך לפחות קיווה המזומן. שמיר צעד ברגל מביתו שברחוב ז'בוטינסקי בירושלים לבית ראשיה-ממשלה, הנמי צא כמה מאות מטרים משם. בפנית רחוב בלפור, הוא היה לכר, מלווה באישי-ביטחון. הוא נכנס בזריזות פני מה, כשאינו משתהה אפילו רגע ליד כמה מנציגי התיקשורת, שחיכו לו בערב ירושלמי קר. הוא נראה, בכל אופן, מלא מרץ לקראת התפקיד החדש המהכה לו. פרס, אולי, היה כבר קצת עייף, אחרי שבוע עמוס ורבי פעילות. שבוע של סוף הקרנצה שלו.

את מיכתב ההתפטרות. הם עטו עליו בשאלות. הוא היה נינוח והסכים לענות כמעט לכל אחד מהם. הוא אפילו חיך לעבר העיתונאים הרבים שעמדו מולו.

פצצת הנגב

רק מעטים שמו לב למשמעותה הפוליטית של החלטת הממשלה, בישיבתה האחרונה לפני התפטרותו של שימרון פרס. ההחלטה על הקמת ועדת-פרס מיוחדת לפיתוח הנגב, מבלי שיועד כל תקציב שהוא למסדה זו, אינה מליצה טיקסית ריקה מתוכן, אלא פצצה רבת-עוצמה מתחת לגליו של יצחק שמיר:

בכל פעם שינסה שמיר להקים התנחלות בשטחים הבנויים, יתעוררו שרי העבודה בזעקה: ומה עם המושבים לסיתוח הנגב?

יחיד העבודה:

ההסכם המלא

מלבד שלושת המקומות הריאליים ברשימה בבחירות הבאות לבנסת וכיסוי מלא חובותיה בעבר, הובטחו לתנועת יחד, בהסכם האיחוד שלה עם העבודה, המשרות הבאות כשרות הציבורי:

שני שגרירים; שני קונסולים; ראשות מעצות המנהלים בשתי חברות ממשלתיות; ראשות מחלקה בסוכנות.

נוקר במישרד החוץ. ליר דלתו של השר, בתיקוה שיקרא להם פנימה. לרוב הם נאלצו לשבת באפס-מעשה בחדר המבוא, כשהם מפטטים עם המזכירות ועם הפקידות הבכירה, מבלי לראות את פניו של שמיר. אך התייצבותם היומיומית העקשנית אכן השיגה את מטרתה: יריבתם בחדר השתכנעו כי הם "מקורבים ביותר", וכי דחקו את רגליו של מילוא.

קשיי הפיסגה

הטלוויזיונית

צוות החשיבה המשותף של הטלוויזיות, הבללית והחינוכית, שנועד לדרך בהיערכות לקראת הפעלתו של הערוץ השני — ובעצם: בדרכים לקיצוץ בנפח — לא הצליח להישגש ולוא סעם אחת.

יעקב לורברבוים, מנהל החינוכית, לקה במחלה ואחר-כך נסע לחו"ל ואילו חיים יבין, מנהל הבללית, לא הופיע לפגישות. מבלי להסביר את סיבת היעדרותו, לפגישות הממוכנות הופיעו רק מנהלי התוכניות של שתי הטלוויזיות, יוסי צמח ויונה פרכר.

מסיבת "כף החיים"

בתעשייה האווירית

ועד העובדים בתעשייה האווירית ממשיך להגיש לחבריו שרותי-התחרות. כשבוע עבר חנוכה, כחברה-אונקל של מחנה-ישראל, את המסיבה המסורתית "בר-ברכ דחד יומא".

תמונת חמישה שקלים, שנוכו ממשכורתם, קיבלו העובדים שי מיוחד וזכו לשמוע דיבורי תורה מפי האדמו"ר מקאליב, הרב אורי זוהר והרב הגאון יעקב סופר שליט"א, משיבת כף החיים בירושלים.

ספר יערי-גרנות

העיתונאי שאול אברון, המסקר את מיפסן של חוזה יערי ואביבה גרנות מנקודת-מבט של ההדוּט, מעבר עתה את רשימותיו לספר, שיצא לאור זמן קצר אחרי פסק-הדין.

יצחק מודעי: בעיית בריאות

מה שהכריע בסופו של דבר את הכף אצל שימרון פרס וגרם לו לוותר לליכוד ולהסכים לצירופו של יצחק מודעי לממשלה הוא בעיה בריאותית, שהתעוררה אצל הח"כ הליברלי.

ריקלים יקים מגבית

לערבים

איליהו הן הישראלי-אמריקאי משולם ריקלים החליט להקים מגבית מיוחדת לפיתוח שירותי הספורט לערבים אזרחי-ישראל. בעידודו של השר עזר וייצמן.

למקומן צומת-השרון, בגלילנו השבוע, הסביר ריקלים: לערבים בישראל אין מגבית, אין סוכנות, אין ראשי עיריות שרצים בעולם לאסוף כסף. ומכיוון שהם ישראלים — אז גם הערבים כעולם אינם נוהגים להם רבר. הדרך הטובה ביותר לפתח את ההבנה בין שני העמים היא לפתח את הספורט אצל ערביי-ישראל. אני לא חושב שהממשלה מטפלת בהם כליכר. הרעיון (הכללי) הוא של עזר. הספורט — (רעיון) שלי."

לכ"ן יוצאות לדרך

עמותת חרשה בשם לכ"ן — לקידום כדורסל נשים קיבלה תרומה של 10 אלפים דולר מהקרן החדשה לישראל, להקמת בית-ספר לכדורסל-נשים.

אחת ממטרות העמותה היא לשנות את הסטטיסטיקה המפלים בין גברים לנשים בחוקת הכדורסל: בקבוצת נשים מותר רק לשלוש שחקניות לקבל שבר (אצל הגברים: ל-12).

שברן השנתי מוגבל ל-4,840 שקלים לראשונה, 3,070 לשנה 1,530 לשלישית (אצל הגברים: ל-12).

לגבי שני הראשונים אין הגבלה, השלישי מוגבל ל-52 אלף שקלים.

העמותה קמה כעקבות השערוריה שפרצה במכביה האחרונה, כשהמארגנים סילקו את נבחרת הנשים. ברגע

האחרון לפני מישחק-הגמר, מהאיצטדיון ביראליהו לכפר המכביה, כדי שלא יפריעו להכנות לקראת מישחק-הגברים, שנועד להתקיים מאוחר-יותר. במחאה מרדו הנשים ולא התייצבו למשחק הגמר. כהליך של בתי-דין-שדה החליט אז איגוד הכדורסל להענישן ולא לרשום את הנבחרת למשחקי אליפות אירופה, תוך התעלמות מגומה מקיומה של ועדת-המישפט. בית-המישפט המחוזי קיבל את עתירתן ומחק את העונש, והן ניצחו את האיגוד גם בעידוד שהתקיים בכיתה-המישפט העליון.

חקרן החדשה לישראל, שהתגייסה לעזרתן של הכדורסלניות, היא מגבית ישראלית-אמריקאית, הפועלת במקביל למגביות הדישיות, והתורמת לפרויקטים המקרמים, כלשונה, את הצדק החברתי והרמוקרטית בישראל.

דהאן הוא דגן

סגן גבריאל דהאן, איש-מישמר-הגבול שסיקר על המחלקה שאנשיה רצחו 43 מתושבי כפר-קאסם, לפני 30 שנה,

שמו החדש: גבריאל דגן.

בראיון ל"ידיעות אחרונות", שפורסם השבוע תוך הסוואת זהותו הנוכחית, הביע דהאן דגן חרטה על חלקו בטבח. שישה מספריו, אשר אותן במיבצע מסוכך על-ידי כתבת "העיר", לא השמיעו השבוע כל הירחור-חרטה שהוא.

אליצור בקו פמינסטי

קבוצת כדורסל-הנשים של אגודת אליצור תל-אביב הציעה לירחון "גנה" להופיע במישחקיה בחסותו. פירשה של החסות, שהוצעה בחינם, הוא אקט של תמיכה מצד קבוצת הכדורסל, השייכת לאגודה הרתית, בכתבה-העת הפמיניסטית הלוחם.

השבוע ניצחה אליצור, במיסגרת אליפות אירופה לקבוצות אלופות, את האלופה היוונית ספורטינג אתונה. בעוד שבועיים תתמודד עם האלופה הצ'כית ספרטק פראג.

הקרימו סוכה לצום

בפנימיה תיכונית מסורתית במרכז הארץ הופתעו החניכים בשבוע שעבר בשמדי-היהם וזרו להם להציב סוכות — בניגוד גמור למסורת, הקובעת כי את הסוכה יש להתחיל לבנות במוצאי יום-הכיפורים.

הסכרים של המדריכים לחידושיהם במסורת: התלמידים עמדו לצאת לחופשת חג ארוכה, שראשיתה ביום השישי שעבר וסופה אחרי חגי-הסוכות, כדי שלא יחמיצו את חווית-הסוכה, היה עליהם להקדים סוכה לצום.

הסוכות — שבע במספר, אחת לכל שיבת-גליל — נבנו ביום החמישי, ובניהן זכו לשבת בהן שעות ספורות. למחרת, ביום השישי, נערכה השכמה חצי שעה מקדם מהרגיל, כדי שהתלמידים יסיקו לפרק את הסוכות ולצאת לבתייהם. רבים מהם זכו לעסוק באותה מיצווה שנית, הפעם עם מישפחותיהם.

כשהתלמידים הממדרים שאלו אם כל טירחתם בכנייה היתה כדי לשבת בסוכות רק שתיים-שלוש, ענה להם רכז החינוכי של המוסד את התשובה החינוכית הבאה: "לא נורא. עוד הרבה פעמים בחיים תצטרכו לעבוד קשה כדי ליהנות רק שתיים."

"רבע יצחק"

צעירי הגדה המערבית הרביקו כינוי מקורי לראשי-הממשלה החדש-ישן יצחק שמיר: אלי-רובע ("רבע").

הכינוי, המתייחס לקומתו של שמיר, ניתן לו בהשראת כינויו של הרמטכ"ל, משה לוי: "מוישה וחצי".

עוד מקומן לתל-אביב

שבועון מקומי חדש יופץ בקרוב בחינם מצפון תל-אביב בדרום ועד הרצליה בצפון. שמו: "שבת שרון".

הבית האדום נפתח

שומרי-השלום מקריית-שמרנה עדיאל אלום ביטל את צו הסגירה המינהלי שהוציאה העירייה נגד מרכז-הבידור הענקי בבניסה לעיר, כנגיין, הכולט למרחוק כציביו האדום, יפעלו מהשבוע. קפיטריה, מיסעדה ואולמי-שמחות, ספונים בשיש איטלקי ומררהים בפאר, איש-העסקים רב עוזה, ספקי-המזון העיקרי למפעלים באצבע-הגליל, השקיע כו מאות אלפי דולארים.

בדרך-לא-דרך מסר ג'ון דמיאניוק, הכלוא בכלא רמלה, את המסר הבא, הכתוב בשפה האוקראינית, לדפנה ברק:

דמיאניוק כותב

*Dopora nashi Detsma!
Dakyyo vam za vse ugo vy zrobyli
gola mene. A pereniosu za voi
vy problemy zki. pruibu go vae
A vydy komucha za vae i kany
poditko*
John Demjanjuk

אותם ביצע — לפי האישום — במחנה-המוות טרבלינקה. אם ביצע פשעים אלה, לא מגיעים לו שום רחמים. אולם בינתיים הוא בחזקת נאשם — ולפי החוק הישראלי, נאשם מוחזק בחף-משפט עד שהורשע בדין. זכאי הוא שגם הצד שלו יישמע — ובך עשה "העולם הזה". דמיאניוק הכחיש בראיון עם דפנה ברק שהיה בטרבלינקה ושהוא האיש שנרדף בשם "איוואן האיום".
מובן שמסר זה מסריך מכל וכל את כל סירסומי-הכזב ביחס לראיון זה, שפורסמו בעיתונים שונים עליידי עורכים ועיתונאים אכזריים. חלקם ניסו להסתיר את קינאתם המכוערת תחת מעטה של מליצות סטרייטיות.

בדרך שאין "העולם הזה" יכול בשלב זה לגלותה, מסר ג'ון דמיאניוק רק לדפנה ברק מסר כתוב, בשפה האוקראינית.
וזו לשון המסר: "העלמה רפמה (כך) היקרה. אני מודה לך על כל מה שעשית למעני, ואני מבקש ממך סליחה על כל הבעיות שבאו עלייך. אני אתפלל למענך ולמען מישחתך. ג'ון דמיאניוק."
אין צורך לציין כי "העולם הזה" ודפנה ברק לא עשו דבר, למען דמיאניוק, אלא מסרו לציבור הישראלי מידע חשוב. דמיאניוק מואשם בפשעים חמורים ביותר,

כתביו של ג'ון דמיאניוק ניתוח גראפולוגי

"מעין ענן שחור"

כתביו של ג'ון דמיאניוק בשפת-האם שלו — אוקראינית — ניתן לגראפולוג ששמו שמור במערכת, מבלי שלגראפולוג יהיה מושג במי המדובר. נאמר לו, על פי בקשתו, שזהו כתביו של אדם בן 67, ושהפתק נכתב בתנאי-לחץ, במקום מסוגר ומבודד. הגראפולוג חשב שמדובר במועמד לעבודה מסויימת, והמליץ עליו לעבודה במקומות פתוחים, בחיקי-הטבע. כן נאמר לו שהכותב כתב זאת על שולחן, ולא על בירכיו. עוד נאמר לו שזה מיכתב-תודה נרגש, אך תוכן המכתב לא נמסר לו.
הגראפולוג עבד על הפתק כשעה וחצי, לכן זהו ניתוח שיטתי של אישיותו של הכותב, המבוסס על כמה שורות בלבד. והרי מסקנותיו:
מדובר באדם אנרגטי, סמכותי מאוד, היודע מה הוא רוצה, אדם חרוץ, איש-עבודה, בעל נטייה בולטת לדייקנות, נטיה לשלמות.
בעבר עסק באמנות, או במשהו יצירתי. אולי עסק גם בנגרות או בעבודות-קבלנות. הוא אדם מנומס, דיפלומטי, המסוגל לפגוע בבני-אדם רק במצב-לחץ, אם מונעים בו, יש לו שליטה עצמית, בדרך-כלל, רק במצבים קיצוניים הוא נעשה אימפולסיבי. לפעמים הוא מסוגל לאבד מרופרציות תחת לחץ, לעיתים הוא נכנס למעין ענן שחור.
הוא מכבד את הטבע, צריך את הירוק, אוהב בני-אדם וחיות. הוא איש-מישפחה מובהק, יש לו בודאי מישפחה גדולה. הוא רגשני ובדרך-כלל אינו מסוגל לפגוע ביצור חי, עם זאת, ריגשותיו עלולים לגרום לו לאבד את כושר-השיפוט שלו.
הוא אדם נוצרי מאמין, אם כבר יפגע במישחו — זה יהיה אימפולסיבי, ולא באורח שיטתי. זהו אדם שקשה לו מאוד להודות בסעויותיו. הוא אינו יודע לקבל ביקורת על מעשיו והתנהגותו. הוא שונא ביקורת-על-כך.
יש לו אגו מפותח וביטחון-עצמי רב, קשה לו להסתיר סודות. יש לו חוש מפותח לאסתטיקה.

דמיאניוק בין שומרי
"אני מתפלל"

מה הם אוהבים בצד האשכנזי ובצד הספרדי שלהם? איזה משני הצדדים תרבותי יותר? רונית אנטלר ממשיכה לדווח על „העדה השלישית“

לאן הם שייכים?

האשכנזים, לדעתי, יותר צבועים. יותר מעגלים פינתי, יותר פורמאליים. פחות אמיתיים, פחות אומרים את האמת בפנים. לא כך הם הספרדים.

איזה צד תרבותי יותר

● **יואל מרקוס:** אין לי הת- ייחסות לנושא הזה.

● **חיים ברעם:** אני לא יודע. אמא שלי, הספרדיה, נולדה בכירות, שהיתה בה תרבות ענפה. ואבא שלי, האשכנזי, בא מעיירה קטנה באוקראינה, שבקושי היו בה ברזימים.

● **אברהם בן-עז:** אני לא מגנה תרבות לווטניט. אבל היא פחות יצירתית, לדעתי, מאשר התרבות המערבית והמרכזאירופית. אשכנזי אצל סבא שלי היה אשכנזי של העיירה, יהודי מן השוק.

● **דורית הופמן:** אני יכולה לענות על השאלה רק מתוך הרברים שראיתי בבית.

ההתנהגות של אבא יותר מתורבתת, הוא יודע למצות את הרברים, לעומת זאת, האמביציות באו מאמא. אני חושבת שהערכים שלהם כחור צוות היו השלמה.

יואל מרקוס בין סבא וסבתא. היה מקובל להתייחס לאשכנזים כאנשים לא-נזקקים...

חיים ברעם (שני משמאל, עומד) בין אמו ואביו. האבא האשכנזי חס יותר מהאם המיזרחית!

● **חיים הנגבי:** כשהייתי ילד קשה לענות.

גם אלה וגם אלה תקועים באיזו סימטה ורחוקים מהרחוב הראשי העולמי. אבל אצל האשכנזים, נוסף לזה שהם נמצאים בסימטה, הם בונים גדר שתפריד אותם עוד יותר מן הרחוב הראשי. הספרדים פתוחים יותר, מרעית או שלא-מרעית, לפחות לחלק מהעולם שמחוץ לסימטה. לתרבות המיזרחית הכללית.

מימין: עוזי ברעם, מנחם, ודרורה (על ברכי האב).

לנים רחתי את האצילות הספרדית. חלק מההוויה הספרדית זה לא להיות קיצוני.

● **חווה ארליכמן:** הצד הספרדי יותר חם, יש בו הרבה עזרה הדדית. אבל גם הרבה מריבות מישפחתיות. גם החברים שלי ממוצא מיזרחי מספרים על המריבות האינסופיות במישפחות שלהם.

אצלי בבית, הצד האשכנזי הרגיש יותר את המוטיבציה ללמוד, להרחיב אופקים, להתקדם. יכול להיות שזה בא מאבא, בגלל מה שנגזל ממנו מגיל 13, במלחמה.

רקע אישי בתוך הקהילה הם אכזריים. יש הרבה קינאה.

אצל האשכנזים נותנים לקינאה אידיאולוגיה. הספרדים פשוט לא סובי לים האחד את השני, אבל לא הופכים את זה לאידיאולוגיה.

אצל הספרדים הרת היא חלק מהתרבות. אבא שלי איננו איש דתי, אבל הולך להתפלל. אצל האשכנזים, אתה או דתי או חילוני. בתי-הכנסת אצל האשכנזים אינו חלק מהתרבות. הגראנדה הספרדית לא איפשרה להם להתמודד עם האגרסיביות של מיזרח-אירופה. האגרסיביות של הפרי

האשכנזי ואת האינדיבידואליזם הספרדי. התוצאה היא מיפלגת-ש"ס הנוראה.

האשכנזים רוצים דם. הם קיצוניים עד הסוף.

● **דורית הופמן:** אני אוהבת את הייקות של אבא שלי, האשכנזי. מילה זו מילה. שעה זו שעה. תוכנית היא תוכנית.

אבא, אולי בגלל השואה והברירות, יותר חם מאמא הספרדיה.

אצל הספרדים טוחנים כל דבר. יותר מדי לועסים את הרברים, עושים עניין מכל דבר, כל הזמן מתווכחים. רשים ככל נושא מכל צדדיו. לעומת זאת הם אנשים חמים, תמיד שמחים. לבוא לבקר אצל סבא וסבתא במר מורק היה דבר שכולנו אהבנו, ובעיקר אבא שלי.

● **חיים הנגבי:** המישפחה הספרדית שלי יותר נינוחה, יותר סבלנית. יותר חופשית. ואילו האשכנזי עצי בבית יותר וכופה.

יש עוד דבר לזכותם של הספרדים, בעניין של עשיית-כסף. אצל האשכנזים, כשהם מצליחים בעסקים (תנות משגשגת במרכז ירושלים, שנחשב כ- עסק מכובד), זה מזקיף להם את הראש עד גבול של יהירות. ואילו הספרדים, גם כשהם מצליחים בעסקים, הם נשי ארים צנועים.

המשותף לשתי המישפחות שלי, ה- אשכנזי והספרדי, היה משהו שהוא אנטי-יהודי לישראלים של היום. מין צניעות יסודית. הכראדם הוא חלק מהאנושות, ולא אני ואפסי עוד.

● **מירון בנבנישתי:** אצל הספרדים הבן הבכור הוא הקובע, זה שיושב את האבא. למשל, אבי הוא היחיד ממשפחתו שהלך ללמוד, שאר אחיו הם מסגרים. הוא גם ממשיך ל- התפלל בבית-הכנסת של יוצאי סלוצק.

אין כמו ספרדי קטנוני כיחס לספרדים אחרים. המאבקים הפנימיים על

● **יואל מרקוס:** בתורכי היה מקובל שהספרדים מתייחסים לאשכנזים כאל אנשים לא-נזקקים. אני אישית לא מתייחס לעניין הזה.

● **חיים ברעם:** לא קיימים אצלי סיווגים כאלה. הסטריאוטיפים הקיימים אינם נכונים, לדעתי. הוריי הביאו הביתה ערכים די דומים. ציונים חילוניים, עם הגוון המיוחד של ציונות סוציאליסטית.

אמא הביאה הביתה המון טאקט, התאפקות, לא להידחק. את העובדה שלי אין מרפקים אני מייחס לגנים של אמא, יותר מאשר לגנים של אבא.

אבא הוא יותר אגרסיבי. לעומת זאת, רווקא האבא האשכנזי שלי הוא יותר חם, מסוגל להראות רגשות, ואילו אמא יותר מאופקת.

● **אברהם בן-עז:** אצל האשכנזים הרבה הכי רע זה הקיצוניות. כינם לבין עצמם. בין חילונים לדתיים. חלק גדול מהמאבקים במפלגת העבודה נובעים מכך שהאשכנזים הבי- או איתם את התרבות הקיצונית. רק אצל האשכנזים יכול לצוץ איש כמו מאיר כהנא. דבר כזה לא יכול לקרות אצל הספרדים.

הניסיון להאשים את הספרדים בעדתיות זה קישקוש. אצל הספרדים אני חושב שהאינדיבידואליזם הקיצוני שלהם, וחוסר-היכולת ליצור יצירה קיי- בוצית, זה הדבר הרע.

כל העשירים הגדולים מתחילת המאה הם ספרדים, וזה לא מפליא. לעומת זאת, פיתוח הארץ בלי האשכנזים היה אחרת לגמרי. מאחר והספרדים לא ידעו להתארגן, הם גם לא ידעו ליצור מיפלגות, וזו הסיבה להתנהגות האשכנזית.

אשכנזים יש יותר נחרצות אי- דיאית מאשר לספרדים. האשכנזי, לדעתי, יותר יצירתי. האופי הספרדי מתבטא בשלוש מילים בסיסיות: חייה ותן לחיות.

הרב יצחק פרץ, למשל, שלמר ב- ישיבה ליטאית, קיבל את הרברים הגרועים משני הצדדים. את הקיצוניות

המרואיינים

● **יואל מרקוס, 54.** עיתונאי, בן לאב אוסטרי ולאם תורכיה.

● **חיים ברעם, 45.** עיתונאי, בן לאם לבנונית ולאב אוקראיני.

● **אברהם בן-עז, 52.** סגן שר, בן לאם בולגרי- תורכית-עיראקית ולאב רוסי.

● **דורית הופמן, 32.** ארכיטקטית, בת לאב צ'כי ולאם תימנית.

● **חיים הנגבי, 51.** מזכיר פרלמנטרי, בן לאב ספרדי מחברון ולאם אשכנזיה ממאה-שערים.

● **מירון בנבנישתי, 53.** היסטוריון, בן לאב יווני ולאם ליטאית.

● **חווה ארליכמן, 27.** סטיונרית, בת לאב סולני ולאם ירושלמית-ספרית.

אברהם כ"עזון בין הוריו בתל-אביב הקטנה
האשכנזי, לדעתו, יותר יצירתי!

הוריו של מירון בנבנישתי: דויד ולאה
אין כמו ספרדי קטנוני ביחס לספרדים אחרים!

חוזה ארליכמן ואמה מזל
אצל הספרדים יש מריבות אינסופיות במישפחות!

● **דורית הוסמן:** אחרי שהתגרשתי, חזרתי לשמישפחתי האשכנזי, לא מפני שהוא שם אשכנזי, אלא מפני שהוא מייצג את הבית שבו גדלתי, את הילדות שלי, את חיי. אלעד, בני, קורא לעצמו מיוזחי, אף-על-פי שאביו החליף את שמו.

● **חיים הנגבי:** כשהייתי ילד בחברה האשכנזית, שבה הפרענק נחשב למינוס אחד גדול, היה לי שמץ של בושה בשם. מה גם שלא ידעו לבטא אותו נכון. בדרך כלל היו אומרים בג'וף, ותמיד, כילה, הייתי אומר "לא, אני לא בוכריו" אחר כך הבנתי שגם בתוך הקהילות הלא-אשכנזיות יש עליונים ותחתונים. אבי החליף את שם המישפחה ב-1949 מטעמים ציוניים. כמפא"ניק טוב הוא קיבל על עצמו את הצו של כ"גוריון לעברת את השמות.

אני מתנגד לדברים שאמרה ויקי שירן, על כך שספרדים מתקבלים פחות לעבודה בעיתונות מאשר אשכנזים.

● **חיים ברעם:** כרעם זה שם האומר המון בירושלים. אלמלא היו קוראים לי ברעם, גורלי לא היה שונה אילו היה לי שם-מישפחה כמו פינר קלשטיין או תורג'מן. מעולם לא פגעו בי או אמרו לי איזה שהיא מילה עם קונטציה ערנית. בפעם הראשונה שנתקלתי בגיד ענות היה כשבת מהתנועה לא הסכימה לצאת עם חבר שלי, שהיה ספרדי. נדמה לי שנפגעתי בשבילו. אני זוכר את עצמי תמיד משוויץ שיש לי אמה ספרדיה.

● **אברהם כ"עזון:** שם אמי הוא ספרדי, טאג'יר. שם אבי הוא אשכנזי,

לפי ההסתברות, הספרדים פחות מסוגרים מהאשכנזים. והיחסים שלהם עם העולם "הגוי" הם יותר נינוחים.

● **מירון בנבנישתי:** אבא שלי עד היום חושב שאדם תרבותי הוא אדם המוכר צרפתית. אנגלית, לדעתו, זו שפה חדשה, שפה שבאה אחרי המיל'חמה. מילחמת-העולם הראשונה.

אבא שלי סופר עד היום בקסי טיליאנית, ומתייחס לגירוש-ספרד יותר מאשר לחורבן-הבית. זה חלק מהפולקלור ומהתרבות המיוזחית. אבא הביאה לנו הביתה את התרבות הרוסית.

● **חוזה ארליכמן:** אני חושבת שהצד האשכנזי יותר תרבותי. יותר מסודר, יודע להתנהג. אולי זה בגלל אבא שלי. אבל קשה לי לענות על שאלה כזו בצורה מוחלטת.

הורי דורית הוסמן: האב יעקב והאם שרה
אצל אבי הייתה מילה זו מילה ושעה זו שעה!

כך. זו מעולם לא היתה בעיה.

אני אישית הוספתי את השם עוז. הסיבה פרוואטית לגמרי. היה עוד חבר כנסת, ששמו היה אברהם כ"ג. הוספתי עוז, כי אני מנחל-עוז. ילדי ממשכים להיקרא כ"ג.

● **יואל מרקוס:** זה השם שלי. אין לי יחס מסויים לעניין השם. לא בגלל קיבלתי או לא קיבלתי עבודה. הוא לא הפריע לי בחיים.

כיום אין לי בעיה להיקרא בכל ארבעת השמות שלי: חיים, ניסים, הנגבי, באג'יו. זה אפילו מצלצל קצת אריסטוקראטי לעומת שחל-מחל, או שמיר-נמיר-תמיר. אלה שמות של פלסטיק. שמכיוון שאין לשמות האלה עבר, אני לא בטוח שיש להם עתיד. אין בהם לחלוחית ואין בהם כבוד.

מי שמתכבש בשמות הוא חולה קצת בשינאה עצמית. אחר-כך הוא יתכבש בעיניים שלו, או בכלל בפרצוף שלו. ימצא לו הורים חדשים, ובכלל ימצא לו היסטוריה משלו.

● **מירון בנבנישתי:** בנבנישתי פירושו בספרדית "ברוך בואך". וכמו לכל מישפחה ספרדית, גם לנו יש סיפור מאחורי השם.

אחד מאבות-אבותינו היה שר בחצרו של אחד המלכים הקתוליים בספרד. המלך אהבו מאוד. יום אחד טיילו השניים בגן הארמון, והמלך שאלו איך קוראים לפרח מסויים שצמח בגן. הוא ענה לו שם אחר מהשם האמיתי של הפרח, שכן שם הפרח היה שם רע. המלך, שידע כי הוא לא אמר את השם האמיתי, ושידע גם את הסיבה, אמר לו כי מעתה ואילך יהיה שמו בנבנישתי. כי הוא בא בטוב.

● **חוזה ארליכמן:** נורא אהבתי את השם האשכנזי שלי. באופן ברור אני כותבת ארליכמן, ולעיתים מש מיטה את החוזה. אני חושבת שאני אהבתי את הצליל האשכנזי.

אילו היה לי שם מיוזחי מובהק, שם לא-ישראלי כמו בוגולו או אבוטבול, הייתי מעברת את השם. את השם ארליכמן מעולם לא עלה בדעתי לשנות או לעכר.

חיים הנגבי בין הוריו
הספרדים. גם כשהם מצליחים, נשארים צנועים!

רוחמה חרמון

**„לקח הרבה זמן
למנות תח־אלוף אשה!“**

בשעה טובה ומוצלחת, אחרי מאבק ממושך ועקשני, יש לנו אשה בדרגת תת־אלוף. אמירה דותן, קצינת־חן רא־שית, הועלתה בשבוע שעבר לדרגה הגבוהה ביותר שאשה זכתה בה בתולדות צה״ל.

שוחחתי על כך עם אלופת־מישנה (מיל) רוחמה חרמון, המוכרת יותר כמי שהיתה מזכירתו של יצחק רבין כשזה כיהן כרמטכ״ל.

● **זה עשה לך משהו, הדרגה החדשה לנשים בצה״ל?**

זה נותן הרגשה טובה, אני חושבת שכל אשה, גם בצבא וגם מחוץ לצבא, שואפת להתקדם. זה שאשה זכתה בדרגה גבוהה יותר, זה מראה איפשהו על התקדמותן של הנשים.

● **ההבדלים בין אלוף־מישנה לתת־אלוף מת־בטאים גם בתנאים כגון לישיבה, סוג־מכונית, מיספר מכוניות, גובה משכורת וכו׳.**

כן, נכון, אבל אני לא חושבת שלאדם — לא משנה אשה או גבר — המשרת בצבא שנים רבות, זה חשוב עד כדי כך, אני יודעת שהיה כאן העניין של העיקרון.

אני, אישית, אומנם לא נלחמתי למען המטרה הזאת, אבל

נשים

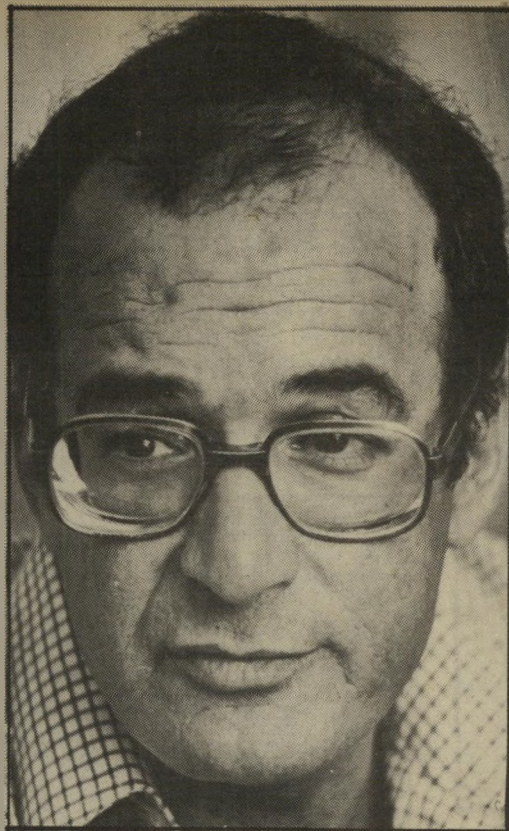
שוחחתי עלייך עם אמירה פעמים רבות, והיא ממש העמידה את זה כך: או שבראש חיל־הנשים תעמוד תת־אלוף, כמו בראש כל חיל, או שיש לבטל את החיל. ממש כך, חר וחלקי היא הציבה לעצמה מטרה, האמינה בה והצליחה. ובאמת, מדוע שבראש חיל־הנח״ל, למשל, יעמוד תת־אלוף, ובראש חיל־הנשים תעמוד רק אלוף־מישנה?

● **את לא מתחרטת עכשיו על שפרשת מוקדם מדי, כאלוף־מישנה בלבד?**

אני יודעת? אני מנסה שלא לחשוב על זה. זה כבר איפשהו מאחוריי, שייך לעבר. מה שהיה — היה אני אוהבת את אמירה ומפרגנת לה, ואני שמחה בשבילה שהיא השיגה את מה שנלחמה עבורו.

● **נלחמה הרבה זמן?**

כן, זה באמת לקח הרבה זמן! הסיבה היא שיש קצינים בצבא שבכלל לא מאמינים בחינויות של חיל־הנשים. לדעתם, אפשר לבטל אותו. מחוץ לצבא, נשים מתקדמות ומתחרות בגברים, וזהו אחד האישורים הרישמיים שגם בצבא חלה התקדמות בשטח הזה. (דפנה ברק)

יוסי שריר

**„פיתרון בעיית ירושלים
צריך להתחשב בכולם!“**

בזמן נאומו האחרון של שימרון פרס כראש־ממשלה, התפתח בכנסת ויכוח בינו לבין חבר־הכנסת יוסי שריר. לשאלות פרס השיב שריר חד וחלק שהוא בעד חזרה לגבולות 1967, ובכלל זה גם חלוקת ירושלים.

חבריו בר״ץ נדהמו, ויושבת־ראש התנועה, חברת־הכנסת שולמית אלוני, מיהרה לבקש משריד להסתייג מדבריו.

ביקשתי לברר עם יוסי שריר האם הוא בעד חלוקת־ירושלים. מאוד הופתעתי מההפתעה ומהמופתעים. תחת השמש שלי אין הרבה חרש. כהודמנויות רבות ושונות אמרתי וכתבתי כי הפיתרון לשאלת ירושלים במסגרת של הסכם־שלום יהיה חייב להתחשב לא רק באינטרסים דתיים, אלא גם באינטרסים לאומיים של כל הגורמים המעורבים בסיכסוך והשותפים ליישוב הסיכסוך. אף אחד לא צריך להיות מודאג יתר על המידה, אני לא מוכר את ירושלים, אלא אני קונה את שלום ירושלים, עליה ועל כל ישראל.

במילים אחרות, ירושלים בירת־ישראל תהיה בלי חומות וגדרות־חיל בליבה, אבל קווי־המיתאר לעת־שלום ישורטטו בהסכמה עליידינו ועליידי מדינות ועמים שכנים. מי שחושב שאפשר להשיג שלום בדרך אחרת, יכול להמשיך ולדבר על שלום. המלחמה תבוא לפניו, וגם המשיח.

● **זו לא עמדת תנועת ר״ץ.**
לא, זו עמדתי האישית מאז ומתמיד. ומבחינה זו לא חל בה

מיפלגות

שום שינוי. ההתרגשות, שרווח שהיתה בר״ץ, היתה רק בריווחים. אני מעריך כי עלי־סמך תוכנית מקיפה, ולא על סמך קריאת־ביניים בכנסת, תהיה בינינו תמימות־דעים רבה, ואולי אפילו הסכמה מלאה.

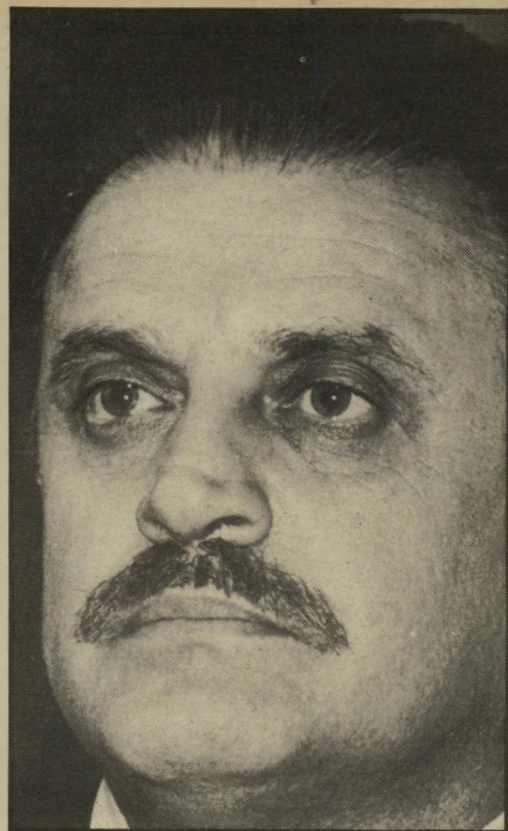
● **אם כך, למה ביקשה ממך ח״כ אלוני להסתייג מדברייך?**

שולמית אלוני לא היתה נוכחת באולם בזמן הויכוח. היא באה לשאול אותי אחר־כך מה היה ומה נאמר. כל מה שאמרתי לגבי הברור היותר־מקיף, המביא אותנו להסכמה חלקית או מלאה, חל גם לגבי שולמית אלוני.

אך גם אם יתגלה בינינו הבדל כלשהו בתפיסה, גם אז נישאר שנינו בחיים. החברות האישית והפוליטית בינינו, וההסכמים הרחבים בינה לביתי, יכולים להרשות לעצמם גם איזה הבדל קטן.

● **אתה יכול להמשיך לחיות עם מצע ר״ץ?**

חייתי עם הברלים גדולים, אז אם הברלים קטנים בוודאי שאוכל לחיות. השותפות אלוני־שריר היא לא בערבון מוגבל. יש לה בסיס מוצק, והיא עומדת, כנראה, להאריך ימים. למגינת־ליבן של כמה נשמות טובות. (רונית אנטלר)

אברהם שריר

**„גיליתי עולם חדש
במישרד והתאהבתי בו!“**

עם בוא הרוטציה, כשהלכו וגברו הניחושים אם יחזור יצחק מודעי לכהן בממשלה אם לאו, שוחחתי עם עמיתו למיפלגה ויריבו־משכבר־הימים אברהם שריר. עברו חודשיים וחצי מאז שנכנס שריר לנעליו של מודעי במישרד־המישפטים. והוא עצמו אינו יודע האם ימשיך לתפקד כדאבל־שר (תיירות ומישפטים) בשבוע הבא. ביקשתי ממנו לעשות סיכום־ביניים לתקופתו הקצרה במישרד־המישפטים.

את לא חושבת שזה יהיה קצת יומרני מצידך, לנסות ולסכם תקופה קצרה כלייך כשר־המישפטים? האמת היא שלא היה לי אפילו יום־חסר אחד. נכנסתי לתקופה שבה מצוי המישרד בנושאים מאוד רגישים החל בפרשת השב״כ על כל השלכותיה — החנינות, הסיכסוך בין הפרקליטים, וכלה בויליאם נקש. שמצד אחד הוא כרה־סגרה, אך מצד שני יש הטוענים כי נשקפת סכנה לחייו. עם בואי למישרד החלטתי שלא לתקוף את הבעיות, כי אם ללמוד אותן לאט־לאט.

כסיכום־ביניים, אני מרוצה שהצלחתי לטפל בכל אותן בעיות, מבלי ליצור סנסציות וכותרות מיותרות.

● **עברת לשבת במישרד־המישפטים. איך ניתן לטפל לסירוגין הן בנושאי־תיירות, הן בנושאים מורכבים כמו אלה שהזכרת?**

זה קשה מאוד. אי־אפשר כמעט לטפל בכך שעה ובכך שעה. אני משתדל לקבוע ימים נפרדים, כי קשה מאוד לערבב.

● **אתה לא מרגיש שאתה פוגע בכמה מן**

הממשלה

הפרייקטים שהתחלת בהם, כאשר היית רק שר־התיירות?

לא, מפני שאני פשוט מקדיש פי שניים יותר שעות לעבודה מאשר קודם. זהו עומס עצום. אילו הייתי צריך לבחור בין מישרד־התיירות לבין מישרד אחר — הייתי בוחר בתיירות! התיירות זוהי אהבת־חיי, כך שבוודאי אני מקפיד שלא להזיק לתוכניות שהתחלתי בהן. את תיירות־הפנים, למשל, אני יזמתי.

● **על פי התיאור שלך, כמה זמן תוכל לעמוד בער־מס הכסול הזה?**

לא נוח לי להתבטל על נושא זה. בסיכומי של דבר, מי שיקבע זהו ראש־הממשלה, יצחק שמיר. איני מחפש לעצמי תפקידים נוספים. גם את התפקיד הזה — שר־המישפטים — לא אני ביקשתי לעצמי. על אף העומס הרב, הרבה תלוי ברצון ל ממלא התפקיד.

אם יוטל עליי להמשיך ולשאת בשני התפקידים — אוכל לעמוד בכך: גיליתי עולם חדש במישרד־המישפטים והתאהבתי בו. יש לי תוכניות רבות למישרד. כך שאם יטילו זאת עליי — אשאר! (דפנה ברק)

מץ. המוח של המחר.

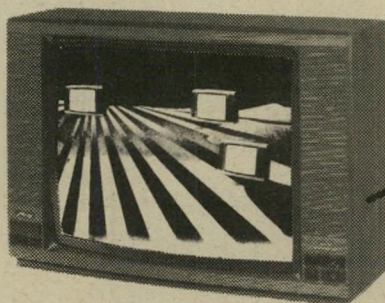
המוח של מץ פועל ואתה מתפעל

חדש! טלוויזיה flat & square

24" 80 ש"ח

המוח של מץ מביא אליך רעיון חדשני טלוויזיה flat & square – הטלוויזיה הגדולות עם המסך המרובע ההופכות את הצפייה לחוויה של צליל, תמונה וצבע.

28" 93.50 ש"ח

לבחירתך טלוויזיה עם המסך המרובע בגדלים של 24" ו-28" קנה flat & square בשיטת "השכר מכר" ותהנה מ-36 תשלומים.

טלוויזיה flat & square 24" + שלט רחוק – 80 ש"ח לחודש.

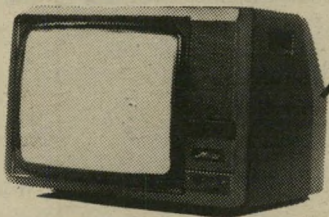
טלוויזיה flat & square 28" + שלט רחוק – 93.50 ש"ח לחודש.

מץ הקטנה, הטלוויזיה השניה שלך

14" 41 ש"ח

ילדך רוצה לעבוד עם המחשב ואתה רוצה לצפות במבט לחדשות?

16" 45 ש"ח

אשתך רוצה לראות סרט בטלוויזיה הידנית ואתה רוצה לראות ספורט בישראל?

אין בעיה. לבחירתך טלוויזיה קטנה של מץ 14" או 16" הפוך אותה לטלוויזיה השניה שלך. צפיה מהנה ונוחה.

טלוויזיה 14" + שלט רחוק – 41 ש"ח לחודש (בשיטת "שכר מכר").

טלוויזיה 16" + שלט רחוק – 45 ש"ח לחודש (בשיטת "שכר מכר").

88 ש"ח

וידאו של מץ – איזה ראש...

וידאו מץ – וידאו ברמה בינלאומית עם ראש מגנטי מתוחכם ההופך את הצפייה לחוויה גדולה שאותה לא תשכח. רכוש עכשיו וידאו מץ וזכה ב-5 שנות אחריות על כל החלקים, כולל הראש המגנטי, ובשלט רחוק אלחוטי מתוחכם.

עכשיו 88 ש"ח לחודש (בשיטת "שכר מכר").

חדש! מיקרוגל מץ

37 ש"ח

ההמצאה הגדולה ביותר מאז האש...

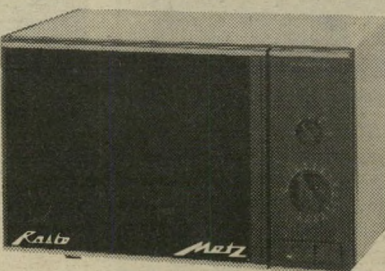
מיקרוגל מץ – תנור חדשני המקצר את זמן הבישול והאפייה.

במיקרוגל מץ אפשר להכניס אוכל קפוא לחלוטין ותוך דקות הוא מוכן להגשה.

תנור מיקרוגל מץ – שיא הטעם במהירות השיא. עכשיו 37 ש"ח לחודש (בשיטת "שכר מכר").

באפשרותך לרכוש גם ב-3 תשלומים שקליים שווים של 285 ש"ח כ"א.

האספקה בגמר התשלומים.

ועכשיו מץ עד 36 תשלומים

מץ ישראל – החברה שהפעילה את המוח והביאה אליך את הטלסקט – השירות התקשורתי החדש ההופך את הטלוויזיה הביתית שלך למקור מידע בנושאים שונים – מביאה אליך היום את עידן המחר. הכנס היום לעידן המחר. בוא למץ – המוח של המחר. לבחירתך שפע מוצרים עם שפע חידושים והמצאות בינלאומיים שיהפכו את חיך וחיי משפחתך למודרניים יותר, קלים יותר, נוחים יותר וחסכוניים הרבה יותר. הכנס היום לעידן המחר. בוא למץ ישראל – המוח של המחר.

לבחירתך 4 אפשרויות רכישה:

1. תשלום מזומן.
2. שיטת "שכר מכר" – עד 36 תשלומים בהתאם לתנאי "שכר מכר".
3. 18 תשלומים שקליים צמודי דולר + ריבית אפקטיבית של 38% המבצע לבעלי כרטיסי האשראי.
4. ב-8 תשלומים שקליים שווים קבועים וללא הצמדה באמצעות כרטיסי האשראי.

פרטים בבית מץ מודיעין 19
בני-ברק טל. 03-799114

מץ ישראל. המוח של המחר.

המחירים אינם כוללים מע.מ.

ישראלכרטיאלאמה.

הפרס לא המריא

מצאתי את עצמי בתוך קהל של סקרנים. בהפסקה הם עמדו במיסדרון, כמו קוליתאטורן בין המערכות, מקשקשים, מחליפים בדיחות ורכילות. המון חתיכות צעירות במיטת המחצות, קרובים של עיתונאים. ירדים של סגל בית-המשפט. פרוטק ציונים.

נזכרתי בסצינות מסרטים: הזקנות של פאריס יושבות בכיכר דה-לה-קונקורד, סורגות במרץ, מקשקשות, מרכלות ומסתכלות בהתהוות ראשיהם של האצילים בגיליוטינה.

ניסיתי להתעלם מזה. התרכזתי בחווה יערי.

אחרי שעתיים של האזנה לחקירה שתיוער בידי פנינה דבורין, יצאתי משם סחוט ומותש. רגשותיה של חווה הציפו אותי. אם היא שחקנית, היא שחקנית גאונית. אבל אני חושב שהיא שחקנית. האמנתי לה גם כשהיא שיקרה בצורה בולטת. לא האמנתי לשקרים. האמנתי לה שהיא חושבת שהיא צריכה לשקר.

חווה יערי נראתה לי כאיילה, שנתפסה בשית, ושידעה כי מכל קצות היער אצים אליה הציידים. היא התפתלה, ניסתה להיחלץ כדי למלט את נפשה, סחבה פעם בכיוון זה ופעם בכיוון זה, וכל תנועה מפוזרת שלה סיכנה אותה עוד יותר בסכך.

היא בכתה הרבה. הרדעות היו אמיתיות. כשגברו פחדיה, ניסתה להסתתר. פעם כרעה על הארץ מאחורי הדוכן, כמו חיה פצועה שנחקה לפינה. כמה פעמים היפתה את פניה אל הקיר שמאחוריה. פעם-פעמיים, באומץ-לב שמקורו בייאוש, תקפה גם את הצייד, דבורין.

מבחינת הסיגנון, היא אופיינית לגמרי לסביבה שבה גדלה וחיה — חברה שכל ערכיה הם כסף ו"מה יגידו". יש בה משהו ילדותי. מולה ישבה אביבה גרנות, קרה ובוטחת בעצמה. בצד ישב אהוד יערי, קר ושולט בעצמו. אלה שני האנשים שחווה היתה תלויה בהם לסירוגין, ויש דמיון מסויים בין שניהם. מבחינת היכולת המוחלטת לשלוט בעצמם ובמצב.

הכי משכנעת היתה כשהודתה בשקרים קודמים. היא הסבירה מדוע שיקרה, שרצתה לפגוע באהוד כאשר היה גרמה לה שהוא בגד בה, ושרצתה להתנקם באביבה כשזו פנתה נגדה.

לא היתה לי ברירה — ליכי נכמר עליה. סבלתי את סיבלה, חשתי בפחדיה, עברתי איתה את מטחנת-הבשר של החקירה.

אולי יש אי-צדק מסויים בעצם המצב במישור-הנרצח: הנרצח אינו נוכח, ועל כן אינו יכול לזכות אלא באהדה מופשטת. הוא הופך לאובייקט. ואילו הנאשם נמצא שם, חי, נושם, מתרגש, פוחד, מתמוטט.

למזלי, אני חייב לשפוט. השופטת, חנה אבנור, עשתה עליי רושם רב. למרות היראמה והרגשות, היא הישרתה באולם אווירה של שקט מאופק. היא נראתה ונשמעה לי נבונה מאוד. כדראמה זו של נשים — בין הנרצחת, הנאשמות והפרקליטות — היא היתה דמותה של האם החכמה.

איש נאמן

במשך כל אותו בוקר הערצתי את אהוד יערי. הוא ישב במקומו באולם. סיגריה כבויה בפיו, והקשיב בפנים קפואות במשך שעות לעדות שבה הוחר גם שמו לעיתים קרובות, ובכלל זה פרטים אינטימיים האסורים לפירסום. הוא לא עיוות את פניו. הוא הפגין שליטה עצמית מלאה.

תכונה זו כשלעצמה אינה מעוררת בהכרח הערצה. אני מעריך אותה. מישור אחר יכול דווקא לשלול אותה. ההערצה שלי נתונה לו בשל נאמנותו. על שהוא בא בכל יום לאולם בית-המשפט, כדי לעבור את העינוי הזה, כשהוא שומע את אשתי ממררת בכבי, מתמוטטת, מסתתרת מתחת לשולחן, מסבירה מדוע העלילה עליו עלילת.

הוא לא היה חייב. מן העדויות ברור כי עמד להתגרש ממנה לפני כן. היא סיפרה שהוא גירש אותה מן הבית כשהסתבר לו שהיא ממשיכה ביחסיה עם אביבה גרנות, חרף אוהדותיו. הוא יכול היה להגיד: בישלת לך את הדייסה הזאת, איכילי אותה.

אהוד יערי לא נהג כך. הוא ידיר-אמת בשעת צרה, שאין גרועה ממנה. הוא עומד לצידה. הוא נאמן.

בימי חי למדתי להעריך את התכונה הזאת, אולי יותר מכל אחרת. למדתי שאין נדירה ממנה.

אני מוכן להתייבב מול כל אויב ויריב. אני יכול לקחת את זה, כמו שאומרים האנגלים — לספוג מהלומות ולתת מהלומות. מעולם לא נטרתי איבה לאורך-ימים למי שהתמודד איתי בקרב הוגן. אך מעולם לא יכולתי לסבול בגידה של ידיד. תקיעת סכין בגב. על כך אני מוכן לסלוח גם אחרי שנים הרבה.

הפעם היחידה שבה ראיתי את מנחם בגין כמצב של שבירה — עד להתמוטטותו הסופית במלחמת-הלבנון — היתה ב-1966, כאשר ניסה שמואל תמיר, בן טיפוחיו, לנעוץ סכין בגבו. במשך כמה ימים היה בגין אדם שבור ממש. הבנתי לליבו.

אני מכין גם לליבו של רפי סיסה. מסתבר שבמשך שנה היה מוקף בשלושה עוזרים, אנשי-אמונו, שליכו את פינתו בגלוי וחרשו נגדו מוזימות אפלות בסתר. הם אספו כל פיסת-נייר ממיכתביו, עקבו אחרי כל צעדיו, וכך הכינו נגדו תיק גרוש בהאשמות (נכונות או כוזבות, על כך לא אשפוט אני). יאגו, שהפיל את אותלו בפח, יכול היה לקבל שיעורים משימעות מלכה. כל זה בא להסביר מדוע אני מעריך את אהוד יערי. איש נאמן. איש כלבני.

לא נעים. אבל בהחלט טיביע. חוקי-המהירות דומה לחוקים רבים אחרים במדינה: הוא מגוחך, ולכן אינו נשמר.

החוק אומר: 90 קמ"ש. בכביש מורדני, למכונית מורדנית, זוהי מהירות מגוחכת. רוב הנהגים עוברים אותה בכביש ירושלים-תל-אביב, ובכביש תל-אביב-חיפה.

המיטרה מודה בכך, ולכן היא עורכת דוחות-מהירות רק ממהירות של 100 קמ"ש ויותר.

אם כן, מדוע אין מעלים את גבול המהירות המותרת ל-100 קמ"ש? אהה, יש לכך הגיון — ההגיון הכירוקראטי הישראלי. "אם נעלה ל-100 קמ"ש, הסביר לי פקיד אחר, "יסעו הנהגים ב-110". כלומר, מורים בכך שהחוק נועד מראש להפרה, אך טוענים שיש מין הסכמה אילמת בין השוטרים והנהגים על מידת-ההפרה.

לא מכבר לקחתי במרכז וינה מונית כדי לנסוע לנמל-התעופה. זה היה בבוקר של יום א', השעה היתה מוקדמת, המכונית היתה מדרג מרצדס וחרשה לגמרי, הכבישים היו כמעט ריקים.

הנהג נסע במהירות ממוצעת של 150 קמ"ש. כשהגענו, כעבור רקות מעטות מאוד, שאלתי: "אין לכם באוסטריה הגבלה על המהירות?"

"בוודאי יש", השיב הנהג בתמיחה, "יש הגבלה של 130 קמ"ש".

בגרמניה אין בכלל. בארצות-הברית, לעומת זאת, ההגבלה דומה לשלנו.

בעיניי, מהירות של 100, 110 ו-120 היא סבירה, כשנהגים באוטוסטראדה מורדנית. אולי צריכים לקבוע מהירויות שונות למכוניות שונות — ואולי גם לנהגים שונים, לפי הוותק, ולכבישים שונים.

אומרים לי שרוב מומחי-המיטרה מצדדים בהעלאת המ-הירות. הפוליטיקאים פוחרים. אולי זה לא פופולארי.

כך יתפסו, במקום או כמאחר, את כל הנהגים. כולם עבריינים. וכאשר אוחות השלהבת בארו — ונהגיהנשיא הוא בוודאי בחור כארו. כמוהו כנשיא עצמו — איך ינהגו אוויר-הקיר?

איילה בתוך הסבך

התביישתי. הלכתי לשמוע את חווה יערי על דוכן-העדים של מישפטה. רציתי להתרשם באופן בלתי-אמצעי.

חווה ואהוד יערי בבית-המשפט

היה משהו פאתטי בנאום ה"פרידה" של שימעות פרס בכנסת. הוא היה פאתטי כמעט כמו נאום-הפרידה של יוסף בורג בממשלה, יום לפני כן. בורג, כך נאמר, דיבר בקול חנוק מרמעות. היה לו קשה מאוד להיפרד מן הכיסא ליד שולחן-הממשלה, שעליו ישב במשך 35 שנים תמימות.

הוא נפרד מן הכיסא, לא מן המעשה. כי מעולם לא עשה מעשה. במשך 35 שנים לא בלט השר בורג אף במעשה גדול אחד, אף לא במחווה גדולה אחת של מחאה, כאשר ישראל נגררה לשש מיל-חמות. הוא נגרר אחרי כל ראשי-ממשלה. בשביל בורג, כך נדמה, היתה הכהונה מטרה כשלעצמה.

הפאתוס של פרס שונה. פרס שאף לגדולה, והגדולה חומקת ממנו. הוא היה רוצה להיות בן-גוריון שני, לשמוע את משק כנפי ההיסטוריה, אך אינו שומע אלא סיסמות נרושות.

אין הוא ממריא כפרס בשמיים. הוא מתנהל על הארץ כסוס-עבודה סכלני.

נאומו בן חצי-השעה בכנסת מזכיר לי את אימרתו הארסית של וינסטון צ'רצ'יל על נאום של אנתוני אידן: "הג'נטלמן הנכבד השתמש בכל המליצות הקיימות בשפה האנגלית, חוץ מאשר בפסוק, הארונים מתבקשים לכפתר את כיגריהם לפני צאתם מן השרותים".

הנאום היה שטף של מילים ומליצות, חלקן לקוחות ממחסן הגרוטאות של העבר, חלקן פרי מירצו המילולי הבלתי-נלאה של פרס עצמו. לא היתה בהן השראה. בן-גוריון ידע לרומם את הרוח. בגין ידע לשלבה. פרס יודע רק לצרף מילים למילים.

הבעיה של פרס היא שגם כיום, בגיל 63, אינו יכול להשלים עם מה שהוא: עסקן מילפגתי אינטליגנטי, ראשי-ממשלה טוב למדינה נורמאלית בזמנים נורמאליים. אין הוא פילוסוף גדול, אין הוא הוגה-דעות, משורר או איש-רוח. מקומו לא יהיה בין קומץ המדינאים והמצביאים שהטביעו את חותמם על ההיסטוריה. מקומו ברשימה כרונולוגית של ראשי-ממשלה.

היו הישגים בתקופת-כהונתו, ועל כך מגיעות לו תודה והערכה. לא היו כישלונות גדולים. אולם שום דבר מהותי לא השתנה. הרושם שהוא כיקש ליצור, כאילו חלה בשנתיים אלה מהפכה כבירה בתולדות האומה, אין לו אחיזה במציאות. משום כך גם לא היה קשר רב בין המציאות ובין שטף המילים, שיצא מפיו. הוא דיבר על מציאות מדרומה.

כסריהכל לא אמר פרס דבר שלא יכול היה להיאמר עלי-ראש הליכוד, שעבר על נאומו מראש ואישר אותו. נעלמה הוועידה הבינלאומית, לא היה זכר להגדרה עצמית. נשארה ההתיישבות, "בכל רחבי ארץ-ישראל". גם אלוהי ישראל והחזון המשיחי תרמו את תרומתם.

נאום סביר של עסקן מילפגתי סביר. הוא לא ייכנס לספר של "מאות הנאומים הגדולים בהיסטוריה", וגם לא ייזכר בדיכר-הימים של עמ'ישראל.

עם אשר שירה בפיו...

השתתפתי במסיבה פרטית למיקיס תיאודוראקיס במיסעדה בוננאה. היו שם סופרים ועיתונאים, אמנים וזמרים, ותיקי-פלמ"ח וכלי-מיני.

מה עושים כאשר מארחים את אחד מגדולי מלחיני-השירים של דורנו? נואמים קצת, שותים קצת, ואחרי-כך שרים לאורה, כדי שישמעו ויתרשם.

התחלנו לשיר, והתחלנו להתבייש.

כי שוב התברר שאין לנו, בעצם, תרבות של שירה. אין לנו שום דבר שאפשר לקרוא לו "שירים ישראלים", כמו שיש "שירים יווניים" או "שירים רוסיים". יש לנו שירים שהם בליל של סיגנונות, ערבוב של מנגינות, חלקן גנובות מפה ומשם, חלקן חיקויים עלובים, חלקן מנגינות בלי מנגינה.

אין לנו גם תרבות של שירה-בציבור. מה שנקרא כך אצלנו הוא התחרות של שאגות. פחות או יותר לפי המנגינה. יש הרבה התלהבות ומרץ, וורידים שמרגלים בצוואר. אך אין מלוויה, אין הארמוניה, אין קול ראשון ושני — כל מה שעושה שירה בציבור לחוויה אסתטית.

יתכן שתרבות כזאת נוצרה באירופה כתוצאה מן השירה בכנסיה. אולי דרושות כמה מאות שנים לכך. על כל פנים, לנו אין. וזה היה מורגש מאוד.

ניסינו. באמת ניסינו. תיקי ריין שרה שירים ערביים — ולהם יש באמת סיגנון לאומי משלהם. אחרי-כך ניסינו כל מיני שירים ישראליים. הקשבנו להם באוזניים של תיאודוראקיס (כפי שנדמה לנו), והם נשמעו תפלים.

עמוס קינן, שיישב ליד, אמר: "מאז השירים הרוסיים ועד ה-שירים של יעמי שמר אין לנו שירה".

לבסוף באו שני רוסיים, אחד ישב לי הפסנתר, השני לקח גיטארה, וכלי חוכמות וגינונים מתרחלו לשיר שירים רוסיים. שירים פשוטים, שירים נהדרים, שירים שקשה להאמין שמישהו אי-פעם חיבר אותם, שירים הנשמעים כאילו נולדו מעצמם. מן האוויר — כמו שיריו של מיקיס תיאודוראקיס עצמו.

עולם כנשיאו נוהג

ליבי, ליבי לנהגו של נשיא-המדינה. תפסו אותו בנהיגה במהירות של 119 קמ"ש. לא נעים.

נורית גלרון, זמרת, מספרת על ילדותה אצל אמא שהפסיקה לשיר, על הפחד שהיה לה מפני אנשים, על הכוח שהשירה מעניקה לה, על הקהל שלה, על ילדיה, על בעלה רפי רשף ועל פחדיה

ראיינה ענת סרגוסטי

„כילדה הייתי מצטמרת כשהייתי שומעת את אמא שרה. היא הייתה זמרת ענקית”

„זמרת לא צריכה להיות יפה. היא צריכה להיות אסתטית”

„לא חשבתי להיות זמרת. הייתי בגיל כזה, מבולבלת. פיתאום יצאתי לחיים והייתי צריכה להחליט”

„אני מוכרת את עצמי נטו, בלי שימלה אדומה או כחולה. אולי גם לא בורכתי במימדי דוגמנית”

„מסקרן אותי להופיע במופע פארק. אני חושבת שזו חוויה עם כזאת עוצמה שאת יכולה לאבד שליטה”

„בהתחלה בחדתי לעלות על הבימה. בחדתי מהצל של עצמי. לא האמנתי שיבואו לשמוע אותי”

„הייתי נורא רוצה

להיות שחקנית-קולנוע!”

כמה גבוהים החיים מזווית מבטך / ידך הקטנה בידי / עניך הגדולות מביטות בכניעה / אתה ודאי בטוח שאני כליך חזקה / אתה לא תראה את ידי האחרת מחפשת את ידה של אמי / כי זהו קשר השתיקה / קשר השתיקה בחרדה / קשר השתיקה בחרדה.
זה היה השיר הראשון שכתבה נורית גלרון. זמרת ואמא. ואולי אמא וזמרת. גלרון היא זמרת מיוחדת. אין היא סוחפת אחריה קהל צעיר שמשתגע בהרפתאות, צועק, שר את השירים וקופץ על

הכיסאות. הקהל שלה גם לא ימצא בחנויות את פרצופה מוטבע על גבי גלויות, יומני תלמיד, עטיפות של מחברות, כריות, חולצות ועוד מוצרים שונים ומשונים. הקהל שלה גם לא יקים מועדון מעריצי נורית גלרון. כפי שעושים לזמרים ולזמרות אחרים. אבל בהחלט יש לה הקהל שלה. קהל נאמן – „נחמדים ויפים” כמו שהיא אומרת עליהם – שבא להופעות שלה בשקט. קהל מגוון מבחינת הגיל.
החודש הוציאה גלרון תקליט חדש, משהו כלבבה, וזו הפעם הראשונה שבתק-

ליט החדש נכללים גם שירים פרי עטה. היום זה מאוד אופנתי שזמר כותב את החומר של עצמו. גלרון חושבת שזה הדבר הטוב ביותר שיכול לקרות לזמר.
בינתיים, בכל אופן, היא עדיין לא מת-ייחסת לעצמה כאל כותבת שירים מיקצועית, אף שהיתה מאוד רוצה להמשיך בזה.
גלרון נולדה בבית מוסיקלי. אמא היתה זמרת מוכשרת ביותר, לדבריה, שויתרה על הקריירה באופן מודע, מתוך החלטה

להקדיש את עצמה למישפחה. הוויתור גרם לה תיסכול רב.
גלרון, ששם מישפחתה בעת לידתה היה קלימבורד, למדה בילדותה לנגן באקורדיון. על פסנתר היא פורטת עד היום, לצורכי עבודה בלבד. הכלי האחר שלה הוא הגיטארה. איתה היא מופיעה לעיתים את הקריירה שלה כזמרת התחילה מאוחר, יחסית, כשהיתה בת 26, למרות העובדה שאת שרותה הצבאי בילתה בצו-ות'הוויגולני.
היא, משום מה, לא חשבה שתהיה זמרת.

נורית עם בעלה, רפי רשף.
יש סכנה גדולה בלהיכנס לבית עם ילדים ולהיסתם!

רפי עוזר?

בטח, מי אם לא רפי? אין לנו ארפר בבית. וכשאת בהופעות בערבים? הימים הקשים הם סופי שבוע, בשישי-שבת. עד עכשיו הופעתו על מיינוחות, עם המופע החדש זו תהיה תדירות יותר גבוהה. זה לא מלחיץ אותי, אבל מכנים למחשבה של סדריום ותיכננו מתי להיות עם הילדים. האמת היא שאני עוד לא מכירה תקופה כזו, כי עוד לא עברתי אותה. אבל אני יודעת שעם המופע החדש אני נכנסת עכשיו לעבודה מתישה, ואני אצטרך למצוא את שיווי-המשקל בין העבודה והילדים.

מי הקהל שלך?

אני לא יכולה להגדיר אותו. אנשים נורא נחמדים ויפים. קשת רחבה של גילים. גם צעירים וגם מבוגרים. כמו ההורים שלנו. זה סוג של קהל שמקשיב, יותר מאשר קופץ על כיסאות.

את מזלזלת בקהל שקופץ על כיסאות? לא, בכלל לא. זה סוג אחר. הייתי במופע של להקת תמוז לפני שלוש שנים. מה שהרס אותי זה שלפני שהכל התחיל כולם כבר עמדו על הכיסאות.

את לא מקנאה קצת בהיסטריה ובהתלהבות של קהל כזה?

לא, אני לא מקנאה. באמת ובתמים. אני לא חושבת על זה במושגים של קינאה. אני רוצה שהקהל יהנה כמו שאני נהנית, ואני לא רואה אותו קופץ. זה לא במושגים של קינאה, זו יותר סקרנות.

מופע-פארק, בעיניי, למשל, צריך להיות חור יה חרפעיית. זו חוויה עם כוונת עוצמה שאת יכולה או לאבד שליטה או פשוט טטוס לשחקים

„הקהל שלי זה אנשים נורא נחמדים ויפים. זה סוג של קהל שמקשיב יותר מאשר קופץ על כיסאות”

שאת לא מכירה. הפחד הוא לאבד שליטה ולראות דברים שאת מתביישת לראות בעצמך, אבל זו עוצמה סוחפת ומשהו באוויר שכולם חוגגים. אותי זה מסקרן. אני לא יכולה לראות את עצמי במימדים כאלה, אבל זו צריכה להיות חוויה אדירה, מיוחדת במינה.

את חושבת שאת שרה ברמה אחרת מאשר עופרה חזה, שיש לה מעי-ריצים שצוקים?

אני מקבלת פירבק אחר. זה לא גלויות וחולשותי וכריות עם הפנים שלי עליהן, אבל זה כן מיכתבים קטנים של אנשים גדולים. לא מילדים. מיכתבים מרגשים שנותנים לי כוח להמשיך.

את עונה למיכתבים?

אני לא עונה. אני גם מקבלת הרבה מאוד שירים וקטטות עם מנגינות.

מה את עושה עם החומר הזה?

אני קוראת בעיון ושומעת את כל הקטטות. בתקליט החדש שלי יש שני שירים שאת הלחן שלהם קיבלתי מקטטה ששלח לי ירון מינסטר, בחור צעיר שהשתחרר עכשיו מהצבא.

לא של יום אחר. למדתי באוניברסיטה קול-נוע ותיאטרון, וזה התגלגל. זה היה קל כפרנסה. עשיתי אז חלטרות. ואז עזבתי את האוניברסיטה וזה התחיל להיות מיקצועי, וזו היתה ההחלטה. לא שבוקר אחר קמתי ואמרתי שאני רוצה להיות זמרת.

פגשתי בחומר שהיה רק שלי, שכתבה לי יעל גרמן. נגעתי בנקודות שהיו כליכך שלמות וקרובות בכטן, בנקודות אמיתיות בתוכי, שלא רציתי לוותר. הרגשתי ששמה אני נמצאת. וזה היה עוד לפני הפירסום. אהבתי את החומר, ולא היה חשוב לי כמה יבואו לשמוע אותי.

הרגשתי שאת צריכה להוציא מתוכך דברים?

להוציא ממני, וזה היה הטעם שלי. פגשתי בדבר שהכי נגע לי בכטן, הכי הייתי מבסוטה ממנו בחיים.

את מרגישה יותר אמיתי בשאת שרה על בימה. באולפן או בשאת שרה לעצמך במיקלחת?

אני הכי מצטערת שאני לא עומדת ושרה באמבטיה. אני שרה לפעמים לילדים, אבל לא שרה כמו שהייתי פעם לוקחת גיטארה, סוגרת את החדר ושרה שעות עד שהכל היה יוצא. עכשיו הרברים השתנו, אולי זה יותר הכרת, מכיוון שזה מיקצועי, אולי המיקצועיות קילקה את הספונטאניות של הרברים. זה מזכיר לי את התקופה שלמדתי קולנוע, ואז כבר אי-אפשר היה לשבת כסרט וסתם להיר

„אני חושבת שריטה היא בחורה מוכשרת, בעלת קול אדי. ריטה היא לשנים, אולי לדורות”

סחף איתו. פיתאום שמים לב לזוויות, לעריכה ולכל הגורמים שמסביב. במיקצוע את מעורבת בכל הצדדים של השיר, עד שזה מאבד מהראשונות. פשוט עובדים על השיר. אני יודעת שאני צריכה לקום ולנסוע לחיפה ביום רביעי ב-8 בערב להופעה. זה לא כמו סתם לקחת גיטארה כי יש צורך ולכייף עליה. זה איננו וזה חבל לי.

את התחלת במירצות מאוחר יחד סיר?

גילו אותי מאוחר, כשהייתי בת 26. היתה

אף שתמיד אהבה לשיר, וזו, כדבריה, היתה הדרך היחידה שלה ליצור קשר עם אנשים. היא מדברת בחופשיות, צוחקת הרבה בצחוק מתגלגל, ואז התלתלים העגולים שלה קופצים. היא בת-שיחה נעימה וסימ-פאטית, צנועה מאוד ביחס לעצמה. מעוררת רושם של אדם סגור ומופנם.

לפני כמה שנים נישאה גלרון לרפי רשף, איש גלי-צה"ל (נכון לעכשיו) והטלוויזיה החינוכית (ערב חדש). לזוג שני ילדים: עומר, כמעט בן 3, ומיכל, בת שנה. הם מתגוררים בקומה גבוהה בבניין רב-קומות ברמת-אביב בתל-אביב. מהחלון רואים את הים. גלרון ורשף אינם מרבים להיראות בפתיחות ובפרימיטיות. אלא רק אם המיקצוע (שלה או שלו) דורשים זאת. החברים שלהם אינם דווקא מעולם הבידור, אבל בהחלט מעולם התיקשורת. מכורח הנסיבות והעיסוקים. מי שאינם מעורים בעולם המוסיקה הישראלית נוטים לעיתים לבלבל בין נורית גלרון לבין יהודית רביץ. שגם היא משופעת בתלתלים. גלרון אינה מתרגשת מה-השוואה: „אני לא חושבת שאני דומה לה. זה לא מרגיז אותי שחושבים שאני דומה לה. להיפך, אני מאוד מעריכה אותה.”

גלרון נחשבת זמרת טובה השרה ברמה גבוהה. בתקליט החדש שלה יש שירים פרי עטם של נתן זך, יונה וולך, לאה גולדברג ונורית גלרון. היא אומרת שבעצם, יותר מכל היתה רוצה להיות שחקנית קולנוע, אבל לא מציעים לה תפקידים.

את נראית לי אדם סגור ומופנם, והחשיפה הזו לאמצעי-התיקשורת לא בליכך מתאימה לך.

כן, זה נכון, אבל החשיפה, יחסי-צבור, זו דינמיקה של המיקצוע. את עברת, והוצאת תקליט — ואת רוצה שידעו. בתקופות שאין לי מה לבשר אני לא מתראיית.

איך זה מסתדר עם זה שאת טיפוס סגור?

למדתי להתראיין. זהו זה?

אני יותר טובה בלשיר מאשר בלדבר. החשיפה על הבימה אינה גדולה יותר?

כן, אבל שם זהו צורך שלי. זו הצורה שלי ליצור קומניקציה. יותר קל לי לדבר בשירים. זה לא מפתיר אותך לעלות על ביי מה?

כבר לא בליכך. זה מפתח בהתחלה, ובהתחלה גם היתה השאלה מה פיתאום המיקצוע הזה ומה פיתאום אני, שממש פחדתי מהצל של עצמי,

זמרת גלרון (שניה מימין) עם צוות-הזווית גולני. השירה היא הקשר שלי עם האנשים!

תקופה שכל מי שגמר להקה צבאית כבר היה כוכב, ולי לקח זמן.

את לא היית בלהקה צבאית?

הייתי בצוות-הזווית גולני.

אז למה התחלת מאוחר?

לא חשבתי להיות זמרת. חשבתי על דברים אחרים. זה גיל כזה, את מבולבלת, פיתאום יצאתי לחיים והייתי צריכה להחליט החלטות לבד, זה רבר שקשה לי עד היום. בהתחלה לא חשבתי בכלל לשיר.

(המשך מעמוד 19)

זמרים בדרך-כלל זורקים חומר כזה שהם מקבלים בדואר מאנשים אנרי נימיים.

אני לא זורקת. אני לא עונה לאף אחד, כי אחרת זה יהיה מישרד-דואר, זה בלתי-אפשרי לענות ולהחזיר קסטות.

את חושבת שיוסי זה דבר חשוב לזמרת?

לא. את צריכה להיות אסתטית, אבל לא צריכה להיות יפה.

ירדנה ארזי, למשל?

היא התברכה ביופי אדיר והיא גם זמרת טובה. אני מוכרת את עצמי נטו, בלי שימלה ארומה או כחולה. אני רוצה שהנטו שלי יגיע לקהל. אולי גם לא בורכתי במימדי דוגמניות, אולי תווי פני לא מרהיבים ביופיים. אני מביאה נטו, וזה מה שאני רוצה.

היית רוצה להיות יותר יפה?

הייתי רוצה להיות יותר רזה. אני דווקא מוצאת חן-בעיניי. הייתי נורא רוצה להיות שח-קנית קולנוע.

ניסית?

היתה לי אפיזודה חולפת בסרט. חולף, מגש-הכסף של ג'אד נאמן.

איך היה?

חוויה אדירה.

למה את לא ממשיכה?

לא מציעים לי.

ואיך אפשר לראיין זמרת ולא לשי-אול אותה מה דעתה על ריטה?

אני חושבת שסוף-סוף יש כיסוי לכל מה שהתיקשות מעלה ומורידה.

מה זאת אומרת?

היא בחורה מוכשרת עם קול אדיר. לפעמים התיקשות עושה בועות מאמנים שבאים והול-כים. ריטה היא לשנים, אולי לדורות. אני חושבת שהיא מוכשרת כמו שדה.

את לא חושבת שהססטיבל סביבה קצת מוגזם?

זה רק יפגע בה אחר-כך, וזה חבל. כי בגודל הציפיות, האחריות על הכתפיים היא כבדה וא-רדירה. וזו רק ההתחלה. אבל יש אנשים ששומרים עליה.

מה שאמרתי. קצת קשה בתקופה האחרונה לשמוע בבית, אז אני שומעת כשהילדים ישנים. אז אני שמה אוזניות, ואלה הרברים שאני שומעת.

את לא רואה טלוויזיה?

זה כבר אחרי הטלוויזיה. יש לי שעות נדורים.

את חושבת שזה מפריע לך מבחינה מיקצועית שרפי, בעלך, עובד בגליציה? שמתי לב שבאופן מכוון לעולם לא משמיעים שיר שלך בתוכנית שלו, ארעליס שהוא אינו העורך המוסיקלי.

זה לא מפריע לי מכיוון שיש כל-כך הרבה לשונות רעות שמחפשות בפניה. כדי שלא יהיה פתח לטענה, אני מעדיפה שלא שימיעו אותי בשום מיסגרת שרפי שייך אליה. אנחנו מאוד מקפידים שלא יהיה אפילו פתח קטן ללשון הרע.

אולי זה מזיק לך?

לא. גליציה-ל תמיד פירגן ומפרגן לי. לא בגלל זה שהתחתנתי עם איש גל"ץ, אם יש תקליט טוב, אז משמיעים.

מפריע לך שבעלך הוא איש מי סורס?

זה לא מפריע שאני נשואה לרפי, אבל לפ-עמים נלחצים מהעניין של המוכרות והחשיפה. קשה לנו לצאת לחופש, למשל, כי מכירים אותנו. אנחנו לא מהטיפוסים הנראים, אנחנו לא מה אנשים שיוצאים.

כשאתם הולכים ביחד ברחוב, את מי מזהים יותר?

אותו, בטח. הוא כל הזמן בטלוויזיה.

זה מעצבן אותך?

בכלל לא.

מה הרבר שהכי מפחיד אותך בז-מרת?

מפחיד אותי קצת שאני אאכזר את הקהל, שאאכזב אותו, שהוא לא יהיה מוכן לעמוד ולגונן על הטעויות שלי. אני מקווה לא לטעות, אבל זה לא ביטוח-חיים. מפחיד אותי שייגמר לי הקהל. יש משהו אכזרי בארץ. כל עיתונאי שבא לראיין אותי שואל מה חרשתי, במה שונה התק-ליט הזה מהקודם. יש הרגשה שצריך להפתיע ולחדש. זה אכזרי. מה, אתה צריך כל הזמן להמצא? אתה במצב נפשי מסוים עם מיטען מסוים, אבל אתה לא יכול להמצא כל הזמן.

נורית עם בנה עומר

אמא שלי החליטה להפסיק לשיר מתוך הכרה שהמישפחה חשובה יותר!

לא. הם מאוד קרובים אליי, אבל יש עוד כמה שירים שלא אני כתבתי והם מצויינים. מצחק אותי שאני בתוך החבורה הזו. הרגשתי שזו העזו יותר גדולה.

איך את בוחרת את החומר שלך?

אני יכולה להידלק על שיר בגלל שורה, בגלל רעיון. שיר אהבה זה שיר שהוא כל-כך לא פיומון, יש לו מסר ופילוסופיה ברורה. כשקוראים אותו מהרף זה נשמע אחרת מאשר כששרים אותו. אלה בתים עם הרבה חוכמת-חיים וכוכר-ראש. וזו ההצלחה הגדולה של אילן וירצברג בהלחנה, כל פעם מגלים כשיר משהו חדש. הוא נעשה פיומון, אפילו להיט והוא לא להיט רגיל.

יש שאיפה ששיר יהפוך ללהיט?

יש שאיפה שקהל כמה שיותר גדול יאהב את מה שאני עושה, אבל זה לא אומר שאעשה דברים שאני לא אוהבת כדי להגדיל את הקהל שלי.

את רוצה להגיע למיצע-רייטינג מוגזם?

אני לא שייכת לזה כל-כך. הכל עניין של טעם. כשהתחלתי, אנשים לא הבינו מה אני רוצה. זו היתה מוסיקה אחרת מהמוסיקה שהיתה אז בארץ. היום פיתאום התרגלו וזה בסדר, אבל זה גם עניין של תיקשות ואפשרויות אחרות. היום הכל אחרת.

הקהל התבגר?

לא התבגר. הטעמים משתנים, הדור החדש מביא טעם אחר, הרדיו, העולם. זו לא התבגרות. אנחנו גם לא מתלבשים כמו שהתלבשנו פעם. בארצות-הברית יש עכשיו נטיה לחזור למור-סיקה של שנות השישים, זה נובע אולי משובע מסוים.

את מעורבת במה שקורה במור-סיקה בעולם?

היום די קשה לי.

למה?

בגלל הביט והילדים. אז אני לא שומעת הרבה, אבל אני מנסה לשמוע מה קורה בחוץ. ומה שקורה בעולם בא לסלון, לכן אני אומרת שלתיקשות לא תפקיד לא מבוטל.

איך נראית לך התופעה של זמרים פוליטיים?

אני לא בנויה לעניין של הפוליטיקה. יש לי רדיעות שאני לא מסתירה, ולפעמים אני גם שרה, אבל אין כימיה בין מה שאני מרגישה עם המיקצוע לבין פוליטיקה. זה החוק כל-כך האחד מהשני.

את לא מרגישה צורך לשיר את הדיעות הפוליטיות שלך?

לא. ומאוד איכפת לי ואני מעורבת אורחית, הולכת להפגנות כשאכיפת לי. כאזרחית אני אעשה הכל למה שאני מאמינה. אבל אין לי נקודת המיפוש. אולי זו עכבה שלי, אולי זו בגרות.

כמה וכמה אם אני יכולה לכתוב את המילים. יצאו לי שלושה טקסטים, ויש כבר ציפיה שאני אמי שיד לכתוב, וזה די מפחיד.

סתם ישבת ליד שולחן ויצא לך שיר?

את השיר קשר השתיקה כתבתי לעומר אחרי הלידה, וזה היה יותר רעיון מאשר שיר, בגלל החרדה והפחדים של אמא חדשה, ושל תינוק כל-כך קטן, שאנחנו נראים לו כל-כך גדולים. זה לא היה כתוב כשיר, לא חשבתי להלחין, ורק כשבא החייל הצעיר — רק לו העזתי לתת את השיר להלחנה. וכשהיתה מנגינה, זה היה שיר נהדר. ואז בא לי הרעיון לכתוב.

השיר השני, פשר הקשר — אהבתי את החיבור של שתי המילים, שמעתי את זה פעם בדיון סיפורות, וכך זה יצא.

איך זה נעשה טכנית — את יושבת ליד שולחן וכותבת?

יש המון ניירות שנוזקים, והרבה באוטו. מה שאני זוכרת נכתב, והשאר הולך לאיבוד. בפשר הקשר: יש המון זוגות שמרגישים שהקשר ביניהם כבר לא מה שהיה, זה כבר לא אותו גובה, שאלו הקשר הגופני נשאר והקשר האמיתי הוא שקר.

השיר השלישי נכתב בהשראת ענוג הוא הלילה. חזרתי כמה שנים אחורה לחוויה שהיתה לי כשקראתי את הספר כשהייתי צעירה.

אז איך זה נעשה טכנית?

אני פיתאום מחליטה שיש לי משהו בראש. אני מדברת כאילו אני משוררת, אבל אני לא. אז אני כותבת ואחר-כך משפצת, וזורקת, ומנסה שוב. אין לי טכניקה.

למי הראית ראשון מה שכתבת?

לבוע שלי ולמפיקים שלי. איזה אומץ זה היה!

פחדת?

אם דיברת בהתחלה על חשיפה, פה הרגשתי את החשיפה הכי גדולה בזמן האחרון. אם אני מבצעת שיר, אז יש מוסיקה ומילים נתונות, ואני מוציאה את זה ררכי. אבל פתאום ליצור משהו לבד, מאפס? בשבילי זו היתה חשיפה יותר ממה שדיברנו קודם. לפתוח דלתות, לא להסתתר מאחורי משהו שאחרים כתבו.

לא היית כותבת שירים למגירה בגיל 16?

לא. בכלל לא. היתה לי ביקורת איומה על עצמי.

כתיבת שירים זה תהליך שכולם עוברים?

זה גם אופנתי. כאילו אין לך קיום כזמר אם אתה לא יוצר מילים ומוסיקה. ובעצם, זה בולשיט — שחקו לא צריך לכתוב מחזה. אבל אם יש אפשרות וכישרון ועט קל, זה נהדר.

השירים שכתבת הם השירים שאת הכי אוהבת בתקליט?

נורית שרה עם אמה לאה, אביה משה ואחותה איתה (מנגנת באקורדיון) אני לא מקנאה בזמרים שיש להם מעריצים היסטריים, ואני גם לא מזלזלת בהם!

פגשת אותה?

הופענו ביחד פעם.

אני מפרגנת לה עד הסוף. היא גם בסטאנ-דרטים אחרים, חרשים בארץ. היא מושפעת מאוד מזמרת חו"ל. אבל זה רענן, זה יפה והיא גם מוכשרת מאוד.

מי הזמרת הכי אוהבת עליך?

יש כל-כך הרבה שאני אוהבת! זו חבורה. מכל מיני כיוונים. ג'וני מיטשל וטינה טנר, שהן קצת שונות אחת מהשניה. אני אוהבת את שרדיי ואת אליסון מייטס, ומתרגשת מג'ון ארמסטרונג.

מה את שומעת בבית?

אבל בכל זאת יש חידוש בתקליט החדש שלך?

כתבתי, יצאו לי שלושה טקסטים. תראי עד לאן החוצפה מגיעה, שעיתונאי אחד העז ושאל אם רפי כתב לי את הטקסטים של השירים האלה.

את כתבת את השירים בגלל הלח-צים האלה שאת מדברת עליהם, של החידוש?

הרבר הכי נפלא שיכול לקרות לומר זה שהוא יכתוב את החומר של עצמו. אם אני ארע גם להלחין, אני אחיה המלחינה הכי טובה לעצמי, כי אני מכירה הכי טוב את הטמפרמנט שלי. על אחת

אתם מתלוננים — אני מתקנת סקס

לפני זמן מה נודמתי לבית ידידים. בין הזוגות היה זוג שרוב האורחים לא הכירו אותו. והם הוצגו כמר כך וכך וגברת כך וכך, שעיסוקה ייעוץ מיני לבנייהנוער. מהר מאוד הגיעה השיחה לנושא המין אצל בנייהנוער (לרוב הנוכחים ילדים בגילים שונים), ורשות הדיבור ניתנה לגברת היועצת.

החברה, שהרגישה כמו דג במים בנושא, הפסיקה מייד לדבר אל הנוכחים והתחילה להרצות. היא הרצתה על צוותות-חיבה כהם היא לוקחת חלק, על יישום תיאורטי שהיא עושה מעבודתה בשדה (כלומר, שיחות עם בנייהנוער).

רות וסטטיימר: אשה מרתקת

על פיצול האני הפנימי אצל נער/נערה מתבגרת, על התת-מודע המיני ועל עור דברים שאולי היו ברורים לאנשי מיקצוע, אבל שיעממו עד מוות "עמך" כמונו. כדי להציל את הערב, עברנו לשאלות ספציפיות. מה לעשות במיקרה כזה, איך להסביר לילד/ילדה משהו מסוים, מתי להציע אמצעי-מניעה, ועוד שאלות פשוטות מאוד המעסיקות הורים לילדים מתבגרים.

לא הצלחנו לקבל אף תשובה אחת מספקת לאף שאלה. התשובות, שהמשיכו להיות הרצאה, נחלקו בדרך כלל לשני חלקים, כשחלק אחד נוגד את השני, וביחד הם לא אומרים שום דבר מחייב, לאיזה צד שהוא. אחרי השאלה הרביעית כולם הפסיקו לשאול והשיחה עברה לנושאים אחרים. אז נזכרתי בערב אחד בארצות-הברית, בו שיחקתי עם כפתורי הטלוויזיה, והגעתי לתוכנית שם דיברה גברת אחת על בעיות מין והשיבה לשאלות. התכוונתי לצפות באשה דקה אחת ואחר כך להחליף תחנה. אבל אי-אפשר היה. אחרי שתי רקות התאהבתי בגברת. רציתי להיות חברה שלה. רציתי להתייעץ איתה על כמה דברים אישיים שלי, עם האשה הבלתי מוכרת הזאת. היא חיכה, הסבירה דברים בצורה הכי פשוטה שאפשר, למעשה, נתנה הרגשה כאילו הפונים בעצמם יודעים את התשובות, והיא רק מזכירה להם. צפיתי בתוכנית עד סופה והייתי מרותקת. אחר כך הסתבר לי שהיא יהודיה, ישראלית לשעבר, כשם רות וסטטיימר. עוד הסתבר שכמו שאני התאהבתי בה במכת ראשון, כל אמריקה מאוהבת בה. בגלל הפשטות, הפתיחות, החום שהיא מקרינה, היכולת להיות שווה לשואל ולא מעליז.

בימים אלה ראה אור סיפורה של רות וסטטיימר בעברית: אהבה ראשונה, הרכה מינית לבני הנעורים. תשובות לכל השאלות המתעוררות אצל נער ונערה. אעשה עולל אם לא אוכיר את התרגום של סמדר שיר, שידעה להעביר את האשה המדהימה הזאת בכל פשטותה, כוחה והחום שלה. ספר לכל נער ונערה מתבגרים וגם להורים שלהם, שלא תמיד יודעים לענות בעצמם. מחיר: 18.40 שקל.

כותב יודע על מה הוא כותב. אגב, אתם מוזמנים לכתוב אליי הצעות משלכם, ואשמח לפרסם.

ועכשיו לתלונה ב', ענייני המאכלים המשימים שלי. גם פה יש לי בעייה אישית. אני לא אוהבת אוכל לא משמין, ומאחר שהמתכונים שאני מפרסמת אינם מתוך ספרים ופירסומים אחרים, אלא בעיקר מתוך המיטבה שלי או ממיטבה של מישו אחר שהאוכל שלו מוצא חן בעיניי (ומה מוצא חן בעיניי אתם כבר יודעים), יוצא שהאוכל הוא לא בדיוק מה שרשם הרופא לדיאטה. אבל, עכשיו, כשהפניתם את תשומת-ליבי לעוול שאני עושה, אשתדל לתקן את דרכי ומדי פעם אמציא איזה אוכל בלי המאה ובלי סוכר ובלי קמח ובלי להפחית ארמה. אני רק רוצה שיהיה ברור לגמרי, שהטעם במתכונים דליה-קלוריות לא יהיה על אחריית.

ועכשיו לתלונה ג', חשבתי שההצעה לגמור את קניית מתנות-החג בחנות אחת, חנות-ספרים, היא הצעה מאוד נכונה וחוסכת זמן. לא תיארתי לעצמי שאני גם צריכה לבחור את הספרים בשביל הרודה או הנוצח או העוזרת. חברה אמרה לי: "תכתבי על הספרים שאהבת במיוחד במשך השנה האחרונה". וזה בדיוק מה שאני לא מתכוונת לעשות. קודם כל, אני לא זוכרת איזה ספרים אהבתי במשך כל השנה, ויותר חשוב מזה, אני מתעקשת בכל תוקף לא להשתתף בפסטיבול של סיכום השנה. היו הרבה מאוד דברים במשך השנה הזאת שאני לא רואה שום סיבה להזכיר לי אותם, אחרי שהצלחתי סוף-סוף לשכוח אותם.

ובכל זאת, בלי כלום הרי לא תהיו שבעירצון, אז אוכיר כמה ספרים שאהבתי בזמן האחרון, וכמובן אציין למי כדאי לתת אותם במתנה. כדי שלא תאמצו את הראש בעצמכם.

איך, לפי דעתכם, התחלתי את השנה החדשה? בתלונות מצידכם, כמוכן. למה לא? שלוש התלונות העיקריות התייחסו לא למה שאני כותבת במדור זה, אלא דווקא למה שאני לא כותבת בו. ובכן, מסתבר לי שאתם חושבים שאני כותבת רק על הדברים המעסיקים אותי ולא כותבת בכלל על נושאים כמו בעיות גידול בנות, תעסוקת בנות, בעיות מיוחדות לילדים ממין נקבה. כמו כן, התלוננתם שרוב רובם של המתכונים שאני מעבירה אליכם, דרך מדור זה, הינם מאכלים עתירי-קלוריות, כולסטרול, סוכרים ופחמימות, ויש לי נטיה ברורה לשכוח שחצי עם ישראל, אם לא למעלה מזה, עושה דיאטה. התלונה השלישית היתה מאוד ספציפית. כמה קוראים התלוננו על כי הצעתי לקנות ספרים כמתנות-חג, אבל לא טרחתי לכתוב על איזה ספרים אני ממליצה.

אז, קודם כל, אני מודה באשמה בכל סעיפי האישום. ועכשיו, אם מותר לי, כמה מילים להגנת. אי-ההתייחסות שלי לבעיות של ילדות היא לא באשמתי אלא באשמתו המפורשת של אלוהינו שבשמיים ובארץ. אילו רצה אותו אלוהים שאכתוב לכם בעניין זה, בוודאי היה מסדר לי, במקום שני הפושטקים הזיכריים שלי, איזו ילדה חמודה עם בעיות המיוחדות למינה. ואם אפשר רגע אחד ברצינות, או אולי זה לא נעים להודות, אבל אני לא כותבת על מה שמעסיק אתכם ומה שמעניין אתכם, פשוט בגלל העובדה שאין לי מושג מה מעסיק אתכם, כי אני לא מכירה אתכם. אני כותבת על מה שמעניין אותי ומעסיק אותי, מתוך תיקווה שזה יעניין גם אתכם ויעזור גם לכם. יש בוודאי אלפי בעיות המעסיקות אלפי אנשים, ואף אחד מהכותבים בעיתונים לא יכול לכתוב על הכל. אז אצלי תקראו על בנים, ואצל אמא לשלוש בנות תקראו על בנות. כך לפחות תדעו שכל

הורים

זוג ספרים חדשים, יפים מאוד לטעמי הם ספריו של דודו דותן (כן, הזמר-בדרן) אמא ואבא. שני הספרים אינם מה שנקרא סיפרי קריאה ואינם מספרים סיפור, אלא נותנים עוד נקודת מבט על כל אחד משני האנשים החשובים האלה, אמא ואבא של כל אחד מאיתנו.

האם חשבתם פעם ש: אמא היא זו שגם כשהיא נחה, היא בטח מתקנת משהו. או: אמא היא אחת שעל כל שיר ישן ברדיו אומרת: זה השיר שאני הכי אוהבת.

יש גם אבא: זה האיש, שאמא מנסה להפחיד אותנו בו.

וגם: אבא הוא האיש הכי נעלב כשאמא מזמינה שרברב.

ספרים המתאימים לכל גיל ומאור מתאימים כמתנת הולדת ילד (להורים) של הילד, כמוכן. הוצאת ר. סירקיס, מחיר כל ספר: 10 שקל.

בישול

נו, ואיך אפשר בלי ספר-בישול? אי-אפשר! ספר-בישול מתאים כמתנה לאמא, לבת, לחברה, לדודה, לחמות, למטפלת, לשכנה הטובה ו...כן,

גם לגברים, אם מתעקשים על שוויון-זכויות. בישול בטוסטר-אובן של סווי דוד דותן הוא ספר שימושי מאוד, בעיקר למישפחות קטנות שבה מנה בגודל התבנית של הטוסטר-אובן מספיקה לכל בנייהבית. המכשיר הזה הוא הכלי החשמלי העובר הכי קשה בבית שלי, אבל בעיקר למטרות חימום מהיר של אוכל. בספרה של סווי דוד דותן 100 מתכונים לארוחות (מנות ראשונות, עיקריות, מאפים, מנות אחרונות) בכלייהפלא הזה שעושה את עבודת תנור-האפייה, אבל בפחות זמן ובפחות חשמל. ספר מצויין לדעתי. הוצאת נהר, מחיר 18:30 שקל.

שהיתה רק מילה, או על מיקלחת קרה אחרי יום-עבודה ברפת לא מתקבלים על דעת העירונים. ילדי-בר הוא אוסף סיפורים על ילדי קיבוץ תל-יוסף, בני חמישים ומעלה, ששוכרים את המיתוס של ילדי-תנובה ומספרים סיפורים אחרים לגמרי. ספר חובה לשלוס-בית אצל זוגות מעורבים (קיבוצניק ועירונית או עירוני וקיבוצניק) וילדי השעטנו שלהם. שגם הם יידעו.

חברות

ספר המתאים לכל אחד בעולם הוא סיפרו של יורם אפק יש לי חבר. הוצאת סיפריית מעריב, מחיר 14 שקל, ציורים משגעים של אמי רובינגר.

שלום-בית

ספר יפה לילדים גדולים וחשוב לבני/בנות זוג של קיבוצניקים הוא ילדי-בר מאת תיקווה שריג, בהוצאת כתר.

כל מי שנשוי לקיבוצניקית יודע בתוך ליבו שהוא נשוי לילד/ת שמנת של החברה הישראלית. שגדל בתוך נופים פסטוראליים, שתמיד היה לו הכל. הסיפורים של בן/בת הזוג על החיים הקשים שהיו להם בקיבוץ, על הגעגועים לשוקולד, על המיכנסים הארוכים הראשונים שקיבלו לבר-מיצווה, על "מתנה"

ובקצרה:

למי שאוהב מתח — סיפרו האוטוביוגרפי של הבימאי הפולני רומן פולנסקי, רומן על פולנסקי. הוצאת כינרת.

לבני 50 ומעלה שגילו בארץ — שלום על הרובים. סיפורם של חיימקה לבקוב וחבריו, הוצאת מישור-הביטחון.

לאוהבי סיפורת יפה ושריה — הרשו לי להפנות אתכם למדור דף חדש, המתפרסם בהעולם הזה מדי שבוע.

מיעפחולוגיה

סבתא זוכרת הוא, למעשה, ספר ריק, המיועד למילוי עלי-יד הסבתא. בעזרת ונוכחות נכרית, עלי-הנחיות וראשי הפרקים המודר פסים בתוך הספר.

אצל רוב הילדים, ההיסטוריה המישפחתית הולכת אחורה עד הסבתא והסבא. שם זה נעצר ומשם התחיל כנראה העולם. מי מהילדים יודע, למשל, איך קראו לאמא של הסבתא שלהם, איך קראו לאבא שלה, איפה הם נולדו? איפה הכירה סבתא את הסבא ואיפה התחתנו? איפה הם למדו, כמה עבדו, מי היו החברים שלהם וכו' וכו'.

העבודה על מילוי הספר בפרטים השונים מחיי הדורות הקודמים היא חוויה יוצאת-דופן גם לסבתא וגם לנכדים ונכדעם. למה לא לרדף הבניים. זה מבלי להזכיר כבר את העובדה שאחרי מילוי הספר יודע הצאצא כמה וכמה דברים על מישפחתו, שברך כלל כבר לא קיימת.

רעיון יוצא מהכלל. עיצוב יפהפה. מתנה יוצאת-דופן. הוצאת ר. סירקיס, מחיר: 29.40 שקל.

לכל מי שיש חבר אחד או חברה אחת, יתאים הספר הזה. המספר על החברים הפרטיים של הכותב שבתכונותיהם מזכירות לנו בעצם כל אחד ואחד מהחברים הפרטיים שלנו. מותק.

שחור ושקוף חזיה תומכת מבד נעים ונוח, נשית ומושכר אותה יש ללבוש מתחת לחולצת דורז'ט, מש או כותנה. מימין: חולצת בייבי-דול מסאטן בוהק, בה משולבת תחרה

לבנים וציבעוניים

לחג

נשים מורחות רוב ימות-השנה בקניות: חולצות, מיכנסיים, שמלות, סוודרים, נעליים, תיקים, אביזרים. מוצרים קבועים ומבוקשים.

ומה על איזה בגד סכסי? איזו חזיית תחרה שחורה? זוג תחתונים פיצפוניים ושקופים? בגד-גוף ורוד ושקוף? חלוק ביתי המגלה טפחיים? איזו כותונת?

תחרה ולשי כותונת-לילה נשית ומחניפה היא אולי לא מתנה מקורית ביותר, אבל היא בוודאי מתנה די מקובלת בחוגים רחבים. היא אינה מיועדת ללילה בלבד, כי כותונת

מגרה כזאת אפשר ללבוש גם בשעות אחר-הצהריים, כאשר מבקשים לנוח מעמל-היום המפרך. רק, שאז - כדאי להכין חלוק תואם, גם להשלמות המראה וגם על-מנת להתכוון לכל הפתעה אפשרית.

תחתונים בגיזרה גבוהה משהו המזכיר בגדי-ים. החזיה צנועה והבירית שימושית בחורף.

גם לחזה גדול מגיע פינוק: חזיה מחוררת ומקושטת בפרחים גדולים. את המראה משלימים התחתונים.

לבנים ספורטיביים חזיה בסגנון ספורטיבי, מחומר אלסטי הנמתח בהתאם לגודל החזה. לובשים אותה מלמעלה, כמו חולצה. התחתונים גבוהים ונוחים ומתאימים במיוחד למיכנסיים, מכיוון שהם מסתיימים במותניים.

שמשיקים מדי פעם בכגר תחתון מעולה. וגם הסכורות כי אפשר להסתפק בכמה חזיות ובתריסר תחתונים, כדאי להן לגוון את הסיגנון, את הצבעים, את הגזרה ואת החומרים. ואכן, אפשר לצאת עתה מן השיגרה של כגדים תחתונים לבנים, שחורים או בצבע העור. למשל, מערכת חרשה בגוון בורדו־יין (אדום) מכר סאטן

לילה בצבע העור (את לובשת אותה, אבל אינך נראית בריוק לבושה?) **מיבחר אינסופי.** כך אפשר ל- התפנק במשהו רך, קליל, נעים ונוח: כותונת-שינה יפה ואופנתית; חולצות יפות ושקופות ממש; חזיה יפה וטובה שפיסת-תחרה מבצבצת ממנה. מיבחר החזיות כיום הוא כמעט אינסופי. יש חזיות סטרפלס לחולצות חושפות-כתף; יש חזיות סגורות וחזיות

כדאי לתת את הדגש לפחות פעם בשנה — ואם אפשר גם יותר — על הבגדים התחתוניים

בוהק, או בגוון כחול-רואל מדליק או כאפור-פנינה (גוון המצליח לאחרונה במיוחד בכותנות-לילה ובחלוקים התר-אמים). בחנויות לליבנינשים היצע רב ומגוון, במיטב הדגמים. וזאת אפשרות מצויינת לפתוח את השנה החדשה בכגדים תחתונים חדשים.

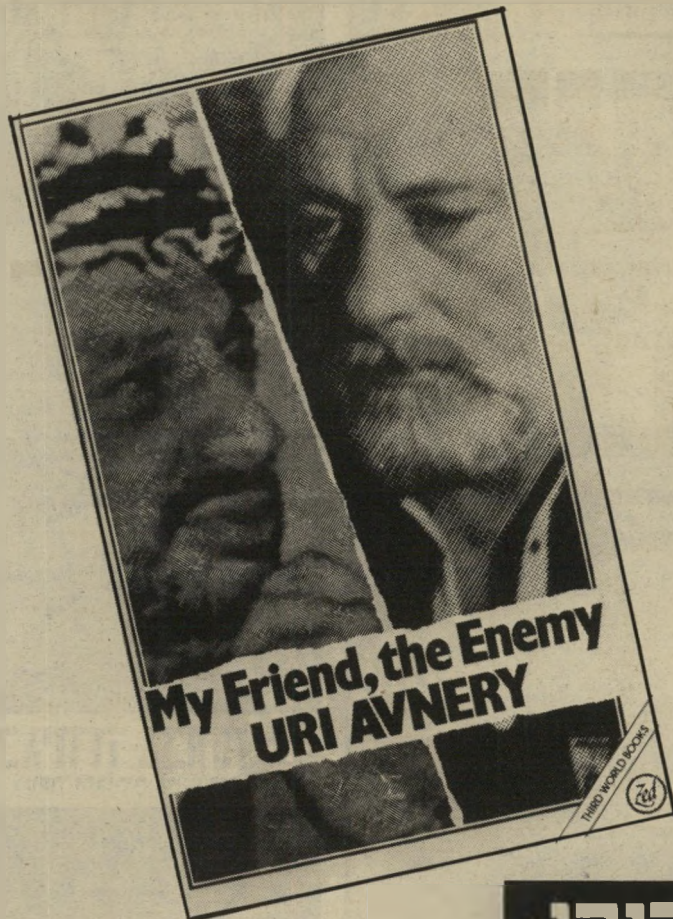
פתוחות יותר, עם ברזל העובר מתחתן או בלעדיו, עם מילוי או בלעדיו. המשותף לכולן היא תשומת-הלב המוקדשת להן על-ידי מעצבי-האופנה. **היצע מגוון.** כדאי לזכור כי בארץ ניתן להשיג כגדים תחתונים של חברות אירופיות רבות, ואם כי המ- חירים לא תמיד זולים, הרי כשם

עשוי תחרה לא שקופה. הכתפיות רחבות מעט וע- שויות מגומי. התחתונים. שילוב סאטן ותחרה, תוא- מים לחזיה, והם בסיגנון מיכנסי שורטס סכסיים.

חזיה תומכת בעזרת ברזל, העובר מ- תחת לחזיה. לבעלות חזה גדול. חלקה התחתון של החזיה אטום וחלקה העליון

המהדורה האנגלית והמהדורה הצרפתית של סיפרו החדש של

אורי אבנרי:

אויבִי, אחי

**מתוך ההקדמה
של המו"ל הבריטי:**

זהו הסיפור הסנסציוני של המגעים הסודיים בין קבוצה נור-עזת של פטריוטים ישראלים ואש"ף - כפי שהוא מסופר עלידי האיש שפגש בהם ב-1974. ושהיה לאחר מכן הישראלי הראשון ש- נפגש עם יאסר ערפאת. ביולי 1982, בעיצומה של מלחמת-הלבנון, חצה אורי אבנרי את הקווים בבירות למען פגישה סנסציונית עם מנהיג אש"ף. זה היה שיאו של מביצע סודי, שהחל שמונה שנים לפני כן, כאשר המ- חבר נפגש לראשונה בסודי-סור דות עם מקידי-אש"ף בכיר בלוג- דון. מגעים אלה הובילו לפגישות סודיות בארצות שונות. שהיו מעורבים בהן מלכים, נשיאים ומ- דינאים מחצי תריסר ממשלות. הם כללו את יצחק רבין ומנחם בגין, חסן מלך מארוקו והנשיא בורגיסה סעיד חמאמי המנוח ועיצאם סרטאוי המנוח מאש"ף. וכן מנהיגים סוציאליסטיים אי- רופיים כמו ראש-הממשלה לש- עבר מייך מנדס-פראנס והקאני צלר-לשעבר ברונו קרייסקי. המ- דינאים האירופיים הראשונים שהתייחסו אל אש"ף ברצינות. זהו גם סיפור אישי חם על אנשים משני הצדדים שסיכנו את חייהם, ושלמעמים הקריבו אותם, למען עניין השלום. יש בו הרבה גילויים אישיים ואפיונודות מרג- שות. זהו ניתוח מפי איש שיש לו התכונות הייחודיות לכתוב על כך - מי שהיה איש-מחתרת, חייל- קומנדו שנפצע בקרב, חבר הכנסת הישראלי ועיתונאי בכיר. אורי אבנרי ראה מקרוב את כל ההת-

פתחויות החשובות בישראל, מאז הקמת המדינה היהודית. והיה מעורב מקרוב ברבות מהן. הספר שלו מספר סיפור שלא סופר מעולם. הוא שופך אור על הסיכסוך המיזרח-תיכוני, על תפ- קיד מעצמות-העל ועל המחלוקות

הן בתוככי ישראל. הן בתוככי אש"ף כיום. חייבים לקרוא אותו כל מי שרוצים להבין את תנועת- השלום הישראלית והמאמינים כי התיקוות לשלום יציב במיזרח התיכון טמונות בה ובגורמים ב- תוך אש"ף.

במדינה

חינוך

טעות 10 השעות

ביצד סגעה שגיא ביורוקרטית בילדים נפגעים

אהר: "אני רוצה ללכת לבד, להיות ילד רגיל. זה חשוב לי. אבל בלי פיסיותרפיה לא אצליח להתקדם ואשאר כל הזמן בגדר שלי". יואב: "הפיסיותרפיה לא תהפוך אותי לילד רגיל, אבל היא עוזרת לי להתקדם בחיים. בלי זה אני נסוג לאחור והגוף שלי מוגבל". עוז: "התרגילים משפרים אותי בהליכה שלי. נורא טוב לי לעבוד שם".

אמנון: "אם לא יטפלו בנו עכשיו, כשנהיה גדולים יהיה יותר קשה". זוהי שיחת תלמידים אקראית, ההר- פכת מייד לויכוח מלווה בהתרגשות גדולה. כמה חשובה הפיסיותרפיה - או בשם החיבה: פיזיו - מה ההבדל בין פיסיותרפיה להתעמלות, ועל מי הם כועסים עכשיו, אחרי חודש ימים בלי הפיזיו ושיעורי הריכוז והריפוי בעיסוק.

אלה הם כמה מתלמידי און. בית- ספר צפון תל-אביב, הלוקים בשיתוק מוחין מסוג סיפי. ככה הם נולדו. עם פגיעה מוחית הגורמת לליקוי מוחי ולבעיות מוטוריות.

פיזיור-שיגרה. בית-הספר און בשיכון דן נוסד לפני 25 שנים. מטרתו העיקרית ועליה גאווה, היא בהיותו גם בית-ספר רגיל וגם מקום בו מקבלים הילדים טיפולים פארא- רפואיים.

כך היה במשך 25 שנים. לפני חודש חדלו המטפלות הפארא-רפואיות לעבוד באון.

הסיבה היא ביורוקרטיה. במשך כל שנות קיום בית-הספר נתנה אילן (איגוד לילדים נפגעים) את הטיפול. לפני ארבע שנים הוחלט להעביר את העובדות מאילן למישרד-החינוך. ההעברה בוצעה בצורה משונה: העובדות פוטרו מאילן, קיבלו פיזיונים ועברו למישרד-החינוך כאילו היו עובדות-הוראה חדשות שזה עתה נכנסו לעבודתן. תוך כדי כך קרה להן גם דבר משמח: תמורת אותה משכורת הן נתבקשו לעבוד 30 שעות בשבוע, במקום 40.

בסוף השנה שעברה החליט מישרד- החינוך לפטרן, הליך שבשיגרה לגבי עובדי-ההוראה. לפני ששם הופכים לקבועים, הם מפוטרים בסוף שנת- הלימודים, ובתחילת השנה הבאה מוחזרים לעבודה.

בתחילת ספטמבר הן אכן הוחזרו לעבודה, אלא שהיה זה בתקן של עובדי-מינהל, הנאלצים לעבוד 40 שעות שבועיות.

העובדות הפארא-רפואיות ראו כזה הרע תנאים, וסירבו לחזור לעבודה. הסיר עמי וולנסקי, סמנכ"ל מישרד-החינוך: "בשנות עבודתן באילן הן עבדו 40 שעות בשבוע. בטעות, כשהעברנו אותן אלינו, רשמנו אותן כעובדות של 30 שעות. כשהתבררה הטעות, ניסינו לתקנה.

"והרי הילדים הם החשובים ביותר, למה שיקבלו פיסיותרפיה כזו רק כמשך 30 שעות בשבוע? אם נוותר עכשיו, ננציח מצב שבעצם אינו רצוי לילדים."

מורים והורים. הגיכה רות קסל, המנהלת של און, שייסדה את בית- הספר והיתה המורה הראשונה בו: "כשאני פיסיותרפיה, המצב הפיסי של הילדים מידרדר. ילד שצריך לעבוד מעגלה להליכון לא יעשה את זה. אצל נפגעי ריכוז המצב יחמיר, ילדים עם קשיי-למידה לא יתקדמו בלימודים. למרות זאת היא אינה מאשימה איש. "כשהתחילה שנת-הלימודים בלי העובדות הפארא-רפואיות, פעלנו להחזרתן לעבודה בכל הררכים המקובלות."

אבל מי שפעל הכי הרבה היו ההורים של הילדים, כמו יוסי קריים,

עורך כתב-עת לספרות (פרוזה), אביו של יואב, שסיפר כי בחודש האחרון נאלץ לקחת את בנו לבית-החולים שלוש פעמים. הוא התלונן על כאבים חזקים, תוצאה ישירה של הפסקת הטיפולים.

ואכן - אחרי הפעלת הלחצים מכל הצדדים חזרו השבוע הפיס- יותרפסטיטיות לעבודה. בינתיים יעברו 30 שעות בשבוע. והמשאיותממן ביניהן לבין משרד החינוך יימשך.

משפט

מיכתב תורה

**הבעל שהורשע ברצח
אשתו, הורה לתובע
שגרם להרשעתו בדין**

נאשמים שונאים כדרך כלל את התובע המופיע נגדם בבית-הדין. "אני אשתה את הדם של הילדים שלך", צעק שמעיה אנג'ל לתובעת נורית אחיטוב, שהופיעה בתיק-הרצח נגדו, על כן נזהר כליכר הסניגור יוסי שוהם,

יואב קריים

שלוש פעמים לבית-חולים

כאשר מאיר פרי, שהורשע בחודש שעבר ברצח אשתו, הגיש לו מיכתב וביקש למסור את המיכתב לתובע.

"חששתי שזהו מיכתב-נאצה ויש בו אולי אימים על התובע, ולכן הצגתי לפריז תנאי, אני מוכן למסור את המיכתב, אבל אך ורק אחרי שאקרא אותו בעצמי", סיפר הסניגור.

אחרי שקרא את המיכתב, הושיט אותו הסניגור, ללא מילה, לתובע, שהתעמק בקריאתו. וכך כתב פריז לתובע, שגרם להרשעתו ברצח ולכך שיילך למאסר-עולם:

מר שרטור שלום, ידוע לי שהתיקשורת הנ"ל היא לא מן הנהוגים. אולם מצאתי לנכון להורות לך על דרך ניהולך את עמדת התביעה, למרות שהייתה הצד המנוגד למטרתך ולאמת המיקרה. יכולת לביים את ההצגה כרצונך, ולהיחלם כי מילחמת-חורמה אמיתית, ולא עשיתה (השגיאה במקור), כן, אלא בנית קור תביעה ברור ולא מופשט, על סמך נתונים עובדתיים וראיות לכאורה ותו לא. ועל כך תבורך!

היום, כשהכל יסתיים, אני מרשה לעצמי לומר בפה מלא שמעולם לא היתה לי כוונה לרצוח, או לפגוע באשתי ו"ל, ואני נשבע בזאת בפני בורא-עולם. מה שקורה היום הוא השתלשלות של גורלות בלתי-מרוסנת ובלתי-יניתנת לעצירה, שהובילה אותי להיות שותף של קהילת הכושלים, (המשך בעמוד 28)

העולם הזה זוכר: זה איננו הרצח הראשון

בקיבוץ גיבעת-ברנר. האם הוא מקולל?

גם בקיבוץ אפשר לרצוח

מוזכר-מחשד-רצח סלומון ושני ילדיו (1960)
"חששתי שהקיבוץ מכין לי מלכודת"

מראש — לא יחיד ומיוחד. לפני 27 שנים, בינואר 1959, נרצח אביגיל סלומון, חברת קיבוץ גיבעת-ברנר, יפהפיה אכוטית, אם לשני בנים, בני 5 ו-8. העולם הזה הקדיש לפרשה זו שלושה עמודים. היום בני-הקיבוץ רוצים לשכוח.

ביום חורף אחד, אחרי-צהריים, נמצאה גופתה של אביגיל, פרושה אברים, בצריפון נטוש בפאתי המשק. על צווארה ניכרו בכירור סימניה של אצבעות חונקות.

החשד נפל על בעלה, ציון סלומון. ערב לפני כן חזר ציון הביתה, אחרי תורנות-הגשה בחדר-האוכל. אביגיל לא היתה בחדר. הוא נדרס. כשהתעורר למחרת בבוקר גילה שאביגיל לא באה הביתה במשך כל הלילה. ציון מיהר להודיע למוכירות הקיבוץ על היעלמה של אשתו.

חברי הקיבוץ ושוטרי מישטרת רחובות פתחו בחיפושים. אחרי-צהריים גילה החשלאי של הקיבוץ, משה שיק, את גופתה של אביגיל. למקום הוזעק החוקר המישטרי מנשה שיקמוני. שלושה ימים הסתובב שיקמוני במשק. הוא בדק את הצריף שבו התגלתה הגופה, ושוחח בחריצות עם חברי המשק.

המעבר להודו

הרצח, מסתבר, הצית את דמיונם של הקיבוצניקים. מישחו (המשך בעמוד 42)

נרצחת אביגיל סלומון
"מה שקרה קשה לתאר במילים"

כמו עיירה קטנה, עם מרכז-קליטה, שכונת-סביון ובריכת-שחייה, מרכז רפואי ותחנה לטיפול בילד ובמישפחה. מיניבוס קטן מוביל את הקשישים לחדר-האוכל ולמקומות העבודה, פתוח גם לצעירים עצלנים, שמאסו באופניים המסורתיים.

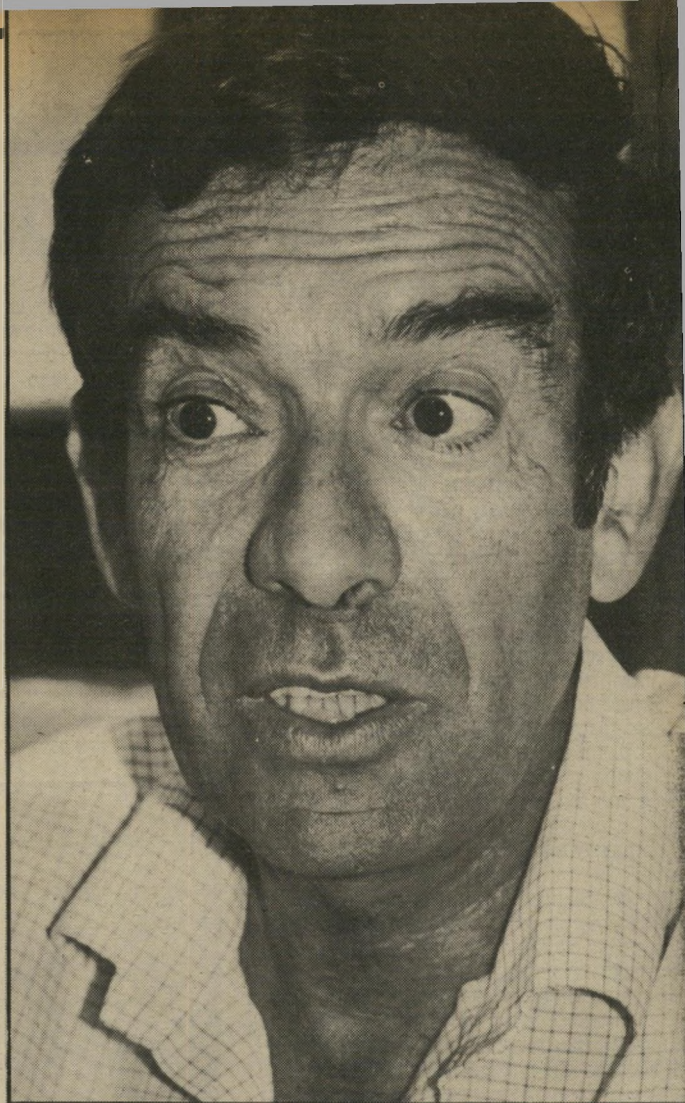
"למרות מינהגיה-אבלות, שהם משהו חיצוני וקשוח, עמוק בפנים אנחנו רגישים, מתקשים להתמודד עם זה, לא יודעים איך להתנהג במיקרה של אסון כזה", אומר קידר, המזכיר, בקולו האיטי והמסורבל. "הרי זה מאורע כל-כך יוצא-דופן, לא רגיל, בלתי-צפוי, כמו אסון טבע, רעידת אדמה או מבול".

אכן, מאורע פיתאומי שאינו נצפה

הקבורה. אנחנו קיבוץ גדול. אם נתאבל במשך שבוע על כל חבר שמת, נהיה כל השנה עצובים". גיבעת-ברנר (58) הוא הקיבוץ הגדול ביותר בארץ: 1,600 נפשות, 7,800 דונם, ארבעה מיפעלים. נראה

מרכזן-מחליף בישיב במקום הרצח (חבוש בגלל תאונת-אוסנוע)
"זאת היתה חרפה שאין כדוגמתה"

מזכיר קידר
"לנו אסור לדבר"

או מיהר אבני לבית-הוריו, לקח את האקרה של אביו, חזר למרכויה וירה בגוריון. חברים שנזעקו למקום מצאו את גוריון שוכב בתוך שלולית של רם. אבני עמד לצידו ובדיו האקרה. "בכלי הזה רצחתי את אברהם", אמר. בועז אבני נעצר, וכנראה לא יועמד לדין, בטענה שהוא מעורער בנפשו.

כמו אסון טבע

ומימים אחר-כך, שעת צהריים בקיבוץ גיבעת-ברנר: החברים ממדה רים לחדר-האוכל. על לוח-המודעות הודעה בצבע אדום: הערב, בשעה 21.30, יוקרן סרט לחברים בוידאו. ירמי קידר, המזכיר, נוהג האכל של גיבעת-ברנר קבועים: אין אירועים ציבוריים רק ביום המוות וביום

"אני רוצה שהבית שלי יהיה נקי, מסודר והגון, ופיתאום קורה דבר כזה ומשאיר אותי חסר-אונים ומבולבל!" אומר בישיב מגבי עת-ברנר, וקולו עולה ויורד בהתרגשות גדולה.

דבר כזה קרה בגיבעת-ברנר: ביום השני, בשעה 13.30 בצהריים, ירה בועז אבני (25), דור שלישי במשק, רווק, פסנתרן כישרוני, באברהם גוריון (42), חבר משק, גרוש ואב לבת.

השניים עברו במרכזיית הקיבוץ. הם היו מסוכסכים כמשך תקופה ארוכה, והירבו לפגוע זה בזה. ביום הרצח הקניט אברהם גוריון את אבני והפעיל את הרדיו בקול חזק. אבני ניסה לסגור את הרלת, המפרידה בין שני חרי המרכויה. גוריון חסם אותה ברגלו, ריבר בטלפון עם ירד ואמר לו: "אני אחסל את המטומטם הזה!"

לאן נושבת הרוח: תיאטרון

סידרת שיחות בשיתוף דף חדש ותוכנית-הרדיו בימות ובדים.

אנו פותחים בסידרת שיחות שבה תידון השא" לה: "האם קיימת או מתפתחת אמנות ישראלית?" סידרה אשר במהלכה ייחשפו השפעות, תהליכים ומטרות, ויוארו היבטים שונים בחיי-הרוח של החברה הישראלית.

סוגיה זו, אף שמאחוריה ניצבת שאלה חשובה יותר, בדבר קיומה או התפתחותה של תרבות ישראלית, אינה שואפת לפסיקה חריג-משמעת, אף-על-פי שידנו בה אמנים, יוצרים, אנשי מיקצוע ומעצבי-התרבות השונים. די אם כל דיון יינעץ כסטיטוסקופ (קנה-דשם של רופאים) באזור אחר של חיי-הרוח בחברה הישראלית, ובאמצעותו ניתן יהיה להאזין לפעילות התרבות בארץ, אותה תרבות הנראית, כיום, כערביר של "ממונות", כאשר כל קבוצה אתנית שומרת בקנאות על סממני, ערכי וחוקי המימונה שלה, החל במימונה המארוקאית וכלה במימונה הפריזנית.

עם זאת, ראוי לציין כי כל תמונת-מצב שתתקבל בתום הסידרה תהיה מורכבת מנתונים, משאפיות ומהשקפת-עולמם של היוצרים. יש להניח כי אילו הוומנו לדיון כזה קוראיהספרים, ולא כותביהם, צורכי-התרבות ולא מעצביה, היתה מתקבלת תמונה שונה לכאן ולכאן.

כל שיחה, שתימשך כשעה, תשודר בתוכנית בימות ובדים (אשר לצורך זה הוסרו מסדרי-המה כל המישדרים השיגוריים, הקשורים בנושאי תיאטרון) ותפורסם לאחר מכן במדורנו דף חדש, אשר אף בו תהיה חריגה מהמתכונת הקבועה — כל גיליון יוקדש כולו לשיחה נפרדת.

אנו מקווים כי חשיבות הנושא ומשמעותו, החשיפה האינטנסיבית ברדיו ובעיתון, רצף התוכנית על פני כעשרה שבועות, הרכב המשתתפים והיקפו, יש בהם כדי לגרות מוסדות, גופים ואנשי-הרוח נוספים לקחת חלק בבחינת הסוגיה הנ"ל, בלא חשבוניות של יוקרה, בלא שיקולים פוליטיים ובלא צרות-עין כיתתית.

שמעון צמרת

השיחה הראשונה שודרה ביום שבת 20.9.86 ובה השתתפו אנשי התיאטרון: שוש אביגל, מנהלת התיאטרון לילדים ולנוער (אשר הינתחה את הדיון); משה שמיר, סופר ומחזאי; מרים קיני, מחזאית; נעם סמל, מנכ"ל תיאטרון חיפה; ויובל מסקין, עורך בימות ובדים.

אביגל: נתחיל בהגדרה. תיאטרון ישראלי — האם יש דבר כזה? מה זה בעצם תיאטרון ישראלי? אנחנו שומעים, לא אחת, לפעמים בנימה של התנצלות, את ההנחה שאין מסורת לתיאטרון הישראלי, ושבעצם מדובר בחי צעיר מאוד, שנולד עם קום המדינה, שהוא כבן 40 שנה, שהוא מגיע לבגרות, אם כי לא בקנה-מידה של

שמיר: "אי-אפשר לעקור את הדיון על המקוריות של התיאטרון הישראלי מן השאלה: באיזו מידה הוא חלק מתהליך לאומי בונה או באיזה מידה הוא חלק מתהליך של התפרקות."

התיאטרון העולמי. אנו שומעים כי אין לנו מסורת של תיאטרון חי, מתפקד מן הבחינה המוסרית, המבחינה של מחזאות קלאסית, מבחינה של מסורת תורת המישחק וכי'. בעצם מדובר בהוויה ההולכת ומתגבשת אצלנו. אבל מהדז השני, ישנו נתון מאלף, מוזר מאוד, והוא: שאחוז צפי התיאטרון מרבית ישראל הוא הגבוה בעולם. תופעה שקשה להסבירה נוכח העובדות שתוארו זה עתה. נשאלת השאלה: האם במשך 40 השנה הללו נוצר משהו שאפשר לכנותו "התיאטרון הישראלי"? מה מייחד תיאטרון זה? איזה תיאטרון עושים פה, ומה מושך אליו את המוני הקהל?

סמל: אני חושב שאנחנו הטובים בעולם בחומר ישראלי מקורי. פרט לכך, הציבור הישראלי —

וזה נתון סטטיסטי — נוטה לבקר בהצגות ישראליות יותר מאשר בהצגות מיובאות או מתורגמות. לדוגמה גטו, נפש יהודי, יסורי איוב, האונה הגדולה מבבל, קסטנר וכולי.

אביגל: אתה מדבר על להיטי-קופה. סמל: לא רק מבחינת קופה, אלא גם מעורבות נפשית של הצופים. ויכוחים לפני ואחרי ההצגה. שאלה אחרת היא: איזה ציבור אנחנו מנסים להביא. וכאן קיימת בעיה כלל-עולמית, הקשורה במעמד הכלכלי-תרבותי של הצופים, והתיי אטרון הישראלי מודע לכך.

אביגל: האם אפשר לומר שהטענות שנשמעו עד לפני שנים אחדות, בדבר הצורך המיוחד לטפח את המחזה המקורי בארץ, אבד עליהן הבל, וכי המחזה המקורי רואג לעצמו יפה, וזה בעצם מה שהקהל רוצה?

סמל: זה לא מפני שהקהל מבקש, אני חושב שזה בגלל רמת-היצירה של המחזאים הישראליים, אשר הגיעו לבגרות מסויימת. בזמנו,

באולפנו של יובל מסקין: קיני, סמל, שמיר, אביגל

הגדולות ביותר של הבימה, אבל היתה הבימה והיו יצירות קלאסיות, עבריות, יהודיות, אמיתיות ושרשיות, שעד היום אין להן מתחרה בתולדות התיאטרון העברי.

אביגל: אתה רואה איזה שהוא הכרל בין הרפרטואר של הבימה לפני קום המדינה ואי חריגה?

שמיר: אני לא היסטוריון של רפרטואר הבימה. אבל אין ספק שאולי בעיקבות ההצלחה של הקאמרי, שעם קום המדינה החל בהעלאת מחזות מקוריים, קיימת תודעה של מחויבות לאומית חברתית-תרבותית. גם היום היא ישנה בכיוונים אחרים. אבל אני רוצה לומר מייד מישפט אחד של התייגות בנושא זה של מקוריות התיאטרון. לפחות כיוצרים, ככותבי מחזות, כהוגי רעיון התיאטרון, ובהם אני כולל גם את הביקורת: אי-אפשר שנתעלם מן השאלה הפנימית, המהותית, של חיקוי, התבוללות ומקוריות. בתיאטרון שלנו כיום, כמו ביתר מחזרי החיים שלנו, יש נטיה חזקה של התבוללות, של חיקוי, של יבוא במסווה של יצירה-מקורית, יבוא של מצבידות, יבוא של פילוסופיות, יבוא גם של עמדות פוליטיות. על כן אי-אפשר לעקור את הדיון על המקוריות של התיאטרון הישראלי מן השאלה: באיזה מידה הוא חלק מתהליך לאומי בונה ומתקדם, או באיזה מידה הוא חלק מתהליך של התפרקות, ואני הייתי אומר אפילו בריחה?

שלוחה שכ

התיאטרון המערבי בעולם

אביגל: התפרקות ממה? **שמיר:** התפרקות מיסודות חיינו, התפרקות ממסורות, ממורשת-תרבותית וגם תיאטרונית, באווירה של "גינת ראש ונשובה מצריים", בריחה במקום השתרשות.

קיני: אני חושבת שהתיאטרון הישראלי הוא חלק, הוא שלוחה של התיאטרון המערבי בעולם. תיאטרון ישראלי לא צמח מעצמו, לא בקהילות היהודיות, לא בעיירות היהודיות ולא צמח בשום

מקום. הוא מיובא לתוך התרבות היהודית ישראלית. **שמיר:** הוא לא חלק מתולדות הסיפרות העברית?

קיני: לא, הוא לא חלק מתולדות הסיפרות העברית: הסיפרות העברית צמחה במשך אלפי שנים בלי תיאטרון יהודי ישראלי.

שמיר: כיום בהיר אחד צמח ענף ששמו המחזה העברי: הרמח"ל מתייחד שוהם...

סמל: ומה עם התיאטרון האידיו? **אביגל:** אני שאלתי אם יש לנו תיאטרון ישראלי ואני שומעת כאן: עברי, אידיו, יהודי — או תחליטו על מה אתם מדברים.

קיני: אני לא חושבת שצריך לעסוק בסמני טיקה, ואני אניד גם למה...

אביגל: אבל זה הכיסוי לוויכוח האידיולוגי המתנהל כאן ברגע זה.

קיני: משום שאני לא בדיוק יודעת היכן הגבול הרק בין יהודי לישראלי, ובין עברי ליהודי. לא יודעת איפה זה, לא מעניין אותי, וזה גם לא חשוב לדעתי. התיאטרון הישראלי צועד על שתי רגליים שעוצבו לפני קום המדינה. אחת נוצרה במוסקוה עם ייסוד הבימה, והרגל השנייה הוא התיאטרון האידיו. ואני אומרת זאת כי זוהי שנה מאוד קשה אצלי, כי התעסקתי עם חומרים השאובים ישר מהתיאטרון האידיו של תחילת המאה הזו.

אביגל: אבל מצד שני כתבת מחזה על בבתא. אשה יהודית מתקופת בריכוכבא.

קיני: אבל את כל הנושאים האלה אני יוצקת לתוך תיאטרון הקיים פה בארץ. אם את רוצה תקראי לו ישראלי-יהודי — הוא נעשה בעברית. והוא קומוניקטיבי לתושבי הארץ הזו, ולא מעניין אותי איזה תווית תרבותית לו. גם לא חשוב בעיני. הוא מושפע מהתיאטרון האנגלי, האמריקאי, הצרפתי ואפילו היפאני. הבימאים שלנו למדו ולומדים בחו"ל, והלוואי שימשיכו לנסוע ולהביא דברים חדשים. אני חושבת שחילוף החומרים הזה הוא דבר חינני וחשוב. האינסולאציה, הבידוד האבסולוטי, הוא הדבר הגרוע ביותר שיכול לקרות לכל תרבות. היא מתנוונת.

מסקין: את מדברת על הטעמה מסויימת. השאלה: מה ישראלי פה?

קיני: מה ישראלי? הנושאים הם ישראליים, הכותבים הם ישראליים, היוצרים הם ישראליים, השחקנים, הקומוניקציה והקהל!

שמיר: זאת הצעתו בתור הגדרה פשטנית וראשונה המקובלת על כולנו ואמרת: בואו בזה נתחיל, אך לא נסתפק בזה. ובואו נתחיל לדרוש מעצמנו קצת יותר, כי אחרת אין צורך בוויכוח. אחרת נגיד כי כל מה שמוצג בליגה הלאומית זה כדורגל ישראלי, ולפיכך יש גם תיאטרון ישראלי.

אביגל: מרים קיני אמרה כאן מישפט שנראה לי כמישפט-מפתח, ואשר מקובל עלינו, כריברי שמיר, רק במידה מסויימת. היא אמרה: תיאטרון קומוניקטיבי לכל תושבי הארץ הזו. קומוניקטיבי טיבי פירושו שהוא עוסק בדברים שמעניינים אותנו, מפני שאנחנו פה, משום שבעיות חיינו הן כאלה וכאלה. כולנו יודעים שהתיאטרון, מקדמתי-דא, נחשב לאמנות החברתית ביותר, המיידית ביותר, הישירה ביותר. בשנים האחרונות

מסקין: "מה ישראלי פה?"

מקובל לחשוב שהתיאטרון עוסק הרבה, אולי מעבר למקובל בעולם המערבי כיום, בבעיות פוליטיות של נושאים השנויים במחלוקת. כאן ועכשיו, ולא כפרספקטיבה היסטורית. האם למשל הנטייה הזו של התיאטרון לעסוק בסוג כזה של נושאים אופייניים לפי דעתכם לישראליות שלו, והאם זהו חלק מן הצורך שלו להיות קומוניקטיבי לתושבי הארץ הזו? **סמל:** קודם כל הוא אופייני לחברה הישראלית רהיום. כרגע החברה הישראלית רגישה מאוד

למצבה החברתית-פוליטית, והתיאטרון הוא בהחלט ראי, או מיקרוקוסמוס, של החברה. התיאטרון לא מנותק מהחברה הישראלית. הוא צומח מתוכה.

שמיר: פשוט תיקון היסטורי — אני כנראה מייצג כאן את ההיסטוריה לא את כובע הטמבל — אז בשנות החמישים היו מחזות היסטוריים

שמיר: "חלק מהמחזות של חנוך לוין הם ניהיליסטיים לחלוטין. יש בהם שינאה, הכפשה מוחלטת של עצם הקיום האנושי, אינני חושב שזה שייך לתיאטרון, לתרבות או לאמנות."

חברתיים שטיפלו בנושאים בוערים, כמו חיי הקיבוץ או בעיית הרכוש הערבי הנטוש. אז אל תבוא לי עם דהיום. התיאטרון הישראלי היה ער מתמיד, עוד מהבימה כמסוקה.

סמל: לא הבנת את מה שאמרת, ההגדרה צריכה להיות עכשווית. התיאטרון של לפני 40 שנה שייך את המצב של לפני 40 שנה. ומכיוון שזו חברה הנמצאת בהתהוות, היא שואבת את מקורותיה מן העבר עם הפנים לעתיד. הבה נעשה עכשיו חיתוך לרוחב בתיאטרון הישראלי, כולל פסטיבאל עכו, תיאטרון הנוער, התיאטרות הפרטואריים והמיסחריים, ונראה מה קורה שם. בראש ובראשונה התיאטרון עוסק בבעיות פר ליטיות, בעיה שמטרידה את החברה הישראלית, ולכן זהו תיאטרון מחולק בדיועיותיו.

שמיר: בישראל הבעיות הפוליטיות הן בעיות קיומיות.

סמל: מקובל.

אופנה

אביגל: משה צורק כשהוא אומר שבעיות אלה מאפינות את התיאטרון הישראלי מאז ומתמיד. **סמל:** בניגוד לתיאטרון היהודי, שאפיינו אותו דברים אחרים, כגונים לתקופתו.

קיני: ריבונות של עולם, אבל בזה עוסק התיאטרון בכלל. מאז ראשית ההיסטוריה שלו.

סמל: רבים בעולם מקנאים כיום במה שקורה בתיאטרון הישראלי, הנהנה מכיכול מחברה תוססת ורביגונית.

מסקין: אני רוצה לחדר דבר, מדוע היום אחוז גבוה מהמחזאות המקורית של התיאטרון הישראלי עיסוקו בנושאים שהזכרת, ומדוע דור שלם של מחזאים נעלם, למשל: מגד, עמחי, אלוני. מה קורה כאן?

סמל: אני יודע שמנהלי תיאטרון מנסים כן

סמל: הקונסטרוקטיביות שלהם התגלה מאוחר יותר

לקבל חומר מאותם שהזכרו, אך לשווא. כנראה שהדבר מורכב יותר.

שמיר: האופנות משתנות.

סמל: דיברנו על קומדיקציה. הלשון העברית שהיתה נכונה לתיאטרון הישראלי לפני 30 שנה, היתה שונה מזו שלפני 40 שנה, למרות של שלעיתים ניתן להעלות מחזה שנכתב לפני 60 שנה ושהיה אקטואלי גם היום.

מסקין: שמיר, הזכרת את המילה אופנה, שהיא כיבוד מישקל יותר מכפי שהיא נשמעת.

שמיר: אורך החיים של מחזאי הוא קצר מאוד, וידוע שמהדראמה תמיד נשאר פחות, כי הקונפרונטציה הזאת עם הקהל דורשת מתח

מיוחד במינו, שלא תמיד ניתן להמשיך בו. אבל יש גם נושא שאני קורא לו אופנה. יש אופנות סיגנוניות-משתנות, יש אופנות אידיאולוגיות משתנות, יש אופנה ציבורית, המסרבת לקבל סוג מסויים של אמירה, נאמר, חיובית — אקרא לה אפילו בונה, קונסטרוקטיבית לגבי מה שנקרא פעם המיפעל הציוני, ארץ-ישראל, מיפעל-החיים שלנו פה, הבחירה מרצון במאבק הרממתי עם כל קשייו. תחתיה באה אופנה שמקיפה את כל חיינו, והיא המשבר הגדול של חיינו. כיום היא מתבטאת בירידה מהארץ, בהתפוררות מיסגרות וערכי-חיים בחברה היומיומית, והיא מתבטאת לפי דעתי, גם באופנה של השלילה-העצמית, השינאה-העצמית והטורקטבילי, והביקורת-העצ' מית הנוראה שהשתלטה אצלנו גם בסיפרות, ובתיאטרון זה כולט הרבה יותר וגם בקולנוע.

אביגל: שני המחזות שהם כיום להיטי ייצוא, כמעט בינלאומיים, של התיאטרון הישראלי המקורי, גטו ונפש יהודי של סובול, עוסקים למעשה בדיוק באותו קונפליקט שברגע זה העלית, כקונפליקט כואב, כסיסי של קיומנו, של הניגוד בין המסורת, היהדות, המהות, המיתוס היהודי, לבין המציאות הישראלית המתנדנדת, חסרת-התשתית, חסרת-הבסיס, חסרת הזהות וההגדרות. ודווקא שני מחזות אלה, שהנושא והקונפליקט שהם מעלים הוא כל כך טיפוסי ישראלי, ואשר רק אנחנו, היושבים כאן, מסוגלים להבין — דווקא המחזות הללו הפכו למוצרי ייצוא.

שמיר: אהבים לצחוק מהיהודים.

מסקין: אותה, למרים יהיה בוודאי משהו לומר בנושא זה.

קיני: קורם כל אני חושבת, בראש ובראשונה, שכל אמן עוסק בביקורת החברה שבה הוא חי, הוא העצב החי שמרגיש את כל התהפוכות, את כל הכאבים.

שמיר: כרי לבנות אותה?

קיני: זה לא מתפקידו לתקן את החברה.

שמיר: אבל הוא יכול להתייחס אליה

שמיר: לניהיליזם יש הגדרה!

מתוך יחס חיובי, כמו ליצור חי ולא לקבור אותה.

קיני: אני נורא מצטער, אנחנו בפירוש לא עוסקים בסוציאליזם דמוקרטי. הסטאליניזם גמר את תפקידו, תודה לאל, ואני מקווה שזה לא יחזור. מחובתו של המחזאי להיות ער למתרחש, תפקידו להצביע על הפגמים.

מסקין: כלי אחריות אישית?

קיני: בפירוש לא: המחזאי יוצר איננו לוקח אחריות על מה שקורה, זה מתפקידו של הפוליטיקאי ושל העובד הסוציאלי. אין לו (לאמן) אחריות מבחינה זו, שאם יחשוף את הפצע — מה יקרה.

מסקין: התפקיד שלך לאותת שיש פצע לא לרפא אותו.

קיני: אני לא יכולה לעשות ניתוח סרטן, אבל אני יכולה להגיד: כאן יש סרטן! ואם אני לא אגיד: כאן יש סרטן, ואינני יכולה להצביע על דרכי ריפוי, מעלתי באמון שהחברה נתנה בי. ואם התיאטרון לא יעלה את הנושאים הכי כואבים, אף הוא ימנע באותו אופן. לא המחזאי גורם לירידה מהארץ — הוא זה שמצביע עליה. וההתפרקות מערכים, אם אומנם יש כזו, לא נובעת מזה שהמחזאי מכריז: יש התפרקות מערכים: אלא הוא זה שמצביע עליה.

קונסטרוקטיביות

ניהיליזם וחנוך לוין

מסקין: אני רוצה להחריף משהו רווקא בכיוון

שלך, שמיר. אתה מכריז לא פעם: כתבנו על בעיות קשות לא פחות מכם, אבל כתבנו עם ניסיון קונסטרוקטיבי של בניה. אנו מסתכלים על מחזאים מחו"ל ורבה מהם שאנו מעריצים על אומץ-ליבם, על אמירת האמת שלהם, אינם קונסטרוקטיביים כלל וכלל.

סמל: אולי הקונסטרוקטיביות שלהם התגלה מאוחר יותר. בעוד 20 שנה יאמרו שקיני, סובול, לוין, היו קונסטרוקטיביים.

אביגל: שקספיר בהמלט היה קונסטרוקטיבי? **מסקין:** חלק מהאמנים שאנו מעריכים היו חסרי-אחריות לגבי החברה שבה חיו.

שמיר: אינני מקבל את הפסיקה שהאמנות פירושה דיאגנוסטיקה בלבד. כי ביסוד האמנות ישנו היחס החיובי אל החיים. אתה מאמין שאת השיר 'קרא, שאת המחזה ירא, אתה מאמין בשפה הזאת ורוצה שהדברים שלך יהיו חלק מצמיחה אנושית מסוימת. ואם ישנה אמנות שהיא ניהיליסטית ביסודה, שהיא שוללת כל, היא יכולה להיות סנסאציונית בזמנה, אך תהפך כסופו של דבר לגורם שלילי בתחום התרבותי והאי מנות.

מסקין: יש שיגידו זאת כלפי סיפרך האחרון, ספר מיואש, לא מציע דרכים לתיקון.

שמיר: בכקשה.

קיני: לא בפירוש לא!

אביגל: משה, מה שאתה קראת ניהיליזם עשוי להתפרש אצל אדם בעל דיעות שונות משלך כמיצוי פשוט של אמנות-התיאטרון כאשר היא אמנות של קונפליקט, של קיטור רעיוני, ואם אין בה כזה היא בעצם די משעממת. כי ראמה שהיא כולה סיפור הנוטה לכיוון אחד, שהיא הטפה, שהיא שירה-לל לדרך-חיים אחת, מקובלת. בתיאטרון היא פשוט לא מעניינת כהצגה.

מסקין: זה כמובן לא מה שמשעה טוען.

שמיר: לניהיליזם יש הגדרה. ניהיליזם פירושו שלילת הכל. חלק מהמחזות של חנוך לוין הם ניהיליסטיים לחלוטין. יש בהם שינאה, הכפשה מוחלטת של עצם הקיום האנושי, ואינם מהווים אלא לילה קורר אחד בלתי-פוסק, ואינני חושב שזה שייך לתיאטרון, לתרבות או לאמנות. זה יוצר איזה רעש, ואפילו איזה נהייה של הקהל. אבל אני חושב שהדברים הללו, אם הם תורמים, הם תורמים באופן שלילי. את הזכרת את שקספיר. הבה ניקח את המחזות ההיסטוריים שלו — לא את המלט — אשר מתארים את החברה ואת המלכות האנגלית בצורה נוראה. ניקח את מקבת, שיש בו רצח, רמים ושחיטה: אבל גדולתו של שקספיר היא בכך שישנו הקתאריזם המלא של התנועות החברה האנגלית מתוך האמינים של הדבר הזה, והליכתה לקראת הסוף החיובי.

מסקין: בקיצור, הסופר, המחזאי במיקרה זה, יש לו עמדת-מוצא חיובית.

שמיר: יש לו אף פעם לא היתה לו עמדת מוצא שהעם האנגלי הוא מקור האשמה, כפי שמתגלה בחלק מהאופנה החדשה בארץ. בנושא הטיפולי בשואה, כאילו היהודים אשמים לא פחות מהנאצים כמה שקרה בשואה.

סמל: אבל תסלח לי, אתם, כמקימי המדינה, חייבתם אותנו שוויי בושה לרבר על השואה, ושינצול-השואה מוטב שיתירז את.

שמיר: בתיאטרון חיפה הועלה מחזה שלי בשם היורש, אשר דיבר על חובתנו כלפי השואה ואשר יצא נגד הקלות שבה קיבלנו פיצויים, ואיבדנו את הערך והתוקף המוסרי של דריי שותינו כלפי השואה.

סמל: זה מה שהטריד את החברה אז. חלפו 40 שנה, גדל דור חדש.

שמיר: אני דיברתי על אופנה של שלילה טוטאלית.

קיני: אי אפשר להיות יוצר ניהיליסטי משום שכנייהליסט אין לך שום צורך בשום צורה ואופן להגיד משהו למישהו, כי שום דבר לא איכפת לך, שום דבר לא חשוב לך. אני בפירוש חושבת שחנוך לוין כותב את יצירותיו בדם ליבו, אני מושכעת שהאיש כואב את הדברים שהוא כותב עליהם, כי הצורך לכתוב זה צורך לנער, צורך לעצוק, הרבה יותר פשוט לקרוא ספר מאשר

אביגל: המחזה הישראלי דואג לעצמו יפה!

לכתוב. אתה כותב כשאין לך ברירה, אתה כותב כשמשוה לוחץ עד כדי כך שהוא מושיכך ליד שולחן-הכתיבה — אתה לא כותב מתוך כף.

הקלסיקה ישראלית

אביגל: הבה נחזור לנושא המרכזי שלנו. הזכרתם את שקספיר, שבמסגרת הרפרטואר של התיאטרון הישראלי נכנס תמיד למגירה של הקלאסיקה. כי היה נהוג במשך שנים, לפני שהמחזאות הקלאסית השתלטה על מירב הרפרטואר, איזה אילון בין מה שנקרא הקלאסיקה המודרנית — מחזות מיוכאים, מה שהלך באנגליה, בכרודיו באתה תקופה — לבין המחזה המקורי. והנה, אנו רואים שיש פחות ופחות קלאסיקה עולמית, ומתחיל לצוץ איזה מושג שאני מרבה לשמוע בשנתיים האחרונות — קלאסיקה ישראלית. ואפילו רואים שתיאטרון הבימה, במסגרת הקלאסיקה הישראלית, עומד לחדש את חפץ מחזה מוקדם של חנוך לוין, שהועלה במקורו בתיאטרון חיפה לא כל-כך מזמן. ובכן, מה זאת קלאסיקה ישראלית, האם בכלל יש דבר כזה? הבה נשווה זאת לשקספיר באנגליה — מה הקלאסיקה של הבריטים — מה עושה אותו לבריטי ומה עושה את חפץ של לוין, על דעתו של מנהל הבימה הנוכחי, לקלאסיקה ישראלית?

שמיר: דיברנו קודם על המקורות של התיאטרון הישראלי. אני חושב שמוניחים יותר מדי את הסיפור העברי לדורותיה כאחד המקורות הללו, אבל הוא קיים ומחלחל לתוך התיאטרון, בין אם נוצה בכך ובין אם לאו.

אביגל: אתה מדבר על עיבודים של יצירות פרוזה?

שמיר: עיבודים, אבל לאורדווקא של יצירות פרוזה, אף כי ישנם המחזות של הרמח'ל, שבסיגנון מסויים ובליווי מוסיקאלי אפשר לעשותם מקסימים כחומר חינוכי. עוד לא נגאל מעבר לגבולות של ברנר. חוזרים ומדברים כל פעם על המחזות של מתתיהו שוהם. כמובן, ישנו החומר הבטלי נדלה של התנ"ך, שגם אליו אפשר לשוב בצורות שונות. מפעם לפעם אומנם ייגשים אליו, אך לא בצורה רצופה ולא בצורה מתמדת. אינני חושב שאנחנו יכולים לכתוב בשם קלאסיקה יצירות שנכתבו בעשורים האחרונים, פשוט מפני שאנו מפחיתים את השער של המילה הו. המילה קלאסי נעשית קטנה וצריך לשמור עליה בסבלנות, או לדברים בעלי-הוד של עתיקות. שאז לעצם העתיקות יש כוח חשוב, סוגסטיבי.

אביגל: ואז הרמח'ל, משום שיש עליו הוד של עתיקות. ייחשב לקלאסיקה ישראלית, למרות העובדה שהוא עבר ייחודי שלא חלם על ישראל? **שמיר:** הוא לא עבר חלק על ישראל, הוא אפילו עלה לישראל!

קיני: הבעיה היחידה ברברים האלה, בגאולת הקלאסיקה היהודית-ישראלית, היא שצריך להיות יוצר שיהיה מוכן לקום ולקחת על עצמו את המשימה ושיגיד: אריק, אני רואה לך שהדבר יהפך להיות בריהצנה כיום.

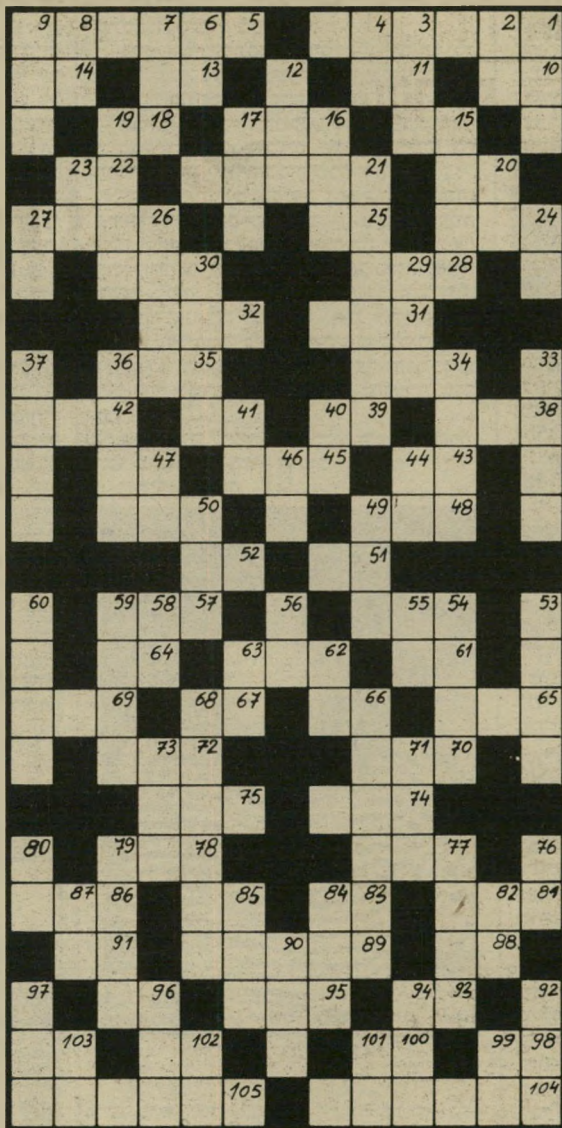
(המשך בעמוד 28)

מאזן:

(1) מעל או מעבר לטבע; (5) מטבעיה פרסי; (10) הצורה הראשונה של הפעלים; (11) אויב מתנפל; (13) אגודת פרחים; (14) הודמנות, מקרה; (15) שלל, ביוה; (16) ראשית הצמח; (18) אור מפציע; (20) אחד משניים המת-ריניים ביניהם; (21) אשת אברהם שנשאה אחרי מות שרה; (22) נוגה משפטי; (24) מרי, מורת רוח; (25) ביתהבליעה; (26) ש' לט, (28) צער; (30) אבן חלולה ליד הבאר להשקאת הבהמות; (31) דבר קליעון; (32) כאב; (34) עיריחוץ צפוני; (35) החלים; (38) שורה; (39) אבק; (41) שור לא מסורס; (42) מספר לא זוגי; (43) ראשהמשלה הראשון (ר"ת); (45) החזן עובר לפניה; (47) לא חלק; (48) פילוסוף גרמני; (50) נגיד בארץ פלישתים; (51) פיט מת פרי; (52) טיפות מים העולות עלידי פעולת החום; (54) סולם התווים המוסיקלי; (57) המוליך בדרך; (61) ברה; (62) חתיכה בתר; (64) מתפרץ מתוך החור; (65) הימים בהם אין ראשהשנה נופל; (66) נהר איטלקי; (67) מילת-שליה; (69) רעל; (70) כינויו של האלוף וזרע; (72) נס-תימה, עברה; (74) חור על הלי-מור; (75) שלמה יהודה רפורט, רב בפראג; (77) שלילת שכר; (78) שלהבת; (81) סורה, מלח לכביסה; (83) זמן, תקופה; (85) ראש מדינה אפריקני (ש"מ); (86) רוכב; (88) עוף טרף; (89) חומר צביעה כחול, המשמש אינדיקטור; (91) צידי הכסא, משענת; (93) תואר מורח; (95) פטפוט; (96) משחק המלכים; (98) קליפת העינב; (100) לא טוב; (102) חור; (103) תופש משוט; (104) תפילת ליל הכיפורים; (105) כינוי לעלמה נאה (2.4).

מאזן:

(1) דבר הקנוי; (2) רסיס בוקר; (3) בער, דלק; (4) מרפא; (6) דבר נסתר; (7) סעודה לאורה; (8) קריאת צער; (9) שרץ מרבה רגליים; (12) אבן בחושן; (15) טוב יותר...; (16) תקע, תחב בארמה; (17) משקל האריזה; (19) רטיבות; (20) אויב; (21) שם ספרו של שמעון פרס (3.3); (23) סוף; (24) כינוי לעיריות יהודים בגולה (ר"ת); (26) לא באופן ישיר; (27)

עדין, צעיר; (29) כיסוי לסוכה; (30) אויב; (33) דרשן, נואם; (34) אחד מארבעת המינים להג; (36) אחסן ציוד; (37) סטלקיט; (40) ירית הרובה; (41) אחד התווים; (44) מכסה הבית; (46) מלחין גרמני; (47) בחר ביהדות; (49) בריאה, ראשית החיים; (50) ציר הארץ; (53) מלאך; (54) נסתר; (55) תשלום לרשויות; (56) זהב; (58) אות על אות; (59) נמאס עליה; (60) טעם ונימוק; (62) תוך; (63) ישמרנו האל (ארמית) (ר"ת); (66) נוגה בהפקרות (2.4); (68) ממ לכתו של פירוס ביוון; (71) המה, רעש; (73) תבואת הארץ; (76) מין; (77) חרק משפחת הצרצרים; (79) פרולוג; (80) הכרמל, למשל; (82) חי ממשפחת השועלים; (84) היה כבר במשקל; (85) נהר ברוסיה; (87) מול; (90) תשלום עבור הד כלה; (92) ספל עם ידיד; (94) קירצף בחזוקה; (96) סרח עורף לשמלה; (97) סטרא אחרא; (99) נחשול; (101) זרי, מלאחיים; (102) אציל; (103) מתבוכף.

אביגיל ינאי

קטל ברפואה - עדות אישית

מאת ד"ר יולי נודלמן

הספר הראשון מסוגו בארץ שנכתב על-ידי רופא, המתאר את המצב העגום במערכת הבריאות בישראל. כתב אישום נגד הממשלה הרפואית והפוליטי. את הספר ניתן להשיג בחנויות, או לפי הזמנה טלפונית 057/32245, או בכתב לת.ד. 5349, הוצאת הנגב, באר-שבע.

איתן עמיחי

הדברת מזיקים בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (לוקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

שמיר: אני מסכים, אבל הבימים שלנו הם עמיראצות בספרות העברית.

קני: לא, בפירוש לא! לא מקבלת את זה ולא חושבת ככה! סמל: אני לא חושב שחפץ של לוינ הוא קלאסיקה ישראלית. זוהי העלאת מחזהו של ישראלי תוך 20 שנה בפעם השניה, דבר המקובל בתיאטרון האנגלי והאמריקאי. אינני חושב (עדיין) שאפשר לומר: קלאסיקה ישראלית. קלאסיקה יהודית — כן! מסקין: רגע, טנסי ויליאמס אמריקאי? שקספיר אנגלי? גיתא גרמני? גוגול רוסי? — מי ישראלי?

קני: ניסים אלוני. מסקין: הרבה אנשים יתפלאו בוודאי על תשובה זו — למה ניסים אלוני?

קני: מבחינתי, ניסים אלוני הוא נקודת-ציון בתיאטרון הישראלי, כשהוא יוצר מהפך תיאטראלי, גם של צורה וגם של תוכן. שמיר: של בריחה מהמציאות הישראלית.

קני: אני לא חושבת שזוהי בריחה. הוא מטפל במציאות הישראלית בצורה מסוימת, כמו שחנן לוינ מטפל בה בצורה מסוימת.

אביגיל: אז אולי צודק משה שמיר כשהוא אומר שמדובר כאן על אפונות, ושהדרך של ניסים אלוני לטפל במציאות הישראלית בדרך עקיפה — בדרך סמלית, בדרך פיוטית, לא בדרך של התייחסות דוקומנטרית ישירה — היא רך שלא נקלטה כאן, ובאזיה שהוא מקום הוא נעצר. ואגב, זה מצטרף לעוד אפיון כלפי התיאטרון הישראלי שהוא תיאטרון של המה יותר מתיאטרון של האיד.

שמיר: אני חושב שכשמוכרים את ניסים אלוני אי-אפשר לומר זאת. אביגיל: לא, ניסים אלוני הוא יוצאי דופן.

חביבי ואנטון שמאס

סמל: בשבילי ישראלי זה סובל, זה חנוך לוינ, משה שמיר, עמוס עוז, א"ב יהושע.

אביגיל: גם אמיל חביבי? סמל: כן, כשבילי כן. גם אנטון שמאס בשבילי הוא ישראלי. שמיר: בכל זאת, זוהי מדינת ישראל ומדינת-היהודים.

סמל: בהחלט! אני עומד מאחורי מדינת-היהודים, כי ברגע שמדינת ישראל החליטה וקבעה שערייה ישראל הם ישראליים, צריך לתת להם להתבטא בישראליות שלהם.

אביגיל: תיאטרון חיפה מעלה עכשיו את האופסימיסט של אמיל חביבי, בגרסה ערבית ובגרסה עברית. האם תראה בזה אירוע של תיאטרון ישראלי?

שמיר: לא. ואגב, זה יכול להיות תיאטרון מצויין. הדיון היום הוא בשאלה הגדולה האם יש לנו תרבות ישראלית מקורית בתיאטרון, בציור במסורת וכו'.

מסקין: מקום המדינה ועד היום — מה ישראלי בשבילך?

שמיר: אני יכול להסתפק בהגדרה שכל מה שנכתב בעברית בארץ הוא ישראלי.

סמל: אנטון שמאס שכתב את ערבסקות (בעברית ובארץ) — זה ישראלי?

שמיר: כן! זה ישראלי. סמל: זאת אומרת, אם אותו אמיל חביבי יכתוב את האופסימיסט בעברית...

שמיר: לא. זה מסיבה אחרת. אנטון שמאס הוא חלק מהסיפור העברית. הוא מתבולל טיפוסי, הוא אסימילטור, במיקרה זה נוצר-יערבי שמתבולל בתרבות העברית. הוא סופר מתבולל, לא יעזור שום דבר.

מסקין: אנחנו בנקודה לא-מוסכמת. ניסים בתיקונה שהשאלה ישראלית-לא-ישראלית קיבלה איזשהו ליבון, כי תשובה ממשית-סופית — אין, על אף הגדרתו של משה שמיר, כי כל מה שנכתב בעברית בארץ הוא ישראלי.

(המשך מעמוד 24)

שמעולם לא השתייכתי לה, ואני תיקוה שלעולם לא אשתייך. בנוסף, אני עדיין רואה את בית המשפט כזירת-מישחק של העולם כולו, שהוא כלי-מישחק עצמו. ומרשה לעצמי לומר כפה מלא שאתה מבין השחקנים הייתה (השגיאה במקור) הטוב מכולם, וגם על כך תבורך!

את דרך פעולתך צפיתי לי מראש, למן ההיכרות הראשונה בינינו כזמן ההקראות, ועל סמך אופיו נתוניו של התיק. וכמובן גם כשהיטבתי להכיר את דרך עבודתך ואופן שיכנועך את בית-המשפט. ומבחינה פילוסופית היית מגדיר אותך יותר כפסיכולוג למישפטים, מפני שאת החינוך לכך נתת (השגיאה במקור) לי ככתבת עמוד ומחצה של סיכומי-התיק. כתיק רצח קצר כתונת מרומה, הוכחות מתאימות.

למרות שער לרגע זה עדיין לא ידוע לי תוכנם של סיכומי התיק, אלא רק מניין הדפים, חוששני שהייתי מהמר אפילו על תוכנם.

כרגע, מר שרטר, הכל כבר עבר ושייך להיסטוריה, ומה שנותר הוא לאחל לך הצלחה בחייך העתידיים (אחרי הפנסיה), ותורה נוספת. כאשר אליי, אל תדאגו! אומנם הצלחת להלביש עליי את כתונת-הפסים ולנעוץ אותי בין מיצבור הצלחותיך, אולם הכתונת תישאר כתונת מרומה, ועם הזמן גם אשתחרר ממנה.

רב תודות, פרין מאיר

עד כאן מיכתבו של פרין.

כבר קרה לי הרבה פעמים, שזמן רב אחרי המישפט, הייתי פוגש ברחוב נאשמים שתבעתי והם ריצו את עונשם, והם היו לוחצים לי את היד ומברכים אותי, אבל זו הפעם הראשונה שקיי בלתי מיכתבת-תורה מנאשם ברצח ביום שבו גרמתי לכך שיוישע וייכנס למאסר-עולם. אמר שרטר.

22 דקירות-סכין. אם יש תובע שמגיע לו מיכתבת-תורה, זה שרטר.

אמר מישפטן המכיר אותו. "הוא איננו צמא-דם, הוא שבע נצחונות במערכה, ונוהג לעשות את מלאכתו באלגנטיות והומור." אומנם שרטר, העומד לפרוש בעוד זמן קצר לגימלאות, איננו תובע רגיל. הגבר מלא-הגוף, שער להתקף הלב שעבר לאחרונה לא משה הסיגיה מבין שפתיו, החל את הקריירה שלו כסוהר בבית הסוהר, והיה אחד מאלה שהוציאו להורג את אדולף אייכמן.

מישפטו של מאיר פרין היה מישפט קטן וקל עבור שרטר. הראיות בתקין היו חותכות, 22 דקירות-סכין נמצאו בגופה של ליאורה פרין, ובעלה הודה שדקר אותה. בנייהוג היו נשואים ארכע שנים וגרו באילת. נולד להם ילד, ומאז החלו הבעיות ביניהם. לבסוף לקחה ליאורה את הבן וברחה איתו לצפון. הבעל חיפש אחריהם זמן רב עד שמצא אותם אצל דוד של ליאורה, ברמת-השרון.

פרין, בלשונו הנמלצת, ניסה במיכ תבים רבים להחזיר אליו את אשתו היפה, אולם היא סירבה בכל תוקף. הוא עקב אחריה לרבנות ולא הירפה ממנה. ביום הרצח נכנס הבעל לדירה ושוחח עם אשתו ובנו. הוא ביקש ממנה מצלמה כדי לקנות פילם לצלם ביום ההולדת של הבן. כאשר הלכה האשה להדרה-השניה, לקחה את מצלמה, נכנס פרין אחריה והרג אותה בסכין-קומנדו שהביא איתו.

מאז הרצח הירבה פרין לכתוב מיכתבים ולמסור גירסות נמלצות למישטרה ולבית-המשפט, אולם הוא צפה כנראה את הרשעתו. את מיכתבי התורה לתובע הכין ככלא, עוד לפני שניתן פסק-דין בעניינו. מייד לאחר ההרשעה מסר את המיכתב לסניגור, כדי שיעבירו לתובע.

גם את העירעור על ההרשעה יכתוב בוודאי פרין באותה לשון נמלצת ויומרנית, ויבקש להשתחרר מכתונת הפסים ש"הלביש" עליו שרטר.

חיים
בניחין

מזל החודש: מאזניים עמוד שידרה נוקשה וחזק

מאזניים הוא מזל של סתיו: אחרי הילדות והנעורים מגיעות הבגרות, הבשלות, הסקרנות והשיוויון עם הזולת

המאזניים עצמו מתחלק לשניים. כל דבר הוא רואה משני צדדיו, אבל כלפי העולם יש לו זהות אחת. אינו משתייך למזלות הכפולים, הרואים את עצמם לעיתים כשני אנשים השוכנים באישיות אחת. מאזניים הוא הראשון מבין המזלות שמוכן לקבל את הזולת כמות שהוא. לפני כן, כל מזל מחפץ את עצמו בזולת, והקשר יוצר רק אם ימצא חלקים מוכרים מאישיותו גם אצל השני. למאזניים אין צורך למצוא את עצמו. הוא סקרן להכיר עולמות אחרים, ומקבל את הזולת ונותן לו הרגשה של שיוויון. אינו מבטל את עצמו ואינו מעוניין להשתלט. הוא רוצה יחסים על בסיס של הדדיות ושלוש. על בסיס של זהות עצמית מוגדרת אפשר לבנות שלום.

שני הצדדים אינם מוחדים להיבלע איש איש על-ידי רעהו. מאזניים הוא מזל הצדק והשלום. למען השלום מוכן בן המזל לוותר ולקבל את הזולת על חולשותיו. עורכי-דין ושופטים שייכים למזל זה. היכולת שלהם לראות את הבעיה משני צדדיה ולהישאר אובייקטיבי מבלי לערב ריגשותיהם מאפשרת להם שיפוט נכון וצודק, ללא משוא-פנים.

בגלל היכולת להקשיב לזולת, לקבל אותו כפי שהוא, רבים מהם מוצאים את עצמם מאזניים לצרותיהם של האחרים. פסיכר-לוגים, עובדים סוציאליים, רופאים ואחיות – רבים מהם במזל מאזניים. למרות העובדה שוונס, שליטת מזל מאזניים, מחפשת נוחיות ופינוק, כוכב סטורן במאזניים נותן להם את הכוח להיות נוקשים יותר אפילו כלפי עצמם. הם דורשים מעצמם מה שידרשו מזולתם. למרות הקסם והאישיות הנעימה, בפנים נמצא עמוד-שידרה נוקשה וחזק.

רצונו על האחרים. בתולה, מזל השירות, הוא הניגוד המוחלט לאריה. האדם מוותר על רצונו, מתבטל לפני הזולת, אינו דורש דבר לעצמו. צנוע, נחבא ורואה את החסרונות והפגמים אך אינו חש שמסוגל לשנותם.

החצי השני של הגלגל: מאזניים הוא המזל הראשון. כאן נקודת השנינו. לאחר האביב והקיץ מתחיל הסתיו. עד שהאדם מגיע למזל מאזניים, הוא בנה את זהותו, הוא יודע מיהו ומהם צרכיו ומשלים עם עצמו כפי שהוא.

תאומים, מזל אוורירי, אינו אינטלקטואלי. התיקשורת והחשיבה קשורים כאן לחיי היומיום. במחצית הראשונה של הגלגל, סרטן מתייחס לביתו ומישפחתו. כאן לומד האדם את חשיבות המישפחה, הורים, קרובים והבית עצמו.

אריה הוא המזל היצירתי, השואף להתבלט ולהשתלט. כאן האדם מרגיש צורך להתבטא. לומד מהם כישוריו ובמה הוא יכול להבליט את עצמו. במה הוא עולה על האחרים ומהם הכוחות שיוכל להפעיל כדי להבליט עצמו. להפגין כוח ולהשליט את

את גלגל המזלות נהוג לחלק לשני חלקים. החצי הראשון, ממזל טלה עד מזל בתולה, והשני ממאזניים ועד דגים. לחצי הראשון שייכים המזלות הראשונים, הילדותיים יותר. הנסיון המצטבר בחצי הראשון הופך את בני המזלות השוכנים בחלק השני למורכבים ומסוכנים יותר.

נהוג לתאר את החלק הראשון כפגישה של האדם עם העולם מיום היוולדו: טלה הוא התינוק, הוא לומד להכיר את עצמו, את צרכיו ורצונותיו, ועדיין לא מבין שמלבדו קיימים אנשים או דברים נוספים שיש להתחשב אליהם.

שור הוא מזל הכסף והרכוש. לאחר שהאדם למד והכיר את עצמו, הוא דואג לרכושו. זה שלי" אומר ילד בן שנתיים ושומר בקנאות על צעצועיו, מבלי לחלקם עם ילדים אחרים. חשיבות הרכוש נלמדת במזל שור.

תאומים זהו מזל התיקשורת והחשיבה. זוהי הפעם הראשונה שאדם לומד להתייחס לסביבה, לאחיו ואחיותיו, ומתחיל להפעיל את הראש. מה שירצה להשיג לא יקח בכוח, הוא ילמד להשיג זאת בדרכים אחרות ויפעיל לשם כך את מוחו.

בימים אלה אתם זוכים להערכה מצד ה"סביבה, עבודתכם מבוצעת היטב ואפילו יש מי שמקנא בהצלחתכם לא קשה לקלוט את שביעות הרצון וההנאה שיש לסביבה מתוצאות העבודה הקשה שביצעתם. ה"16 וה"17 יהיו מ"תוחים, בעיקר אם אתם מבטלים אותם בבית בק"רב המישפחה. רצוי ל"צאת לנסיעות, אבל יש להשגיח לא לאבד כס"מים, ארנקים או חפצים יקרים. השבוע תצ"טרכו להיות אהירים במגעם עם הסביבה.

ג'מני
21 בדצמבר -
19 בינואר

הבעיות שהיו לכם עם בני מישפחה, ובעיקר הסיכסוכים התכופים שאפיינו את הזמן האחרון, מתחילים לח"לוף. עכשיו תרגישו י"תרו חזקים עקב החלטה חשובה שקיבלתם, וע"ליה יש לשמור. טוב לק"חת מרחק ולשים דגש על קשרים עם ידידים, אלה יעזרו רבות בתקופה הקרובה. בענ"יני הלב מתחילה תק"פה חדשה, עכשיו תהיו אתם היוזמים, אפילו שלרוב אינכם מוכנים להסתכן, ואתם חולכים רק על בטוח.

מאזניים
23 בספטמבר -
22 באוקטובר

גם אם תיכננתם בלבול בחיק הטבע או בכל מקום מרוחק מעט מהבית, נראה שלא יהיה קל לבצע זאת. משום מה תצטרכו להישאר ב"בית בגלל בעיה של אחד מבני המישפחה, אם ב"כל זאת תצליחו לצאת, קרוב לוודאי שיתחילו אליכם אנשים שחבר"תם אינה קלה, והם יגר"מו לעבודה ולא יאפשרו לכם למצוא זמן למנו"ח. עד ה"20 בחודש השגיתו מאד על הבריאות אתם נוטים לסבול מבעיות שנובעות מעודף מאמץ.

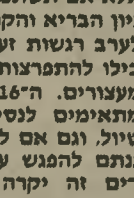
סרטן
21 ביוני -
20 ביולי

ה"16 וה"17 בחודש יהיו מוזרים. אי-אפשר להגדיר אותם כטובים או רעים, נראה שגם זה וגם זה יכול לקרות. בשטח רומנטי צפויה מגשה מפתה ומרג"שת, יחסים שנותקו ע"שויים לפתע להתחדש, קשר חדש יכול להת"חיל מתוך הישכחות א"חד הרגשות ואי-ה"חשבות בסיכונים ש"הוא יוצר. כל מה שמת"חיל או מתחדש יחזיק מעמד זמן קצר, וכדאי להתייחס בהתאם ולא לתלות ציפיות גדולות לגב"תתאכזבו.

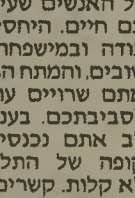
טלה
21 במרץ -
20 באפריל

תחילת השבוע מראה על מתיחות גדולה ביניכם לבין בני הזוג, צפויה מריבה הגונה, אלא אם תשתמשו בה"גיון הבריא והקר, מבלי לערב רגשות וזעם שיו"בילו להתפרצות חסרת מעצורים. ה"16 וה"17 מתאימים לנסיעה או טיול, וגם אם לא תיכ"ננתם להפגש עם ידי"דים זה יקרה באופן מיתאומי וישנה את מ"צב-הרוח לטובה. הר"פתקה רומאנטית מיוחדת ובלתי שיגרנית צפויה בין הימים ה"21 וה"23 בחודש.

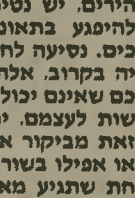
נד"י
21 בדצמבר -
19 בינואר

מצב-הרוח אינו משתפר, אינכם מוצאים ל"עצמכם מקום שבו נוח חסרי מנוחה וכועסים על האנשים שעומדים תם חיים. היחסים בע"רודה ובמישפחה אינם טובים, והמתח הרב שבו אתם שרויים עובר גם לסביבתכם, בענייני ה"לב אתם נכנסים לת"קופה של התלבטויות לא קלות. קשרים שהח"לו לא מזמן עומדים עכ"שיו למיבחן. כל ההבטחות והצהרות האהבה היו נעימות וכמעט גרמו לכם לאבד שליטה.

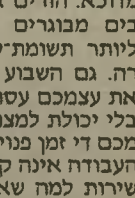
מאזניים
23 בספטמבר -
22 באוקטובר

השבוע תרבו בנסיעות ומגישות עם אנשים שעומדים לא התראיתם זמן רב, בנסיעות ש"תבצעו כדאי שתהיו ז"הירים, יש נטיה חזקה להיפגע בתאונות דר"כים, נסיעה לחו"ל צפו"יה בקרוב, אלה מביני"שות לעצמם, יהנו בכל זאת מביקור או מנתנה או אפילו בשורה משמ"חת שתגיע מארץ אחר"ת. במישור החברתי תוכלו להוכיח את יכולת האירגון והרעיונות המקוריים, שיכולים להביא לקידומכם.

אריה
21 ביולי -
21 באוגוסט

ה"16 עד ה"18 לא יהיו קלים, בעיות בריאות שבות להציק ומצב-הרוח כבד ונוטה להיות מדוכא. הורים או קר"בים מבוגרים זקוקים ליותר תשומת-לב ועז"רה. גם השבוע תמצאו את עצמכם עסוקים מ"בלי יכולת למצוא לעצ"מכם די זמן פנוי, גם אם העבודה אינה קשורה י"שירות למה שאתם ער"שים יום-יום, אורחים יגיעו לפתע ללא הודעה מוקדמת, ולא תוכלו לסרב. בשטח הרומנטי טי זהו שבוע שבו צפויות פגישות מרגשות.

שור
21 באפריל -
20 במאי

בימים אלה לא קל לכם להתמודד עם הסבי"בה. נדמה שאיש לא מוכן להבין את הבעיות שגורמות לכם למעב"רוח כבד. בני מישפחה באים בתביעות ואינם מסוגלים לסרב להם. מהשבוע הבא תוכלו לשלוט שוב בעניינים אלה, כך שכדאי לדחות את ביקורכם זה ל"צאת לטיול או נסיעה. צפויה אכזבה מאדם שהאמתם בו בתקופה האחרונה, היו זחירים במה שאתם מגלים.

דגים
19 בפברואר -
20 במרץ

בתוך תקופה שאינה קלה, בכל זאת אפשר למצוא כמה הנאות. ה"16 וה"17 בחודש יפ"גישו אתכם מחדש עם אנשים שהיו חשובים. אם כי לא נראה שית"פתח קשר רציני, למע"מים טוב לחזור על דב"רים שהייתה להם משמ"עות. ה"18 עד ה"22 בחודש שוב מדגישים את הבעיות שמעם ס"בלתם לאחרונה, מדובר על ענייני-בריאות וכן על בעיות כספיות. עליכם להיזכר בהתחיי"בויות הכספיות שאותן העדפתם לשכוח.

קשת
21 בנובמבר -
20 בדצמבר

ענייני כספים מעסיקים אתכם רבות בימים אלה, לא טוב לתת לאחרים לארגן עבורכם את החשבונות, לא מפני שאי-אפשר להאמין ל"הם, אלא שאתם מאב"דים את השליטה ונכנ"סים לתיסבוכות שממנה יפ"רה קשה לצאת. בת"קופה זו אתם נוטים להיות יותר עצבניים מ"תמיד, ואין סבלנות לע"סוק בעניינים שברדך"כלל אינם מכבידים ע"ליכם. ובכל זאת, דווקא עכשיו אין אפשרות להשתחרר מלקחת על עצמכם את האחריות.

בתולה
22 באוגוסט -
22 בספטמבר

בשבוע הקרוב תצליחו למצוא זמן למנוחה, ובעיקר לבילוי חופשי. טיול או נסיעה, כמו כן תזכו לארח אורחים רבים, חלקם יגיעו מא"רצות רחוקות, לא נראה שביקור כזה יעייף או יפריע הפעם. ה"18 וה"19 מעייפים וכדאי ל"השתדל ולנוח. נראית נטיה להיפגע בדרכים או לסבול מבעיות של מכוניות שהתקלקלה ל"פתע באמצע הדרך. היהירו, כל מי שעבודתו קשורה בכתיבה יוכל להתבטא ללא קשיים.

תאומים
21 במאי -
20 ביוני

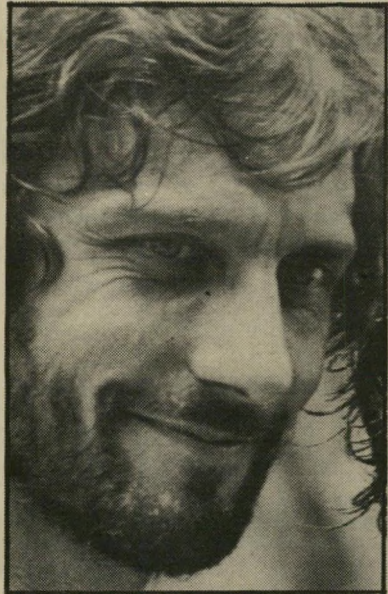
אנשים

הקולנוע המערבי בגר

הקולנוע צריך למצוא תרופה מהירה למחלותיו, לפני שיאבד קהל

הבימאי רולאנד ג'ופה (דמועות של שתיקה המיסיון) ערך מחווה נדירה לשבוע הסרט ההולנדי שנערך באוטרכט (העולם הזה 8.10). כשבא במיוחד מלוס-אנג'לס לעשר שעות בלבד, כדי לשאת הרצאה בנושא: "הקולנוע בן זמננו". האירוע כולו היה קולנועי ביותר: ג'ופה, נרגש ומתוח, אבל בעל שפה בהירה ודיבור מרתק, נשא הרצאה בת שעותיים בכנסיה עתיקה, מלאה מפה לפה בעיתונאים ובמפציצ-סרטים מכל רחבי אירופה, ובקהל של סטודנטים. (אוטרכט היא עיר אוניברסיטת מפורסמת).

אלומות של אור חדרו מבדל לחלונותיה הצרים של הכנסיה, מן העתיקות שבהולנד, ושיו למקום מראה של תפאורה של סרט, שהזכירה לו

במאי רולאנד ג'ופה הקולנוע בגר

מעט את התאורה של האזרח קיין. סרטו של אורסון ולס.

אהבה, ארץ, חלום. הבימאי, תגליתו של המפיק הבריטי הממולח דייוויד פאטום, שעבר לא מזמן לארצות-הברית, שם הוא מבחן כמנהל-ההפקות של חברת קולומביה, תקף את הקולנוע העכשווי, הן האמריקאי והן המערבי אירופי. פעם, אמר, היה הקולנוע הגשמת חלומם של ההמונים. בכך היתה גדולתו. הקולנוע האמריקאי בשנותיו הטובות דיבר על הערכים הגדולים שבחיים: אהבה, ארץ, חלום של בניית חברה, התמודדות עם ערכים של טוב ורע. גדולתו היתה בכך שהעניק חוויה לציבור רחב ככל האפשר של אנשים שהיו שותפים למציאות ולחלום שצוירה לפנייהם על הבד.

היום נטשו הקולנוע האמריקאי והמערבי אירופי את הקהל שלהם. הם מצפצפים עליו, הנה, הקולנוע האמריקאי, בשל התמסחרות מוגזמות, עושה סרטים דילטאנטיים לקהל של בני עשר ומטה מבחינה שיכלית; ואילו הקולנוע הצרפתי הוא קולנוע אליטיסטי ליחיד-סגולה, המסוגלים להבין את שפתם המקושטת בסמלים של ציבור בימאים מובחר, המנהל דיאלוג עם עצמו בלבד, אשר לקולנוע הבריטי — הוא מת מזמן. הוא נדבק בנגע המעמדי שפשה בחברה הבריטית כולה, והבימאים מסתכלים על קהלם מגבוה ואינם מוכנים להתייחס בסרטיהם לחלומותיהם ולמאוויהם של הצופים שלהם.

אם לא יחזרו למטרותיהם המקוריות של יוצרי-הסרטים האמריקאיים הגדולים, אין סיכוי שמישהו יתפתה לצאת את ביתו ולנטוש את המסך הקטן. כי, טוען ג'ופה, שטות היא לומר שאין הבל מהותי בין סרט שנעשה בטלוויזיה לבין סרט שנעשה לקולנוע. ההבדל הוא בסוג החוויה המתקבלת מול המסך הקטן לעומת זו שמול המסך הגדול.

ג'ופה התגלה כמרצה מבריק, ואין ספק שהצביע על כמה מן המחלות שהקולנוע בן זמננו חייב למצוא להם את התרופה, לפני שיתחיל לאבד קהל. כלומר, לאבד דם. אם אכן פתחה הרצאתו אופנה חדשה בפסטיבלים — תבוא עליו הברכה.

פלאסידו דומינגו — סוער ומרהיב

בגילום דמותו שליאגו, ואילו קאטיב ריצ'ארד, גם אם אינה נראית עוד בתולה תמה ורכה, יש לה המראה הטהור, הן הקול הנקי וללא רבב, והן המבט הזך, הדרוש לתפקידה של דסדמונה.

המדקדקים בענייני תיאטרון ואופרה יכולים לפרוס רשימה ארוכה של טענות מוצדקות. אבל כמו שאומר זפירלי: מי שמחפש את האופרה על טהרתה, שישב וישמע את התקליטים בבית. יש בזה משהו.

סיפור אהבה עם מוסיקה

אותלו (שחקן, תל-אביב, — איטליה) כל מי שמפחד ללכת לסרט הזה משום שהוא אינו אוהב ורד, או שמא אינו חסיד של סקספיר, שסיר חשש מליבו. הבימאי, פראנקו זפירלי, החליט במודע שהוא מעדיף להקריב נתחים שלמים משני אלה לסובת השטף הקולנועי. התוצאה היא סרט שיש בו אומנם הרבה מוסיקה — אפשר אפילו לומר שציקור מוסיקה — אבל הוא ידבר גם אל קהל שהאופרה רחוקה ממנו. רק מי שאלרגי באמת לסוג זה של מוסיקה צריך להתנזר.

זפירלי, שהיה פעם תפאורן, לפני שהיה בימאי, הצליח בסרט הזה לשלב אתריים צילומיים אמיתיים עם תפאורות בנויות, וליצור סרט בעל מראה הומוגני, יפה עד להדהים, מקושט עד הפרט האחרון; סרט שבו הפילטרים ומישחקי-האור של הצלם אינן גוארניארי משחקים תפקיד מרכזי כמעט כמו זה של פלאסידו דומינגו, המגלם את תפקיד המצביא הכושל חולה-הקניאה.

הסרט הוא בעיקרו הצגת-ראווה מרשימה, סיפור אהבה של ימי-הביניים, מלא עוז ומרץ, שבו הגיבורים במיקרה שרים. אבל המוסיקה באה רק להדגים לאוזניים את עוצמת ריגשותיהם, ולהשלים את הרושם שמתקבל מן התמונה. דומינגו הוא אותלו סוער ובעל קול מרהיב, הבאריטון הקובני חוסטינו דיאז מדהים באיפוק ובשליטה שיש לו במישחק קולנועי, שלא לדבר על קול בעל יופי נדיר המשמש אותו

פיראט מצחצח

לשונות

פיראטים (רבי-חן, תל-אביב, תוניס) — מוצר המחמדים החדש של רומן פולנסקי מצטיין בכל התכונות האופייניות לגאון הקאמרזי הזה: מרשים ולעיתים מסנוור מבחינה חזותית, סרקסטי בכל מה שנוגע למעלות ובמיוחד לפגמים של הטבע האנושי, ומרשה לעצמו לעשות כל מה שמנוגד לטבע הסרט שאותו הוא מביים.

למעשה, המדובר כאן בסרט פעולה מן הסוג שארול פלין עשה פעם (קפטן בלאד), ואם לא הוא, אז ברט לאנסקטר בעצירתו (ראה: הפיראט האדום). גיבור הסרט שודדים, שלצידו שוליה הלומד את מלאכתו במסירות, והשניים מוצאים את עצמם מעורבים בתוך אינטריגות הקשורות לעימות בין המעצמות דאז (ספרד ואנגליה), ולמאבק-כוח בין פלגים שונים על השליטה במושבות.

אלא שבמקום גיבור רומאנטי, מתאר אותו פולנסקי כצניקן חסר מצפון, כנבל הגאה בנבלותו, שהוא עדיין עדיף על האצילים המפורסמים. שהם רודפי-בצע שנישמתם שחורה יותר מעשרה שודדים. מאחר שהשחקן המגלם את התפקיד הראשי, וולטר מתאו, מתאים מאד לגילום אופיו של השודד, אבל כישוריו הפיזיים המילוי הדרושים בסצנות הפעולה הם נתונים בספק. ציחצוח הלשונות כאן מהדהד הרבה יותר מציחצוח-החרבות, והעוריות הארסיות של פולנסקי על בני מינו חשובות יותר מן המיבנה של הסיפור או ההסתברות של

וולטר מתאו וכריס קמפיון — הערות ארסיות

הדמויות המופיעות בסרט רב-פעילות זה. בקיצור, זה אחד מאותם הסרטים אשר בהם צריך להסתכל כל הזמן לפניות האפלות כדי ליהנות. כי הבימאי עצמו זילזל בגאווה רבה בכל מה שמתרחש במרכז הסיפור. אפשר לומר שזה מחווה אישית של הבימאי היהודי-הפולני לראול ואלט ול'אק טורנר, ומי שרוצה יכול להאמין לו שהתכוון לעשות סרט מבדר ותו לא. בסופו של דבר, מה שמבדר כאן, אלה הן דווקא ההערות בצד, ולא הסיפור באמצע.

כתוב

עליהם בעיתון

צביטה בלב (צרבת) (אורלן, תל-אביב, ארצות-הברית) — זה אחד מאותם הסרטים האופנתיים שחייבים להצליח, משום שכל מה שמרכיב אותם נודף ריח של להיט. הסרט מבוסס על סיפורה האוטוביוגרפי של נורה עפרון, סופרת ותסריטאית יהודיה אשר חשפה את פרשת נישואי-הבוסר שלה לעיתונאי קארל ברנסטין, זה הידוע מפרשת ואטרגייט. כלומר, מדובר בשני אנשים חריפים, שהשיחות ביניהם אינן יכולות להיות פחות ממבריקות. הבימאי הוא מייק ניקולס, אשר רכש את תהילתו בברודוויי ואחר כך בהוליווד, דווקא בנושאים מן הסוג הזה, בהם אינטלקטואלים זוהרים המתנצחים ביניהם להנאת הקהל.

אם לא די בכל זה, העמידו מפיקי הסרט, לשני התפקידים הראשיים, שתיים מן הפרות הקדושות של הוליווד, מריל סטרייט בדמות נורה (ששמה בסרט שונה) וג'ק ניקולסון כבעלה, נו, עם ליהוק כזה אין שום אפשרות סבירה שהמבצע ייכשל.

כך לפחות מותר להניח, עד שהולכים לראות את הסרט, ואז מסתבר שבקולנוע אחד ועוד אחד ועוד אחד אינם בהכרח שלוש. לעיתים הם עדיין רק אחד. כך קורה שחומר נפץ דרמאטי, לכאורה, הופך למעין טור רכילות מלא ודחוס מיספוטסים, כאשר מרוב פחד שהדמיון לדמויות האמיתיות יהיה גדול מדי (ואז, מי יודע, אולי תהיה עילה לתביעות

ניקולסון וסטרייט — פיטפוי רכילות

מיספוטיות). מבקשים מסטרייט לגלם את סטרייט ומניקולסון לגלם את ניקולסון. השניים עושים זאת בצורה משביתת-רצון בהחלט, אבל מאחר ולא היו נשואים אף פעם זה לזה, ואין זה הסיפור שלהם, קשה להם באמת לספק יותר מן המניירות הקבועות שלהם.

לומר שאף אחד מהם אינו נראה כמו צמד האינטלקטואלים היהודים שהם צריכים להיות, לפי התסריט, זה מיותר בהחלט.

הלכה למעשה

ב עתלית הודיעה הנהלת בית-הסדר המקומי, כי אחד האסירים, שהשתתף בסיום שנערך מטעם הכלא לאסירים בנושא גיאוגרפיה וטופוגרפיה בהרצה, ניצל את ההזדמנות, נעלם בין תורשות העצים שעל ההר.

זיכרונות מאפריקה

ב אילת עצרו שוטרים תייר מזמא"כ ביה אשר ניסה להפשיל את שימתלתה של אשה שישנה על חוף-הים. נדהמו לשמוע את הסברו של התייר האפריקאי למעשה: הוא חשב שחברו, אותו חיפש, מסתתר מתחת לשימלת האשה.

טיסות שכר

ב בני-ברק גילו בעליו של מופעל מקומי, כי העמדת דירה, כולל שירותים נלווים ושימוש-היכנס בטלפון, אינם פיתיון מספיק לגיוס עובדים לעבודה במפעלם, הודיעו על פתיון יותר מקורי: טיסה הלוך ושוב לאירופה וכיסוי הוצאות השהייה שם במשך שבוע ימים, לכל מי שיתמיד בעבודתו במפעל במשך שנתיים ימים.

בין הפטיש והסדר

ב יפו סירבה יחידה של הרבנות הצבאית להשתכן במיכנה שפונה עליידי יחידה אחרת של צה"ל מכיוון, כפי שהרבנים הצבאיים הסבירו, אי אפשר לשכן יחידה דתית במיכנה שמחלונותיו בכיוון אחד נשקפים צריחו של מיסגר מוסלמי ומחלונותיו בכיוון השני נראות יצאניות העוסקות במלאכתו.

יצוא זוחל

ב חיפה הוגש נגד צעירה, שנתיים אחרי המעשה, כתב-אישום בכית המישפט המקומי, על שניסתה, בעת עלותה למטוס בנמל-התעופה בן-גוריון, להבריח לחו"ל 70 נחשים, כיניהם צפעיים, נחשי-אפעה ונחשי עין-החול, אשר יצאו מן הארץ, ללא היתר מיוחד, אסור.

זה מה שיש

ב ראשון-לציון התלונן אדם ב' מישטרה כי פגש כאדם אחר אשר תינה לפניו את צרותיו האישיות, מאחר וירד מנכסיו ולכן הציע למכור לו, במחירי הדוממות, את תכשיטי-הזהב של המישפחה, אותם אכן רכש הראי שוני, שגילה בבדיקה אצל צורף מקומי, כי התכשיטים אינם עשויים זהב כי אם נחושת.

זירה רע

ב ירושלים פסק רב ראשי לשעבר כי אסור להרדים, שביקשו לסייר בספרד, לבקר במלחמת-פרים מפני א שהזירה עצמה היא "מושב לצים" (ב שהנכנס לזירה כדי לצפות בקרבות מסייע ביד עוברי עברה, המרעיעים ומצערם את השור"ג) בכלל, מוטב לבקר, במקום זה, בגן-החיות, כדי להתיי פעל שם מ-בריתותיו של הקדוש ברוך-הוא."

טיפול בגמילה

ב תל-אביב הפסיק בעל פאב מ' קומי את מיבצע אכול וגמול, בו פתח כפאב שלו, לפיו אכלו אנשים כמה שרצו וגמלו עבור האוכל כמה שמצאו לנכון, מאחר שבשבוע הראשון של המיבצע גמלו הסועדים, בממוצע, כמחצית משווי האוכל; בשבוע השני — בשליש; בשבוע השלישי — ברבע ובשבוע הרביעי — באחוזים בודדים בלבד משווי האוכל. העולם הזה 2563

מה שהיתה "כסית" עבור המהפכנים הישראליים, מה שהיתה הגדה השמאלית בפארים עבור הקוסמופוליטנים, היא "אטרניטי" (משמאל) לכושם העבריים

ה היסטוריה הקשוחה של הכושם העבריים בארץ מספרת כמעט על "קבוצת ה-46" לפני חצי שנה נעצרו 46 כושם עבריים, מר עמרים לגירוש, הם עתרו לבג"ץ, עת"ר רתם נדחתה. רובם גורשו. אחרים ממ' תינים לגירושם בבתי-המאסר. בדימונה, בערד ובמיצה-הדרומי, מקומות מגוריהם של הכושם העבריים, משוחחים בלי הרף על הקבוצה האומללה. הורים הופרדו מילדיהם, נשים מבעליהן, קהילה איכרה מפר' נסים. משהו מאווירת הגירוש, מהרחמים

כסית"

בניגוד לחוק, 650 מהם נולדו בארץ. בשלוש השנים האחרונות התרבו הפעולות העויינות נגדם, כששיאן הוא הגירוש. ובאווירה זאת מספק אטרניטי כמה דקות נחמה לבאיו. אומרת ליה: "האנשים נחמדים, הארץ כל טוב, אנחנו מקפידים על ארוחות מאוזנות, עשירות בכל אבות-המזון. כשיש מספיק כסף, הילדים אוכלים כמויות גדולות של נכטי-אספסת, בולעים שימורי-בירה ושותים מולסה, כדי להתחזק".

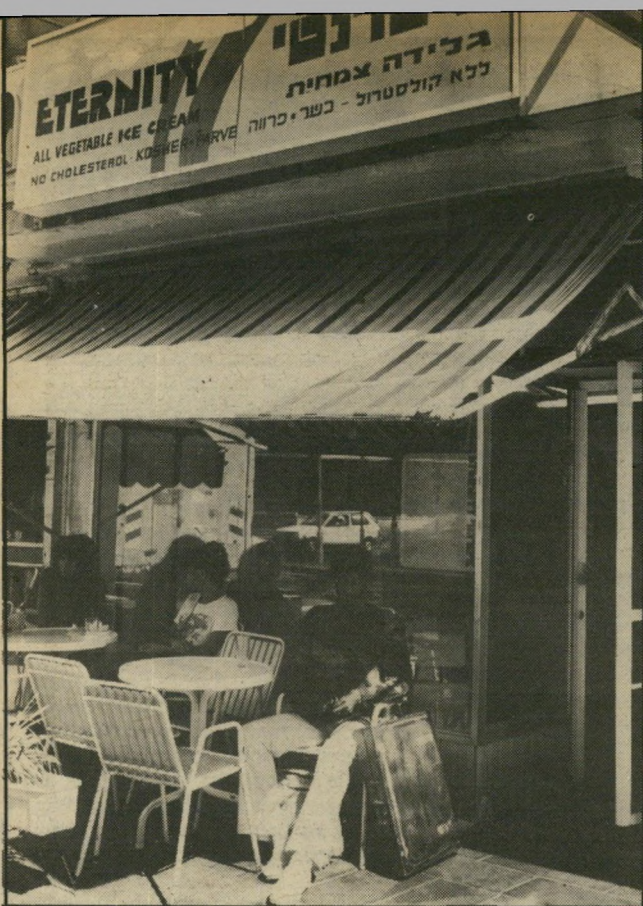
מלצרית בתי-הסדר גלידה מחלב-סויה

העצמיים וההשלמה עם הגורל, מחלחל גם אל תל-אביב. בקצה רחוב בן-יהודה מצויה מיס' עדה קטנה שהיא גם גלדיה צימי חזונית: אטרניטי (נצח) המאמצת אל ספסליה כושם עבריים רעבים, עייפים מיום של שוטטות בתל-אביב. מה שהיה כסית למהפכנים הישראליים, מה שהיתה הגדה השמאלית בפארים לקוסמופוליטנים להבהים, הוא אטרניטי לכושם העבריים.

המקום שונה מהמפגשונים המסורתיים. לא מיתמרים ממנו ענני עשן ואלכוהול, וגם השיחות בו אינן פילוסופיות, מתקנות-עולם. זהו מקום קטן, נקי, כסאות ושולחנות מפלסטיק צהוב ולבן, מלצרות בצוה-לבן, מא' כלים כושם-עבריים לגמרי, צימחור ניים, טיבעוניים. בני הכת אינם אוכלים בשר. הם נפי גשים באטרניטי על כוס מיץ טיבעני, מדברים על הגירוש, על בעיות הפר' נסה, על המאבקים שהיו ויהיו.

לבוש טהור, מזון טהור

א דיב בן-יהודה (33) הוא גבר גבוה ורוח. 13 שנים בארץ. אחרת גורשה לפני חודש והיא בחורתי השמיני להרינונה. בנה בן ה-18 נשאר בטיפול של אדיב. "עכשיו יש משבר בקירבנו", הוא

הכוונשים

הטיבעונות של הכושם העבריים היא אמריקאית במהותה. הם מרבים באכילת פירות וירקות, חיטה מלאה וסויה על כל צורותיה — חלב סויה, טופו, קוטג', תבשילי סויה. הם אינם אוכלים רגים או עוף, גם לא חלב וכיצים. נעמה בתי-הסדר היא המלצרית ר' עדינה ישראל (23) היא הטבחית של אטרניטי. לפני שנה וחצי הגיעה מדימונה לתל-אביב כדי לעבוד במסעדה. "אני אוהבת לבשל. שמחה לעבוד כאן."

עדינה אוהבת להכין סלט ירקות. בסלט שלה יש נכטי-אספסת, עג' בניות, חסה, בצל ושמך-חמניות. גם הכי נתם של סלט פירות, מילק-שייק מחלב סויה ופורינג גורמים לה הנאה. כך היא מכינה פורינג: לטופו היא מוסיפה פירות, רבש וחמאת-סויה, מערבבת היטב, מצננת ומגישה קר.

"בשר לא אכלתי מגיל 3", היא אומרת, "זה לא חסר לי. בבוקר אני אוכלת פורינג של פירות, בצהריים סלט גרול עם קוטג' מסויה. בערב אני שותה מיץ פירות. חלבון אני מקבלת מאגוזים, שומשום וסויה, ויטמין סי ממין תפוזים, ויטמין אי ממין גזר."

הטסקיות של תל-אביב לא מפתות אותי. תמיד יש לי בתיק אגוזים ותמיד רים וזה יותר טעים ומזין מהמאכלים הרעים של העיר הזו."

בכלל, תל-אביב לא בליכך מוצאת חן בעיניה. "בדימונה שקט, אין הרבה מכוניות. פה יש הרבה רעש." באטרניטי היא עובדת מ' בבוקר עד 4 אחרי-צהריים. אחר-כך שוחה בים, צופה בסרטים ומחליקה על קרש-החלקה. העולם של עדינה נחלק לציבור, "שזה כולם, ושלנו", שזה הכושם העבריים. "הציבור אוהב לאכול מנה של סטייק מחיטה מלאה, גזר מבושל, תפוחי-אדמה, סלט, עוגה מקמח מלא ולחמניה. כל זה בשמונה שקלים. "שלנו אוכלים בריי-קיו טוויסט. אני אוהבת את סלטי-הכות: סלט ירקות ענק עם רוטב של שום וגבינת קוטג' מסויה."

הרחילות נעל השנה

שנה קשה ו-5 חברים

גליה אלבין

מישענת נפשית בשם מוטי

באוגוסט שנה שעברה קפץ אישה-העסקים מיקי אלבין אל מותו. העיתונות סערה. כל אחד שהיה קשור באלבין, שהכיר אותו, שביקר בביתו, רואיין וסיפר סיפורים. אחרי מותו נפרשו חיו לקהל הרחב, מימי ינקותו, דרך בית-הספר, השרות הצבאי, פגישתו עם אישה-העסקים שאול איזנברג, אהבתיו, נישואיו לגליה, הסתבכותו הכלכלית וכל השאר.

אחרי שלושה-ארבעה חודשים, כשכבר נכתב הכל על מיקי אלבין, הופנו הורקוורים אל אלמנתו הצעירה, גליה. חשבו מה לכתוב עליה, מה היא עושה, עם מי היא מבלה, את מי היא פוגשת, מה התוכניות שלה וכו' וכו'.

אבל גליה לא סיפקה חדשות סוערות לעיתונאים. בחצי השנה הראשונה כמעט לא ראו אותה. היא ישבה בבית, טיפלה בילדים, נפגשה עם חברות. אחר-כך היא פגשה בפרופסור יפה תואר, מוטי רביד, והפכה ידידתו הקבועה. ראו אותם בהצגת-כוכר, במסיבה, בנשי, אבל בדרך כלל הם יושבים בבית ונהנים אחד מהשני וכמעט לא שומעים עליהם.

עשיתי דרינג-דרינג לגליה כדי לשאול אותה איך עברה עליה השנה הזאת.

היתה שנה קשה. בוקר אחד נשארת לבד, בלי מיקי, שדאג לכל וסידר את הכל. פית' אום קמתי בבוקר והבנתי שמה שאני לא אסדר לא יהיה מסודר. וזה היה קשה מאוד. אבל החלטתי שלא להישבר, אלא להמשיך. קודם-כל החלטתי ששני הפרוייקטים הכי חשובים ימשיכו להיות הבית והילדים. אצלנו הבית הוא בית, עם חגים ועם שבתות ועם ארוחות חגיגיות ועם חברים. אני מגדלת שלושה ילדים, אפרת בת ה-11 מנשואי הראשונים, מולי בן ה-3 ודניאלה בת השנה וחצי, ילדיו של מיקי. מולי מזכיר לי את מיקי בכל רגע של היום. מולי מדבר כמו מיקי, הולך כמו מיקי, מתנהג כמוהו, וחושב כמוהו. אלבין אמיתי."

אנשים עזרו לך במשך השנה הזאת? למדתי במשך השנה הזאת דבר חשוב מאוד. למדתי מי החברים האמיתיים שלי. אפשר לספור אותם על אצבעות יד אחת, אבל הם חברים של ממש. לכל אחד מהם אני

יכולה לטלפן באמצע הלילה, והם ירצו לע' זור. אחד מחמשת האנשים האלה הוא אחי, דורון, שרק אחרי מותו של מיקי גיליתי איזה איש נפלא הוא. ספרי לי על היחסים שלך עם מוטי רביד. כמה הם רציניים? מוטי הוא המישענת הנפשית שלי. אנחנו יושבים ומדברים שעות. אין לי בעיה לספר

לו שעות שלמות על חיי עם מיקי. הוא מבין את זה. גם הוא מספר לי באריכות על חייו עם אשתו, שמתה לפני חמש שנים. למרות כל הסיפורים, מוטי הוא טוב ועדין ונותן לי הרגשה שאני האשה היחידה בעולם שבבילוי יש לי קשר נפשי עמוק אליו. ומה עם נישואיך? זה מוקדם מדי."

רותי לא יודעת מה עם התונתה

לפני 50 שנה נולד בעפולה תינוק קטן בשם ליאור. אחרי שבוע לקחו אותו מבית-החולים לביתו שבקיבוץ אפיקים. שם גדל הילד ליאור ייני, ותיכף, כשהוא התחיל להבין, הוא הבין שהכי כיף בעולם זה בחורות ונשים ואהבות וסקס וכל הקשור באלה.

כשגדל ליאור החליט להיות שחקן, וביקש מהקיבוץ לאפשר לו לימודים בתל-אביב. בתיאטרון הבימה הוא הכיר את זמירה מנשה ונשא אותה לאשה. אחר-כך הם התגרשו.

אחרי הגירושין הוא הלך לכסית לאכול מרק חם, ושם פגשה אותו הבימאית נעמי פולני והפצירה בו להצטרף לתרנגולים, במקומו של יהורם גאון. ליאור קיבל את הצעתה, ותוך כדי החזרות הממושכות הם התאהבו, ולמרות הפרש הגילים ביניהם נישאו ואף הולידו בחדר בן זכר.

אחר-כך היו שוב גירושין. נעמי עברה לגור בכינתר עם שני הילדים, וליאור מצא לו אהבה

ליאור ייני ורותי פולני
איזה חורל! לא חשוב!

חדשה ברמותה של אביבה אור-שלום. שהעי' בירה אותו חינוך מחדש וסיפרה לו שהכי חשוב זה השמש והאור, ושלשמש יש 12 פלנטות ויש מישור שמזריע את השמש, וצריך לנסוע לארצות רחוקות ולהצטרף לכת ששמה "האחוזה הלבנה העולמית".

ייני ואור-שלום נסעו בעיקבות השמש, ושהו בחו"ל 11 שנים, שבהן לא ראו ליאור את ילדיו, ואנשים אומרים שגם לא שלח להם מיכתבים או כסף או אפילו דרישת-שלום.

אחרי חיפושים גדולים בעולם, כשהסתבר לליאור שהשמש היא בשמיים וקשה מאוד להתקרב אליה, פג גם קיסמה של אור-שלום. ייני חזר ארצה וניהל מישפטי-גירושין עם אביבה אור-שלום. בין ישיבה אחת לשניה הוא הלך לבקר את ילדיו ואת נעמי פולני ואת מישפחתה.

שם הוא פגש שוב את בתיאחיה של נעמי, רותי פולני, שאותה הכיר לראשונה כשהיתה ילדה קטנה. ליאור-המתאהב התאהב ברותי, ותוך כדי אהבתו עשה לה תינוק, העומד להיוולד בעוד חודשיים.

עשיתי דרינג-דרינג לליאור, כדי לשאול מה חדש, אבל לטלפון ענתה רותי.

איפה ליאור?

הוא בחו"ל."

באיזה חורל?

זה לא חשוב."

ומה שלומך?

טוב מאוד. אני מאוד מאושרת לקראת הלידה."

ומה עם חתונתך?

את זה את צריכה לשאול את ליאור בעצמו."

כבר 5 דקות אין חדשות

מאשה איטלקיה. אסי דיין עושה סרטים. אסי דיין משמיע את אביו. אסי דיין כועס על רחל דיין. אסי דיין מתחתן עם קרולין לנגפורד. לאסי דיין נולד בן בלונדי ושמו ליאור. אסי דיין רב עם קרולין. אסי דיין מעביר את הילד לקיבוץ. אסי דיין מרביץ לקרולין. אסי דיין מתגרש מקרולין. אסי דיין נוסע ללוס-אנג'לס כדי להתעמק בכתיבת תסריטים. אסי דיין פוגש את סמדר קלצינסקי, ונושא אותה לאשה. אסי דיין וסמדר חוזרים ארצה. אסי דיין יוצא נגד עמוס גוטמן שצילם את סמדר בעירום. סמדר דיין נכנסת להריון. אסי דיין וסמדר רבים. הם משלימים. הם אוכלים קרואסון עם סומסום. הם רבים שוב. סמדר רוצה לעשות הפלה. אסי דיין שותה מיץ. על מדרגות הגניקולוג משכנע אסי דיין את סמדר לא לבצע הפלה. הם חוזרים הביתה. אסי דיין רב עם מנחם גולן ואומר שהוא עושה חרא ולא סרטים. הוחלט על שם התינוק: משה דיין ג'וניור. אסי דיין וסמדר רבים שוב. משלימים שוב. ביום השני כתוב על דלת הדירה של אסי דיין "אסי דיין". ביום השלישי כתוב שוב "סמדר ואסי דיין". אסי דיין אוכל בייגלה עם זעתר. סמדר הולכת לגניקולוג ומתפטר ממשוה דיין. אסי דיין מקבל את אשתו והם חיים באושר, כנראה 17 דקות.

היום עשיתי להם דרינג-דרינג כדי לשמוע את חדשות אחר-הצהריים. המענה האוטוריטטי עונה בקולו של אסי דיין: "אסי לא נמצא כרגע. אפשר להשאיר הודעה לאחר הישמע הציפצוף. סמדר אצל אמה, כנראה, בטלפון או משהו כזה. תודה רבה." אסי דיין לא בבית כרגע, איפה בעצם אסי דיין? אני כבר ממש מודאגת.

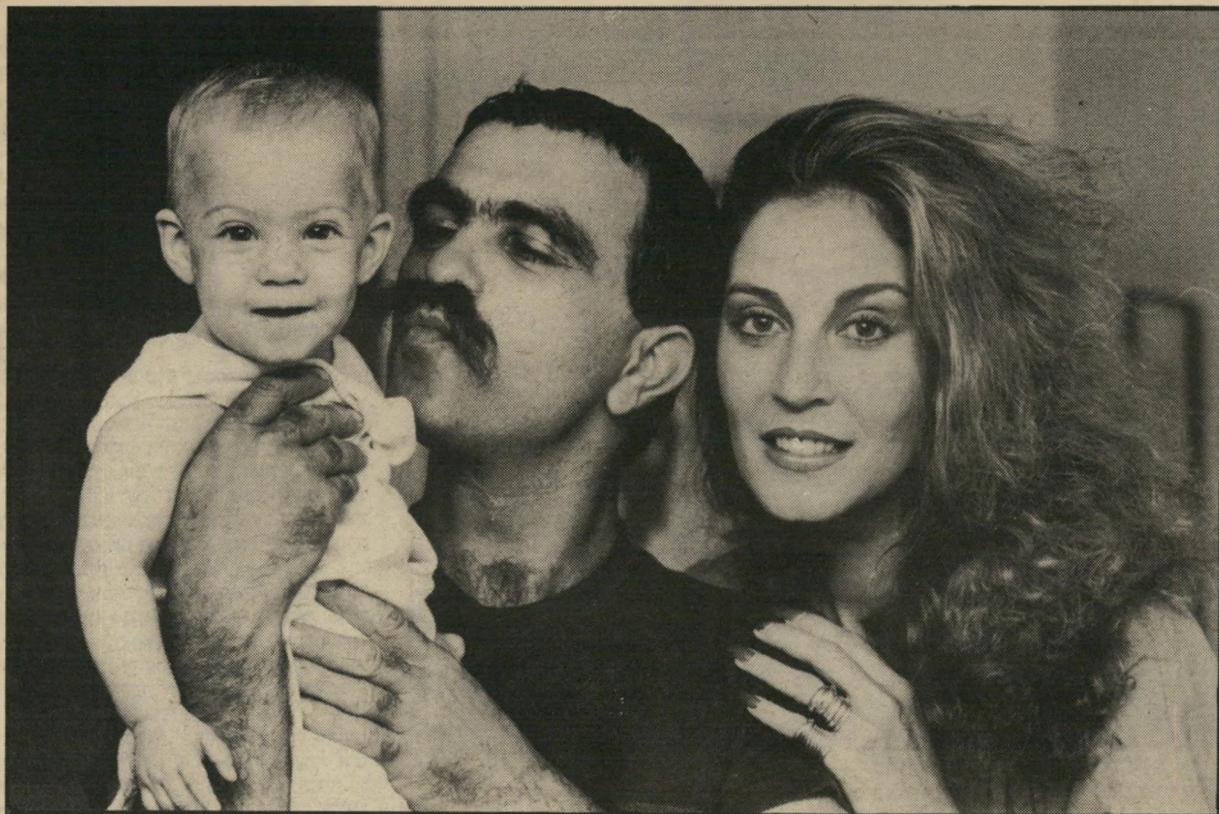
עמליה. אחר-כך גם בן, אבנר. אסי דיין מתגרש מאהרונה. רומן חדש לאסי דיין. עוד רומן אחד. ועוד שניים. ועוד אחד. לאסי דיין נולדה בת

אסי דיין נתפס על סירה בדרך לקפריסין, כשבידו אקרה. אסי דיין סולק מבית הספר. אסי דיין מתחתן עם אהרונה. לאסי דיין נולדה בת,

אסי דיין ואשתו סמדר קלצינסקי
סמדר אצל אמה. אסי לא נמצא כרגע

ילדה אפופת טיפול

חני (סרי), צביקה ואילונה סבו
"אנחנו לא מאכילים את הילדה שלנו באוכל משומרי"

הספקה השנה שייר, ללא ספק, לדוגמנית
היפהפיה חנה סרי. בשנה אחת הספיקה חני
להינשא לצביקה סבו, ציידתנינים לשעבר
והיום מבעלי הקומקום, ללדת את בתם הבכורה
אילונה, לחזור לגיזרתה הרקיקה ולעבודת
הדוגמנות.

בוקר אחד עשיתי דרינג' דרינג' לחני, כדי
לשאול אותה איך היא מסתדרת עם העבודה
ועקרות הבית והתינוקת, אבל הייתי בטוחה
שתענה לי איזו מטפלת שתגיד שחני לא
בבית. אבל מי שענה לטלפון היה צביקה.

"מה שלומך?"
"מצויין, ממש מצויין!"
"איך זה שאתה בבית? אין לכם מטפלת
לילדה?"

"מה פיתאום מטפלת? כשאני הולך לע-
בודה נשארת איתה חני, כשאני יוצאת לע-
בודה אני נשאר עם הילדה, ואם במיקרה
שנינו יוצאים לעבודה באותו הזמן, אז אמא
שלי מתייצבת בשימחה."

"חני בבית?"
"כן, אבל היא לא יכולה לגשת לטלפון, כי
היא מאוד עסוקה בבישול ובריסק האוכל
לילדה."

"מה קרה, נגמרו הגרברים (אוכל לתינו-
קוט) בארץ?"

גבול. מה אני אגיד לך? אמא כמו חני קשה
למצוא כיום!"

ומרסקת פירות. אנחנו מתייחסים אל הילדה
הזאת ברצינות גמורה, וגם נהנים ממנה בלי

"אנחנו לא מאכילים את הילדה שלנו
באוכל משומרי. חני מכינה בכל יום מרק טרי

חלתה לאה חכמי במחלה התוקפת את דרכי
העיכול. במשך השנים סבלה לאה כאביתופת,
נאלצה לעשות דיאטות, ובלעה כמויות אדירות
של תרופות, שלא הצליחו לעצור את המחלה
האיומה. חורשים אחדים לפני התאבדותה סבלה
לאה מדימומים קשים, והתייסרה פיסית ונפשית.
במשך אותו הזמן, בתוך הכאבים העזים, גמלה בה
ההחלטה לשים קץ לחייהסורים.
ביום הרביעי היא נסעה למלון אסטוריה,

לאה חכמי
חדרה סגור ומסוגר

ביקשה לקבל חדר יפה, ועלתה לקומה ה-16.
למחרת גילו אותה מתה.
עברה שנה. הבעל, משה חכמי, ממשיך לע-
בוד אבל אינו נראה במסיבות חברתיות או
במקומות הבילוי של תל-אביב. ממסיבת
הבר-מיצווה הגדולה, שהיתה מתוכננת לבן,
נשארה רק עליה-לתורה, בנוכחות קומץ של
ידידים ובני-משפחה בוכיים.

החיים בדירה המרווחת. במיגדלי-דוד,
כאילו נעצרו באותו יום הרביעי. חדרה של
לאה סגור ומסוגר, ובני-הבית אינם מת-
אוששים.

החיים נעצרו ביום הרביעי

יום אחרי ראש-השנה תשמ"ו הלכה לאה
חכמי מביתה ולא חזרה.

בעלה של אשת החברה היפהפיה, עורך-הדין
משה חכמי, נתפס פניקה. במישפחה שלהם לא
נהוג להיעלם בלי להשאיר הודעה.

עורך-הדין חכמי התקשר עם כל ידידיו, ובי-
קש את עזרתם. למחרת, כשלא נמצאה לאה, פנה
עורך-הדין חכמי לרשות-השירות וביקש להקרין
את תמונת אשתו ולבקש מהציבור לעזור
בחפושם אחריה. התמונה שוררה והקרין ביקש
מכל מי שראה את האשה לטלפן מייד.

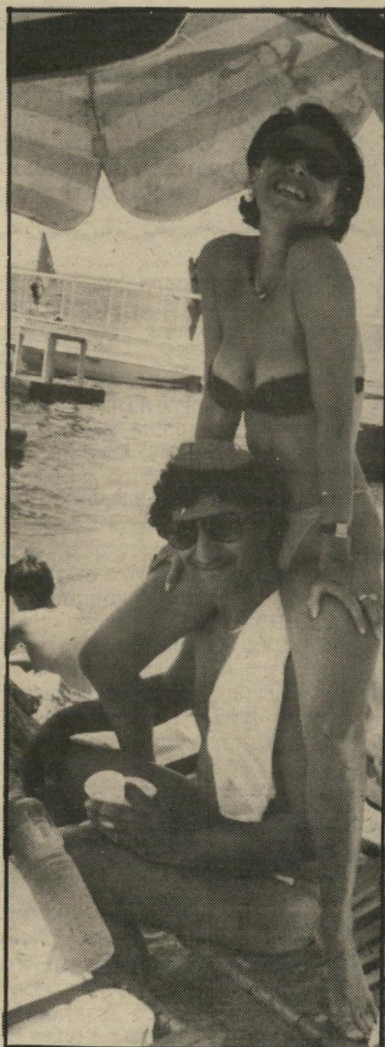
בין אלפי הצופים שחזו בחדשות היתה גם
פקידת-הקבלה של מלון אסטוריה בדרום תל-
אביב. הפקידה זכרה כי ערב קודם לכן נתנה את
החדר מס' 1607 לאשה הדורה ויפה, הדומה לזו
שבתמונת הטלוויזיה.

פקידת-הקבלה הזעיקה מייד את קציר-הבי-
טחון של המלון, ועלתה ביחד איתו לחדר
שבקומה ה-16 של המלון. על המיטה הזוגית
שכבה, לבושה, יפה ורגועה, לאה חכמי המתה.
בהתאבדות בחדר 1607 בא הקץ על חיי-
נישואין יפים עם עורך-הדין משה חכמי, שמיש-
פחתו עתירת-הנכסים היא אחת המישפחות
הספרדיות המכובדות בארץ.

לאה השאירה בעל, בן ובת, והרבה ירידים
ואוהבים.
החברה התל-אביבית סערה. כולם רצו לדעת
מדוע צעירה יפהפיה, נשואה לבעל אוהב, אם
לשני ילדים מקסימים, עורכת-דין בעצמה ואשה
מקובלת בחברה, תרצה לשים קץ לחייה.

בהתחלה דיברו על אהבה נכזבת. אחר-כך
דובר על סיכסוכים עם הבעל, דובר על דיכאון
הנובע מריאטה רצחנית (לאה ירדה במישקל בזמן
האחרון לפני מותה). בסוף הופצו שמועות כי
התגלה בגופה של לאה סרטן, והיא לא יכלה
לסבול את המחשבה שלפתע תקמול ותדעך
לעיני אוהביה.

כשקהל האלפים בא ללוות אותה ברובה
האחרונה, עוד נשמעו הליחשושים. את האמת
ידעו רק הבעל והבן, שהיה לפני שנה כמעט בן
13. האמת היתה שחמש שנים לפני ההתאבדות

שרה מילר ומשה סבירדון
אני קוראת לו: בעלי

"בעניין הזה אנחנו משלמים הרבה כסף
לפסיכולוגים, ואולי בעזרתם יסתדרו חד-
ברים."

חתונה זה לא חשוב

אינני זוכרת אם שרה מילר התפרסמה בגלל
הבגדים שהיא עיצבה או בגלל הרומאן שהיה לה
עם עורך-הדין צבי לירסקי, המככב בטורי הר-
כילות. לא חשוב למה בדיוק היא התפרסמה, אבל
מאז היא מפורסמת כל הזמן, וכל כמה חודשים
היא מספקת סיפור טוב. פעם ניתוח פלאסטי באף,
פעם תיקונים בפנים ופעם הרמת השדיים.

אחרי כל ההרמות האלה אין זה פלא שהיא
מצאה רומאן חדש. הרומאן ששרה מצאה לפני
כמעט שנתיים הוא משה סבירדון (ושניתיים
עזירות את שמו לבן-החרות). העובדה ששרה עדיין
נשוי לא הפריעה לאף אחד משני המעורבים
באהבה. שרה ומשה עברו לגור בביתה של שרה,
ובוקר אחד מצאה שרה את עצמה בהריון.

מייד היא סיפרה את הבשורה המשמחת למשה,
ותיכף אחרי זה גם טילפנה לשני בניה הבוגרים,
אסא בן ה-19 ולירן בן ה-21. משה, מצידו, בישר
את הבשורה לשני בניה.

לפני חודש נולד התינוק של שרה ומשה. ישר
עם הלידה וכה הבן בארבעה אחים בוגרים שאולי,
אם ירצה השם, יעשו לו בייביסיטינג.

עשיתי דרינג' דרינג' לשרה, כדי לברר אצ-
לה איך מסתדרת אמא חדשה-ישנה עם תי-
נוק חדש לגמרי.

"אני מסתדרת מצויין, כי יש לי אורפר
(מטפלת קבועה מחוץ)." "מתי תתחתני עם משה?"

"אני לא יודעת. אני לא רואה שמה
הצליח לקבל גט מאשתו. אבל זה בכלל לא
חשוב לי. הוא הגבר שלי. יש לנו תינוק
משותף, שניתי את שמי בתעודת-הזהות לבן-
חרות. שמו של משה. אני קוראת לו בעלי,
והוא קורא לי אשתי."

"ואיך מקבלים את הסיפור הילדים משני
הצדדים?"

צינעת הפרט מתגלה בשמחות

מי שהקימו את "החברה הגבוהה" של ישראל באמצע שנות ה-60 היו אנשים בעלי ביצים (וגם איברים נוספים). הם שלטו במקומות הבילוי של תל-אביב, הקימו את הדיסקוטקים והמועדונים הראשונים, כיכבו בטורייהרכילות וחיו "רולצ'ה ויטה" של ממש. אחר-כך, לאט-לאט, בעזרת רחפות קטנות פה ושם מצד צעירים יותר, הם ירדו מעל הכימה. אבל מאחורי הקלעים הם (מי שחיים עדיין) ממשיכים לבלות, באותה הדרך שבה בילו אז. עם שיבס ריגל ועם קאביאר רוסי ועם ריקור-סלואו ופסדובלה, וחילופי בני/בנות זוג ועם אכסהיביציונים בכמויות מיסחריות.

לפני 20 שנה, באחד הלילות, צילצל הטלפון בביתי ואחד ממרגלי סיפור לי סיפור מדהים. במסיבה שנערכה במועדון מנדיס שפר אחד החוגגים, יהלומן ידע, כמה טיפות משקה על חזית חולצתה של אשת-החברה ברוריה צוורן, אשתו של חייט-החברה הגבוהה. היהלומן הציע לברוריה צוורן, בכריחות-הדעת, לתת לה 1000 לירות לירות (סכס-ענק באותם הימים) כדי שזו תרשה לו להכניס את ידו לתוך מחשוף חולצתה ולנגב את טיפות המשקה.

לפני שברוריה הספיקה לענות, קם בעלה, ישראל, ואמר ליהלומן שהוא יתן לו 1000 לירות אם יסכים לבחוש את כוסה-שמפניה שבידו בעזרת אבר-המין שלו.

היהלומן אמר לצוורן שהוא רוצה לראות את 1000 הלירות. צוורן הוציא את השטרות מכיסו, ושם אותן על השולחן.

לא היתה ליהלומן דרך נסיגה. הוא פתח את רוכסן מיכנסיו, חיך חיך רחב, שלף את אברו ובחש בו את כוסה-המשקה.

ברוריה צוורן עם מלי ליברן

כולם באו והציצו, לגלות את הצלקת בחזה

ברוריה החליטה להראות לכולם מי מדבר אמת, ובתנועת יד אחת היא הורידה את חולצתה ונשארה כשהחזה חשוף לגמרי. היא הזמינה את כל חברותיה לגשת ולהסתכל מקרוב אם יש זכר של צלקת.

כולם באו והציצו משמאל ומימין ומלמעלה ומלמטה, ולבסוף נאלצו להודות שאין צלקת, וכנראה לא היה ניתוח, והחזה של ברוריה צוורן הוא באמת משהו יוצא דופן. אף אחת לא ביקשה ממנה לערבב משקאות בעזרת הפיטמה שלה, וברוריה עשתה על עצמה שוב את החולצה ויצאה מהחדר כמנצחת.

הנה, דור הולך ודור בא, והדור ההוא, הישן, עדיין עובד.

אצל ברוריה זה להתאהב ולבלות, ולשתות ולאכול ולריב עם אשת המאהב. בלי סטוצים אין לברוריה חיים, והיא דואגת לסטוצים פעמיים בשבוע, לפחות.

לפני שבועיים נערכה מסיבה גדולה בבית פרטי. היו גברים הדורים ונשים אלגנטיות וכולם שתו ואכלו ודיברו. ועל מה מדברים במסיבות האלה? על דיאטות ועל ניתוחים פלאסטיים.

לברוריה צוורן יש חזה יפה וצעיר, למרות 50 שנותיה, וכולם התעניינו אצלה איפה היא עשתה את חניתות. ברוריה הנעלבת הודיעה שהחזה שלה הוא מקורי, ולא עבר שום שימוצים, אבל האנשים, ובמיוחד הנשים, עשו לה סימנים של לא מאמינות.

פני הקהל, שעמד מסביב, שותקו מתדהמה. ברגע שנודע לי הסיפור, בשעה 3 לפנות בוקר, טילפנתי למערכת העולם הזה וביקשתי לעצור את מכונת-הדפוס, כי יש לי סיפור מדהים.

עוד לפני שהספקתי להתלבש ולתפוס מוגית שתקח אותי למערכת, נשמע צלצול בדלת דירתי. נכנס אחד ממכריי (בשליחות הכורת יהלומנית מכובדים, כך הסתבר מאוחר יותר) והציע לי יהלום של שלושה קאראט תמורת אי-פירסום הסיפור. אז, לפני 20 שנה, אפילו לא ידעתי מה זה קאראט, וכמוכן סירבתי להצעתו. כשפורסם הסיפור בהעולם הזה, נחטף השבועון כמו לחמניות טריות מייד כשהופץ בקיוסקים. עברו שוב הרבה שנים. ישראל צוורן הלך לעולמו, וברוריה צוורן ממשיכה לחיות. לחיות

היא עובדת ביום, הוא עובד בלילה

היום אין בארץ בכלל ספרים רגילים. כולם ספרי-צמרת ומעצבי-יוקרה ומסלסלי נשות-החברה.

מי שהתחילו בעניין הזה לפני יותר מ-20 שנה בתל-אביב היו דויד וליזה בביוף, שני ספרים צעירים, שעלו לגרוליה ועשו מהמיקצוע הזה מיקצוע יוקרתי.

ליזה נולדה בשכונת נוה-צדק בתל-אביב כבת למישפחה של יוצאי-ספרד, תורכיה, פולין ומארוקו. הכירה בגיל 16 את דויד בביוף, שהיה טרקטוריסט, וביחד הם החליטו ללמוד מיקצוע חדש: ספרות. אחרי שלוש שנים הם שלטו בראשיתה של כל נשות החברה בתל-אביב.

דויד וליזה חיו ביחד ונולדו להם שתי בנות יפהפיות. אבל כמו שקורה בבתי-ריבים, התגלו חילוקי-דיעות בין השניים, ויום אחד קמה ליזה ועזבה את דויד.

דויד הפגוע ישב וכתב ספר על חייו עם ליזה, ומילא אותו בהשמצות על אשתו לשעבר. ליזה, לעומת זאת, לא עסקה בעבר. היא הסתכלה

לפני חצי שנה התפוצצה פרשת אורנה ויהודה גאון.

הווג שכל הארץ אהבה לאהוב אותו נקלע למשבר חריף.

הכל התחיל בשיחת-טלפון, שניהלה אורנה עם חברתה, ובה סיפרה לה סודות. את הסודות האלה הקליט הבעל של החברה, והעביר אותם ישר ליהודה גאון, שחטף שוק אמיתי.

מהמקום הזה התגלגלו העניינים מהר מאוד. יהודה הגיש בקשה לגט, יהודה לקח עורך-דין, אורנה לקחה עורך-דין אחר, הקהל צבא על דלתות אולם-המישפטים כדי לראות איך מתי פוררים הנישואין של הכוכב האהוב ואשתו ה-צעירה. אורנה ניסתה להתאבד.

אחר-כך היה הגט, וכל אחד מהם יצא לחוד מבית-הדין הרבני. אבל אחרי הגט, כמו במישפחה הגונה, אף אחד לא השמיץ את השני. להיפך. יהודה דיבר דברים יפים על אורנה, בראיון בלעדי להעולם הזה. אורנה דיברה בחיבה על יהודה. תם סיפור סינדרלה הישראלית, שנמשך תשע שנים טובות.

יהודה נשאר לגור בוויולה ברמת השרון. ממול, בדירה שכורה, גרה אורנה. שני הילדים, קרובים לשני ההורים. ומאז שקט.

עשיתי דרינג-דרינג ליהודה, ושאלתי מה שלומו.

טוב מאד, הכל בסדר.

מה חדש אצלכם?

אין שום חדשות. אני גר בוויולה, אורנה גרה ממול. הילדים חיים גם אצלה וגם אצלי ושנינו משתדלים, כל אחד מהצד שלו, שהילדים ייפגעו מה שפחות.

ומה אצלך?

אני מופיע ערב-ערב.

ואורנה עוד עובדת בחנות-הספרים?

אין לי מושג.

אתה לא יודע אם אורנה עובדת או לא? לא. אני לא יודע. אין בינינו שום קשר.

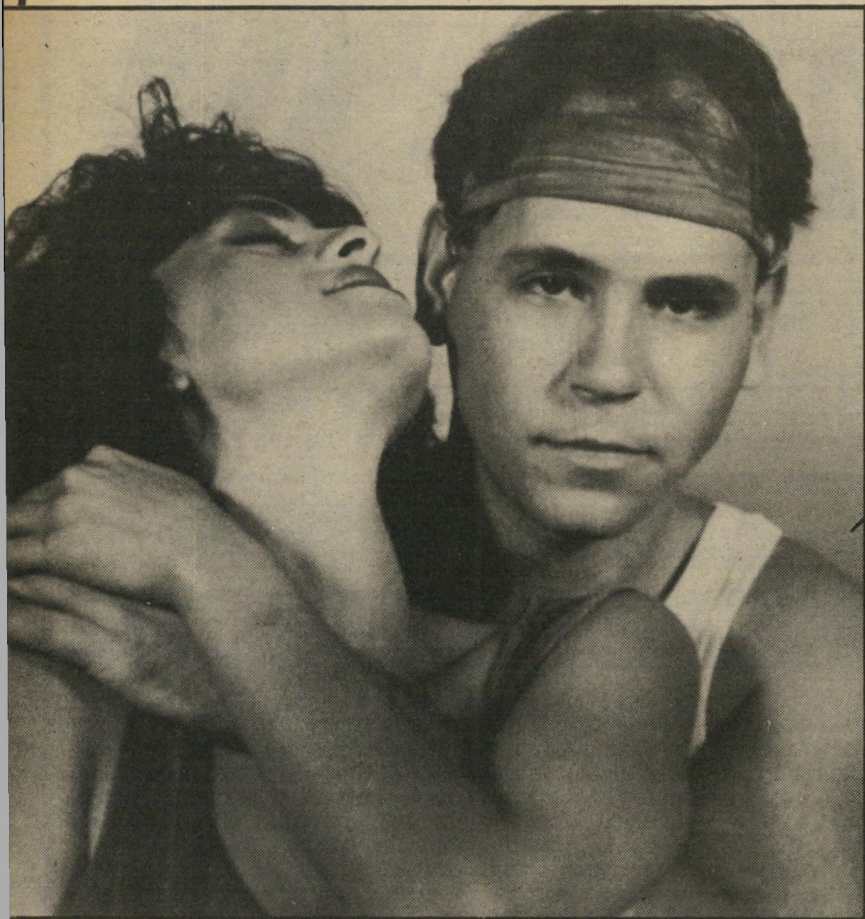
אין יותר קשר

יהודה גאון וגרירתו אורנה

אין לי מושג

הרחילויות של השנה

ריטה ורמי בצילום מתוך סרט הווידאו לתקליט החדש של רמי
על גל יחסי הציבור של האשה

נורא והבעל קצת פחות. התחילו המריבות הקטנות והברוגזים, ושמעתי אפילו על קולות של שבירת רהיטים בדירתם השכורה. כשהתמוטטה ריטה, רמי לא היה לידה. גם

הגברת — נאוה, הגבר — בצפון

ילד בארץ מי זאת ריטה, ואיך היא שרה, ולמה נפל לה ה'אקט, ואיך היא נבחרה לתפקיד הראשי בגברתי הנאוה וכמה נפלא היא שרה ואיך כל העם מעריך אותה. בינתיים כתב רמי קליינשטיין מוסיקה טובה, אבל ליד ההצלחה המסחררת של אשתו הוא בכל זאת נשאר קצת בצד. ואז, כנראה, זה עשה להם מה שזה עושה בכל מישפחה נורמאלית בעולם שבה האשה מצליחה

„אני הגרופי שלי“, „אני לא שווה כלום בל-עדי“, „הוא עשה אותי“, „הוא אהבתי חיי“, „הוא המלך שלי“. כך דיברה ריטה על בעלה רמי קליינשטיין לפני זמן לא רב. היא קראה לו שוניה, והוא קרא לה ריש. אבל אחר כך קרו דברים. אומנם היא לא זכתה במקום מס' 1 באירוויזיון הישראלי, אבל היא זכתה בהצלחה הכי גדולה שאיזה זמר או זמרת בארץ זכו לה בזמן כל-כך קצר. תוך שבוע ידע כל

ריטה ורמי קליינשטיין במסיבה
קולות של שבירת רהיטים

כן — ולא

אם חשבתם שפירסום הסיפור על המחזאי חנוך לוין והמטפלת הגרמניה ישבור אותו, והוא יחזור מלונדון הביתה אל אשתו ואל ילדיו, הרי טעיתם טעות גסה. חנוך לוין נמצא עדיין בלונדון, מטופל היטב בידיה של המטפלת, והשבוע הוא הודיע לכל המתעניינים שלפחות במשך שלושה חודשים הוא לא חוזר. אבל מיועדו ידעו שאחרי שלושה חודשים לא תהיה לו ברירה, כי הוא חתום על חוזה עם התיאטרון הקאמרי, שבו הוא מתחייב לכתוב להם כל שנה מחזה חדש, וגם לביים אותו. וכשביל לביים, כידוע, אדם צריך להיות נוכח.

חנוך לוין
מטופל בידיה של המטפלת

אבל למי שקיוו כי עבודת הבימוי תביא אותו בחזרה ארצה, הרי כבר הודיע חנוך שלא שכן את הבטחותיו. אבל הוא בישר לתיאטרון שמחזה הוא כנראה יכתוב להם, אבל על בימוי אין השנה מה לדבר. יתכן שהוסיפו לאירצונו לחזור ארצה הביקורות השליליות שזכה בהן, הן בתחום התיאטרון והן בתחום הסיפורות. מה היא עושה לו שם, המטפלת הגרמניה הזאת?

ליזה בביוף ושימעון אבישר
„בכל יום מתתי קצת!“

„נכון שהיתה אהבה גדולה, אבל יותר מאוחר התברר שאנחנו לא כל-כך מתאימים. אני עובדת קשה מאוד במשך היום, ורוצה לישון בלילה. שימעון עובד ומצייר בלילה, ובבוקר הוא רוצה את תשומת-ליבי ואת אהבתי. וחוף מזה שימעון רוצה לחיות בחו"ל, ואני לא. נסעתי איתו לווינגטון לתקופה של שנתיים, ובכל יום שם מתתי קצת. אני לא רוצה לגור בשום מקום בעולם, רק פה. אז יותר טוב שהוא יסע, ואני אחיה כאן.“

קדימה ופגשה את הציר שימעון אבישר, ואחרי רומאן קצר נישאה לו. בהתחלה היתה האהבה גדולה מאוד, והם נראו ביחד בכל מקום כשהם מחזיקים ידיים ומסתכלים אחד בשני בעיניים אהובות כמו בטרטים. אבל חיייהיומים, כידוע, משפשים את האהבה, ומהשיפשוף היא נעשית דקה מיום ליום. ליוה ושימעון נפרדו לפני זמן-מה, והשבוע שמעתי שבימים הקרובים יתגרשו רישמית. רציית לדעת איך מאהבה כזאת גדולה מגיעים לגירושין, ועשיתי דינג'דינג' לליזה.

גירסה מול גירסה

המישפט כמעט נגמר, בעת רק נותר לעורכי-הדין לסכם, ואחר-כך לשפוט את פסקי-הדין. כרי לפסוק, יהיה על השופטים להשוות את גירסות שתי הנאשמות ולהחליט איזו גרסה נראית להם אמינה יותר.

עורכי-הדין של חווה יערי, הדר עדנה קפלן ודרור מקרין, ינסו לשכנע את בית-המשפט כי קרתה תאונה מצערת, כפי שמספרת חווה יערי, ועל כן אין מקום להרשיעה ברצח. התובעת, עורכת-הדין סנינה דבורין, תנסה לשכנע את בית-המשפט כי השתיים תיכננו לרצוח את הקרובן ועשו זאת בשותפות.

עלידי מכות במערוך ודריסה במכונית. עורכי-הדין נתן קנת, סניגורה של אביבה גרנות, שאל את חווה יערי בחקירה הנגדית את שאלת השאלות: "אם כל מה שקרה היתה תאונה מצערת, מדוע תמציא אביבה גרנות גירסה של מכות במערוך ודריסה, המסבכת גם אותה, ומפילת את שתיכן?"

בפסקי-הדין יתייחסו השופטים בוודאי לשאלה זו. להלן גירסות השתיים בנקודות חשובות.

אילנה אלון

גרנות

יערי

על הצטרפותה של גרנות ליערי ביום המיקרה:

כשתרתי מהבנק, בערך ב-5, חווה כבר היתה אצלי בבית, והיא סיפרה לי שיש לה פגישה עם מלבסקי. היא ביקשה ממני שאבוא איתה, כאילו אני עובדת כמנקה של המישרדים שיש לה במלון מנדרין. הכונה היתה שהיא תאסוף אותי ואת מלבסקי, ואחר כך ניסע למנדרין. שם אני אגיד שכבר מאוחר ואני לא מרשה להיכנס למשרדים, כי אני צריכה לנקות. למחרת מלבסקי תיסע לארצות-הברית, ועד שתחזור שוב חווה תסדיר את העניין... חווה ביקשה שלא אדבר אנגלית, והיא לא הציגה אותי. אני ישבתי מאחור. עשיתי זאת בגלל ידידות, ואני באמת מצטערת על זה.

שתייתי קצת קוניאק עם בירה ולקחתי אסיוואל. ובשעה 1 שתייתי עוד קצת קוניאק מהול בבירה. בשעה 4 לקחה אביבה את האוטו ואמרה שהיא נוסעת להשיג כסף. אני הלכתי לישון כי שתייה גורמת לי לעייפות. התעוררתי בערך בשעה 5 וחצי. אביבה, עם התמימות והאהבה שלה, נתנה לי שתי כוסות קפה חזק, טוב ואמרה לי: "קומי לפגישה!" הרגשתי בחילה. לקחתי פראמין... רציתי ללכת לפגישה אבל אביבה אמרה לי: "אולי תבטלי!" אמרתי שאני חייבת ללכת, כי מחר היא נוסעת. זה הכל היה בתמימות. אביבה אמרה לי שאני מתנדנדת: "אני אסיע אותך. את מתנדנדת!" היא לא היתה אמורה להצטרף אליי!

על המערוך ועל נסיבות מותה של מלבסקי:

הגענו למלון מנדרין. חווה עברה את המלון ועצרה לצד הדרך. בחוץ היה חושך. חווה אמרה שהיא רוצה לנקות את שמשות הרכב. היא ביקשה שאתן לה כרית לנקות את השמשות. לידי היו שתיים-שלוש כריות דקורטיביות שהיו שם בשביל הכלב. חווה הרימה את הווישרים וניגבה את השמשות. פיתאום ניגשה לצד השני של האוטו. איפה שישבה מלבסקי, פתחה את הדלת עד הסוף ואמרה לה באנגלית להתכופף. מלבסקי התכופפה. חווה ביד ימין שלה הניחה כרית מתחת ראשה של מלבסקי, משכה את ראשה והוציאה מתוך הדובון שלבשה מקלע. מערוך! ובמכת יד ימין נתנה שתי מכות על

מלבסקי אמרה לי שהיא רוצה לנסוע למלון מנדרין כדי לפגוש את קתרין הורוביץ, קוסמטיקאית שנותנת קורסים נגד קמטים בפנים. אני רציתי שהיא תיתן לי הודאה על הכסף שלקחה ממני. אחרי שהיינו אצל פכטהולד והוא לא היה בבית, רצינו לשבת בבית-קפה. אבל היא אמרה שניסע למנדרין, ונשב שם... בנסיעה אני אאוס כזה, לא מדברת, ואביבה מאיימת עליה: "אל תגנבי את הכסף לחווה, את יודעת מה קורה לגנבים!"... לפני תחנת הדלק היא פתחה את הדלת וניסתה לצאת מהאוטו... היא גם צעקה "HELP! HELP!" גנבים!... היתה מריבה באוטו, כנראה,

גרנות

יערי

על הקשרים הנספיים עם מלה מלבסקי:

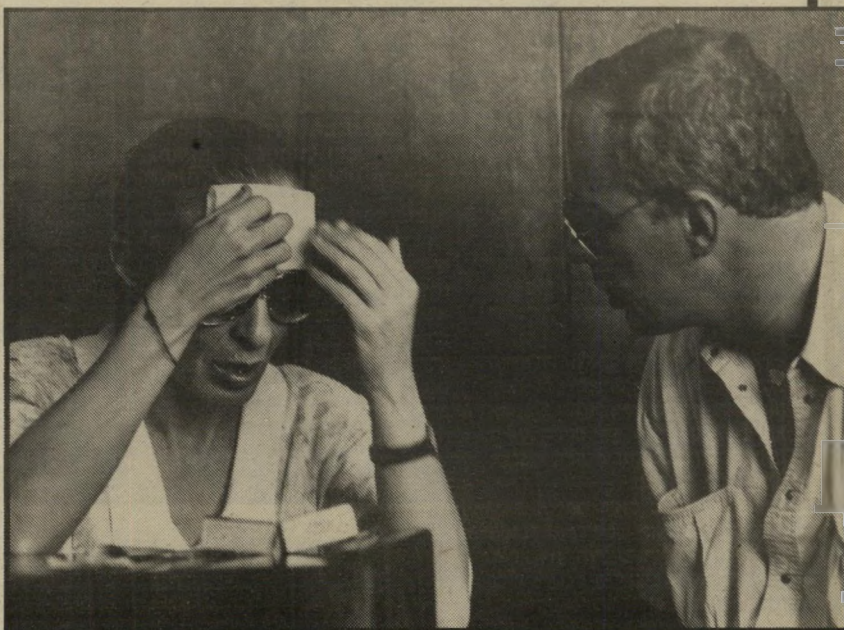
חווה עברה לעבוד כפקידה, יועצת ניירות-ערך בבנק. היא ניהלה כספים בבורסה. שלה ושל לקוחות. מלבסקי פתחה חשבון, ובגלל אמונתה בחווה עברה מלבסקי לירושלים, לעבוד עם חווה. חווה היתה מאוד פעילה בבורסה, לידעתי היא הפסידה דירה בבורסה וסכום די נכבד. בערך 160 אלף דולר... בסוף 1983 חווה ידעה שעומדים לפטר אותה מבנק הפועלים, והיא אמרה לי שמלבסקי היא דודתה, ושהיא רוצה להשתמש בחשבונה. הזרתי אותה מנסיוני ואמרתי לה: "לא כדאי לך. תראי איך אני נשארת על השטיח!"... חווה רצתה לפברק סטייטמנט לזקנה. היו לה עשרה ימים, אבל היא לא עבדה יותר בבנק ולא יכלה לפברק. עד מאי אולי היתה מצליחה לעשות זאת.

הכרתיה אצל הד"ר פכטהולד ב-1977... שם נפגשנו כמה פעמים על רקע טיבעוני. רצה הגורל, ויש יד מכוונת בעולם. והיא מופיעה לי בבנק ב-80'81. באה עם אבא שלי. והוא מציג אותה כדודה: "זו איז אה לובלינער." אבא נתן לה בקיץ 1981 25 אלף דולר ראשוניים, אצל הד"ר פכטהולד בבית... דרכה אבא רצה להלבין בשבילי את הכסף... נסעתי למצריים ב-1981, והיא שוב באה, ואבא נתן לה עוד 60 אלף דולר. שוב אצל ד"ר פכטהולד מתוכם 10 אלפים דמי תיווך על כל העסקים שעשתה עבורו...

על היכרותה של גרנות עם הקרוב:

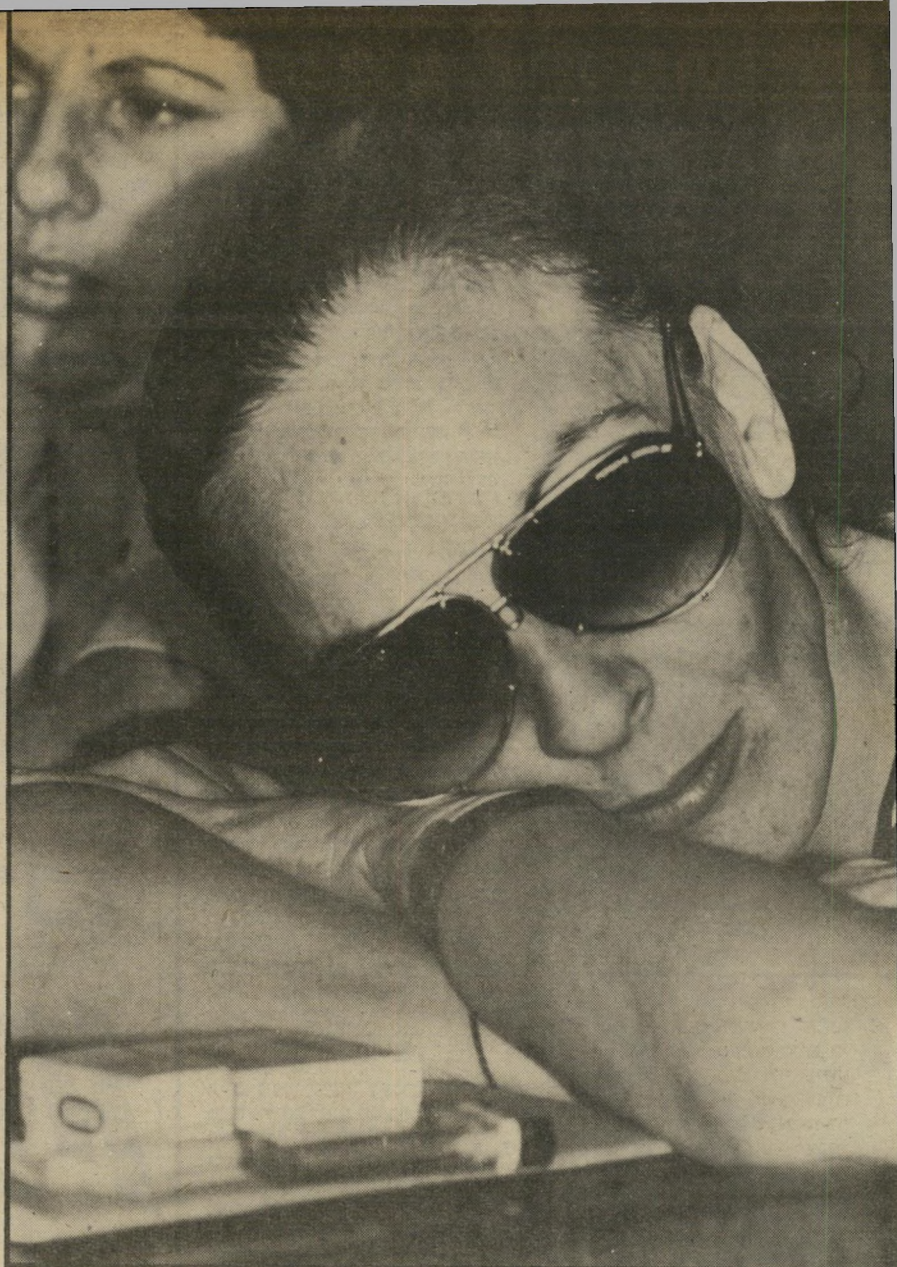
לא ידעתי בכלל מה עם הכספים של מלבסקי, ולא הכרתיה אף פעם, חוץ מיום המיקרה. כשנסעתי לארצות-הברית, חווה ביקשה ממני לשאול אותה אם לקנות עבורה מניות של איי-בי-אם, אבל אני איבדתי את הפתק עם מיספר-הטלפון שלה ולא התקשרתי אליה בכלל.

הייתי יחד עם בעלי ב-1985 במארוקו. אני זוכרת, כי עשיתי שיעורי-בית. אביבה נסעה כמה ימים אחר כך לארצות-הברית, רציתי שתכיר את מלבסקי, כי אביבה תכננה לעזוב את הארץ ולרדת לארצות-הברית... אביבה נסעה ב-1984 לארצות-הברית. ונתתי לה את מספר-הטלפון של מלבסקי. מאביבה לא ידעתי אם נפגשה איתה או לא. אבל מלבסקי טילפנה ואמרה לי שאביבה מציגה את עצמה כנציגתי, ורוצה את ה-25 אלף דולר. היא שאלה אותי אם לתת לה. אמרתי לא לתת!... לא מחדתי שאביבה תגנוב לי את הכסף, אבל מחדתי שהיא תרד מהארץ ותעזוב אותי כאן לבד!

אביבה גרנות מחלוצצת עם החוקר מישל חדאד

חווה יערי עם בעלה אהוד (עומד, מימין)

אביבה גרנות על ספסל הנאשמים

גרנות

מסכומים קטנים. ומעולם לא אכלתי על שולחנה - בלשון שהיא השתמשה.

יערי

שתיתן לה את הכסף שעליה. אני חושב שלא היה לה גרוש! אני לא ידעתי שהיה לה כסף, אבל היא אמרה שהיא הולכת ב־4 לבנק, אולי אביבה חשבה שיש עליה כסף, זו ספקולציה שאני עושה.

על אספקת הסמים ליערי:

מעולם לא נתתי לחווה סמים, רק אסיוואל. ולא השקיתי אותה משקאות. היא לא לקחה סמים בכמויות אדירות, היתה פעם אחת ספציפית שהיא היתה מתווחה ולקחה הרבה כדורים, אבל כללית לא מדובר על כמויות אדירות. ממני קיבלה רק אסיוואלים מהמלאי הפרטי שלי. כשהיה לה מירשם, נתתי לה, וכשלא היה לה מירשם, נתתי לה מהמלאי שלי. בפיטוניהם (כדורי־מרץ) לא ידוע לי שהיא השתמשה. אני לקחתי רק פעמים בודדות בחיי אסיוואלים.

כשבאתי לבית־המעצר עברתי גמילה. קיבלתי קריז, גלים של חום וקור. הרופא המחוזי אמר לי שזה בגלל שאני לוקחת כדורים. אביבה נותנת לי אסיוואלים והישקתה אותי משקאות חריגים. שנה שלמה חייתי על כדורים שאביבה נתנה לי. היא גם גידלה מריחואנה בעציצים בירושלים! היא לא מעשנת ולא שותה, אבל אבי (בעלה של גרנות) מעשן איתי חשיש בסיגריה ולוקח קוק פרסי.

על הסתבכותה של גרנות בהסתדרות הרוקחים:

החזרתי להסתדרות־הרוקחים 106 אלף דולר. לא שלחתי יד בכספים של הסתדרות הרוקחים! הפקדתי בחשבון שלי לפי הוראותיהם. הרגשתי אחריות על הכסף. לא חילקתי אותו בצורה נכונה. היו כאלה שקיבלו יותר וכאלה שקיבלו פחות. היתה גם אינפלציה אדירה. לכן החזרתי מכספי הפרטי. לפי הוראות ראשי הסתדרות־הרוקחים, קבעו שנפקיד את הכספים בחשבוני ונקנה תפ"ס. את הרווח מהתפ"ס הם קיבלו.

ידעתי על פרשת הסתדרות־הרוקחים מאביבה, היא סיפרה לנו... לא שמעתי על מעילה מפיה, אבל זה היה בעיתון כל־העיר. היא לא רצתה לשבת בבית־סוהר, שילמה הכסף ונשארה חייבת למלווים בריבית. היא היתה לחוצה בכספים, מכרה את כל רכושה. כולל האוטו... להלכתי איתה בלי להתבייש ברחוב, למרות שכל ירושלים ידעה על הסיפור. היא היתה פוסטר בעיתון, כמו שהיא אמרה. עזרתי לה גם מבחינה מוראלית וגם מבחינה כספית. קינתי לה ולי אותם מיצרכים בסופרמרקט. אני לא יודעת כמה כספים נתתי לה...

חוה יערי על ספסל הנאשמים

גרנות

הראש. בקטע האחורי של הראש. אולי היתה גם מכה שלישית במהירות. חווה סגרה את דלת הרכב, מלבסקי נשארה מכופפת והכרית על פניה. חווה נכנסה לאוטו. הדליקה אותו ונסעה בחזרה בנסיעה מהירה עד לדרך עפר ללא־מוצא. חווה עצרה סמוך לקצה השביל, ליד צימחיה קטנה. היא פתחה את הדלת, כיבתה את האורות, פתחה את הבגאז' ואמרה לי: תצאי, תעמדי פה! חווה ירדה, ניגשה לצד שבו היתה מלבסקי, גררה אותה כפי שהיא, עם הכיסוי והכרית מהאוטו. והעבירה אותה מול הרכב, בחזית. אני האמנתי באמונה שלמה, מיליון אחוז, שאנחנו משאירים גופה מתה ולא אדם חי! נכנסתי לאוטו במהירות, חווה נסעה אחורה ואחר כך קדימה, שמעתי בום, חבטה, ושוב שמעתי חבטה, ואז היא הצליחה בפעם השלישית להסתובב.

יערי

אביבה ניסתה להחזיק אותה כדי שלא תקפוץ עוד פעם... ופיתאום היא אומרת: "למה את מכה אותי?" ואני מביטה אחורה ולא רואה כלום, ואביבה עושה תנועות כאלה ואומרת לי: "היא מפנטזת!" וכשאביבה שומעת שאני לוקחת אותה הביתה, היא אומרת לה: "תני לי את הכסף שעליך! אני אהרוג אותך!" וכשהיא שומעת "אני אהרוג אותך" היא קפצה שוב ומנסה לצאת... הן נאבקו באוטו... לא ראיתי מערוד! לא היה מערוד! זה אוטו של אהוד, מניין יהיה מערוד באוטו של אהוד? יש מערוכים בתוך אוטו? זה פנטזיות של אביבה גרנות, שמפנטזת על תאומים ועל זה שהיא טייסת בחיל־האוויר.

היא ישבה ורגליה לכיוון המהלכים, נשענת על הדלת, פיתאום אני רואה שהיא איננה! נפלה מהאוטו, עפה!... מצאנו אותה שוכבת על הסלע וראיתי שיש לה דם בראש, הכנסנו אותה שוב לאוטו, כדי לקחת אותה לבית־חולים, אבל אביבה בדקה אותה ואמרה: "היא מתה, מתה, מתה!" והיא הוציאה אותה מהאוטו ושמה אותה על השיחים לצד הדרך. לא עשיתי רוורס! לא נגעתי בה! לא דרסתי אותה ולא נגעתי בה!...

על שוד הקורבן:

אין שום שמץ של אמת שרציתי לשדוד את המנוחה ולקחת ממנה 2500 דולר. היה באפשרותי לגייס 10 אלפים דולר תוך יומיים. אין אמת שנזקקתי להלוואות בריבית. חווה לא נתנה לי הלוואות, חוץ

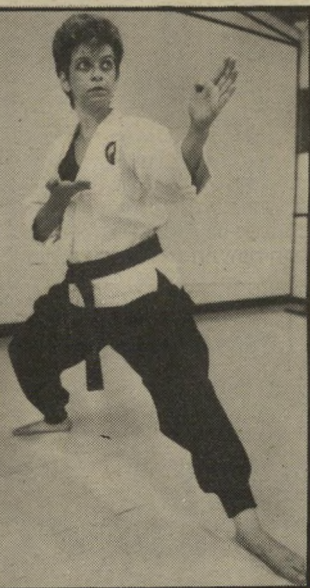
פיתאום, אני לא יודעת איך זה התגלגל, ואביבה רצתה את הכסף שבארנק שלה. אולי עבר לה בראש שיש לה כסף בכיס! ברגע שאני אמרתי למנוחה שאני מחזירה אותה הביתה, אביבה פיתאום אמרה

ספורט

צ'וי, שחור מאז לדרום-קוריאה, יבוא השנה לארץ, לבקר את כץ ואת תלמידיה.

בכפר-סבא מאמנת כץ ילדים. במכון החדש בתל-אביב, ברחוב נחמני פינת יהודה הלוי, היא רוצה לחזור לאמן בוגרים.

החלום הגדול של כץ: לפתוח קורס

כץ תוקפת תנועה

כץ בועטת זריזות

כץ מוחצת סכניקה

להגנה עצמית לקשישים. אם רק אמצא איזה אירגון של פנסיונרים, שיוכל להפנות אותי לקבוצות של קשישים, אשמח לפתוח קורס כזה. שהרי מלבד נשים, זו הקבוצה הכי מוערת לאלימות."

אמנות לחימה

דרך היד והרגל

האשה המעופפת

בועטת חזק

הבעיטות שלה מכות כבד, מדויקות וחזקות. כשהיא שולחת את רגלה לעבר ביהתחזה של העומד מולה, היא מסוגלת להדוף, כהרף-עין, למרחק גדול, גם גבר גבוה וכבד ממנה בהרבה. היא גם מסוגלת לשבור בשבריר שניה את כף-רגלו של היריב. בעיטה מדויקת שלה לאיזור הרקה, תוך כרי מעוף באוויר, יכולה להיות קטלנית.

הבעיטות של סו כץ בת ה-39 הן המיקצוע שלה, ואמנות הטאקוואנדו הקוריאית, שהבעיטות אלה הן המאפיין המובהק שלה, היא לגביה דרך-חיים.

מזה 11 שנים כץ היא מוסמכת בינלאומית ובעלת חגורה שחורה — הדרגה הגבוהה ביותר באמנות זו — והיא היתה האשה הראשונה בארץ שנשאה חגורה כזו.

לפני עשר שנים, כשבאה לארץ מארצות-הברית, היא פתחה מכון ל-טאקוואנדו בכפר-סבא. היה זה המכון הראשון בארץ מסוגו, והיא היתה האשה הראשונה בארץ שניהלה מכון של אחת מאמנויות-הלחימה. כעת החליטה לפתוח מכון כזה בתל-אביב.

הנשים והחייל. "איך הגעתי לכך? נזכרת כץ, "בגיל 19 עברתי ברחוב בבוסטון, ולפניי הלכו שתי נשים. לידן נסעה בהילוך איטי, מכריזת צבאית מלאה בחיילים שיכורים. החיילים התחילו להתגרות בש"י, נופפו וצעקו לעברן, רצו שיציטרו אליהם לאיזו מסיבה. כשהתחלה הן לא הגיבו. אחריכך, כשאחד החיילים הוציא את ראשו מהחלון ושלח את ידו, תפסה אותו הבחורה הגבוהה ודחפה את ראשו פנימה.

"המכונית עצרה מייד. החייל השייך כור קפץ החוצה, כשבירד לוס-ברזל. אני, שראיתי את כל זה ממרחק קצר, קפאתי מפחד. ראיתי שהוא מרים את הלום ושולח אותו בתנופה, בכל הכוח, לעבר הצוואר שלה. הייתי בטור-חה שהוא הורג אותה.

"פתאום קפצה ביניהם הנמוכה שבין השתיים, עשתה איזו תנועה מהירה ועצרה כירה את הברזל. השיכור נדהם, נמלט מבוהל למכונית והסתלק.

"הייתי נרגשת. לא הבנתי בדיוק מה ראיתי. ניגשתי אליהן ושאלתי מה היתה התנועה הזאת. היתה זו הפעם הראשונה ששמעתי את המילה: טאק-וואנדו."

תנועה זריזות. שיטת הטאק-וואנדו — בעברית מקובל לכנותה "קראטה קוריאני" — היא אמנות לחימה בת 2500 שנה. פירושה, בקוריאנית: "הדרך של היד והרגל". קראטה היא המקבילה היפאנית, קונג-פו היא המקבילה הסינית.

ההבדל בין טאקוואנדו לקראטה: אצלנו יש דגש חזק על הרגליים, על תנועה קלה, על זריזות ועל טכניקה של התחמקות מהמכה — לעומת השיטה היפאנית, שבה יש הפעלת כוח ועיקרון של ספיגת המכה.

קורס לקשישים. דרכה של כץ אל החגורה השחורה לא היתה סוגה בשושנים. אחרי התקרית עם החיילים השיכורים, לפני 20 שנה, היא החלה מחזרת על פיתחי מכונים לטאק-וואנדו בבוסטון. "הייתי האשה היחידה שם", היא נזכרת, "עפתי מהר מאוד משלושה מכונים, ומהרביעי הסתלקתי בעצמי". הגברים הלוחמים לא ידעו כיצד להסתדר עם האשה הצעירה שפלשה כביכול לתחומם, זילזלו בה ורצו להיפטר ממנה.

בסוף נדרה לאוקלנד, קליפורניה, ליד סן-פרנציסקו. שם מצאה את בנג צ'וי, אחד המאמנים הקוריאניים המפורסמים ביותר. "התאמתני אצלו חמש שנים, שישה ימים בשבוע, ארבע שעות ביום."

דירות

נוף

במרכז

לונדון

ריהוט מלא, כל השרותים, גדלים שונים, לתקופות קצרות וארוכות

מ-£11

מה-1.11.86 עד ה-27.3.87

לאדם, לזוג, מינימום 2 אנשים בדידה, מינימום 7 לילות

הזמנות אצל סוכני הנסיעות או

DUKE APARTMENTS

14 Elm Court/11 Harrowby st.

London W.I.

Tel 00441-723-7964

00441-723-7077

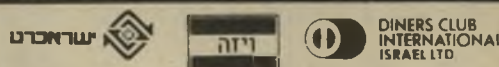
Telex: 24141 DUKEAP

MACCAO • נקא

המסעדה הכי טיפה במידה
ארוחות צהריים עסקיות
(5 מנות) החל מ-15 ש"ח
בערב רצוי להזמין מקום
טל' 03-455720 03-5464273
7 ת"א 5464311, 5464273, ירמיהו

מודעות בטלפון

לכל העיתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף

03-227117/8

חג רוטציה שמח

מאחל
רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א,
טל' 286444

המומחה
למוניעת ציתות
ומזכירות
אלקטרוניות

תן

**טרמפ
לחייל**

שולה

הדבקת ציפורניים - 20 ש"ח
באיכות מעולה על ידי מומחים

היחידי בארץ

מכירת ציפורניים בסיטונות

תל-אביב, רחוב המלך ג'ורג' 89

טל. 03-295318

03-284919

לא רק לדוגמניות ולמלכות-יופי מיועד אולפן לאה פלטשר

בליבו של הכרך הסואן תל-אביב, ברחוב אבן-גבירול 50, מצויה פינת חמד מטופחת להפליא ושקטה שבה שוכן האולפן של גב' לאה פלטשר, לטיפוח החן, נימוסים ויחסי אנוש, דוגמנות מקצועיות ותרבות הגוף.

למרות הדימוי של בית-הספר כאילו הוא נועד רק לדוגמניות ולמלכות יופי, הרי ש-80% מתלמידותיה הן חתך ישראלי רגיל. כמו: מורות, פקידות, נשות חברה וכל אשה ונערה השואפת לשיפור עצמי מכף רגל ועד ראש. אולם לא די בטיפוח החן החיצוני, כי על האשה ללמוד נימוסים, גינוני חברה ויחסי אנוש ומתוך כל אלה היא רוכשת בטחון עצמי המקנה לה הצלחה והערכה, בעבודה בחברה ובמשפחה. נוסף לכך מתקיימים במסגרת האולפן שיעורי התעמלות שמטרתם לעצב גמישות לגוף, חיזוק שרירים והרזיה במקומות הרצויים. תרגילים אלה מיועדים לבנות ולנשים בכל גיל.

הגב' לאה פלטשר הינה המורה המוסמכת היחידה בארץ ללמד את מקצועות טיפוח החן ודוגמנות מקצועיות. אין לגב' פלטשר סניפים.

לקביעת ראיון: טלפון 267682

הנבחרים הם הטייסים וזה אינו כולל את הטייסות

יש דההתעופה עטורות שליד ירושלים אינו זוכר ימים טובים כל-כך, כמו בשבת שבה נערך הכינוס השנתי של אגודת התעופה הכללית

הפעם החלטתי לחפש את הנשים הטסות. הוותיקה והידועה שבין הטייסות הישראליות היא רינה לוינסון, שלא הגיעה.

האשה הטייסת הפעילה ביותר בא-גודה היא חווה מרקוס, דיילת-אוויר לשעבר, אשתו של טייס אל-על, גם הוא לשעבר, שזכתה ברשיון-טיס לפני 12 שנים ומאו היא קופצת ליוון וקופצת לקפריסין, ורצה אחרי חברים שלא שילמו ומוציאה את עיתון החדשות של האגודה ומתלוננת על הברק החוגג.

אחרי שחקרתי כמה וכמה טייסים, חברי האגודה, על מיספר הנשים,

הישראלית. שדה-התעופה עטורות לא ראה מימיו תנועה אווירית ערה כל-כך בשמיים ממעל, כשמאות טייסים עומדים על האדמה ונותנים עצות טובות לחבריהם למעלה.

הכינוס השנתי נערך זו השנה החמישית, ואילו מזמנים כל הטייסים הנושאים רשיון-טיס פרטי, כ-450 איש ואשה. הם באים לפגוש האחד את השני, להחליף קצת חוויות על הטיסה האחרונה שעשו, על הנסיעה הקצרה לקפריסין שכמעט-כמעט יצאה לפורע. מדברים על מישור שאולי ימכור את הססנה 150, ואם יוסיף קצת כסף הוא יוכל להרשות לעצמו ססנה 172. חבריה-הוועד עוברים בין הנוכחים ומחפשים את מי שמתיר זוכרים לבוא לכינוסים, אבל לא תמיד זוכרים לשלם את מיסיה-החבר בסך 45 ש"ח.

בשדה-התעופה עטורות ממוקם בית-הספר לטיסה נשר, המחזיק במטוסי ביצקראפט, הנחשבים כעילית עולם התעופה הקלה. הטייסים בדקו את המטוסים, ליטפו כנף, החזיקו הגאים, עשו סיבוב מסביב לכלי היפה, הסבירו לילדים ולנכדים את ההבדל בין ביצקראפט לבין סקיפ.

התור ליד הסימולטור (מדמה-טיס) היה ארוך. אולי דווקא העובדה שהטיס אינו מיקצועם הראשי של באי-הכינוס, היא הגורמת להתרגשות הרבה למראה כל חתיכת-מתכת הקשורה לעניין.

רובם המכריע של 450 המחזיקים ברשיונות-טיס אזרחיים הם אנשים שלא היו טייסים בחיל-האוויר. אחרים מתוך זה שהחלום התפתח מאוחר יותר, אחרים בגלל בעיות-ראייה, אחרים שעפו בשלבים הראשונים של קורס הטיס. מה שברור הוא שרשיון-טיס שהם מחזיקים בגאווה הוא הגשמה של חלום ארוך.

אף אחד אינו קם בבוקר ומחליט להיות טייס. חושבים על זה שנים. מדברים עם חברים, רבים עם האשה, מבררים מחירים, בורקים מוריסים, ואז, אם העניין אינו נופל, נרשמים לאחד משלושה-ארבעה בתי-ספר לטיסה הקיימים בישראל, ומתחילים ללמוד. אם הכל הולך בסדר, אחרי קרוב לשנה ו-5000 דולרים, מקבל החניך את הרשיון, המקנה לו זכות לטוס בשמי הארץ, ובכך הוא מצטרף לאיזו כת קטנה ומאור מכובדת, בעיני רבים, של היודעים להטיס.

כדי לשמור על שלוש-בית במישור פחתי, אני מצטרפת לכינוסים השנתיים של האגודה. כבר ראיתי את כל

טייסת מריקס
לא אוהבים לשלם

היה שום חלום. היא עברה במישורי סיי-בי-אס, רשת טלוויזיה אמריקאית, כשפרצה מלחמת ששת-הימים. תוך כדי עבודה היא קיבלה חומר משרדה הקרב ודאגה לשלוח אותו לידע. לא היו אז די מכונות, לא היו די נהגים בלתי-מגויסים, ובדעתה של אלונה

רשיון-טיס, הוא אמר. לקח לה שנה, וכשרשיון בכיסה היא הגיעה לכינוס, בחברת הבעל ושניים מילדיה, כדי להראות להם איך נראית קבוצת האנשים שאליה היא משתייכת עכשיו. החלום הבסיסי הוגשם. עכשיו נולדו חלומות חדשים. מטוס יותר

ואחרי שלא קיבלתי תשובה מדויקת מהם, פניתי אל חווה שאמרה, "אני יכולה לברר לך מחר את המיספר המדויק". אני רציתי את התשובה מייד.

אחרי תחקור ארוך ומייגע בין כמה וכמה טייסים וחבריה-הוועד, הגעתי אל המיספר "המדויק": "משהו בין 10 ל-12 נשים טייסות. נרמה לנו".

כשהתחלתי לשאול את שמות הטייסות, הסתבר שארבעה-חמישה שמות הם המקסימום שהם זוכרים, ואף אחד לא ידע בבירור אם הן הגיעו לכינוס או לא. נרמה לי כי הם לא הבינו למה אני מבלבלת את המוח עם נשים, כשכל הרחבה של השדה מלאה בטייסים גברים.

אבל אני התעקשתי, וחווה מרקוס נזכרה שיש טייסת חדשה לגמרי, בשם רינה בהט. מצאנו אותה: מורה למי תמטיקה בת 41, שהיתה משוגעת לטיס מנעוריה. כיום הולדתה ה-40 הגיע הבעל, עומרי, ככלן כתעשייה האווירית, ואמר לאשתו שגיל 40 זה גיל להגשים חלומות. "לכי קבלי

טייסת כנען
סבתא

עלה רעיון מבריק: אם היא תשיג רשיון-טיס היא תוכל להטיס את החומר בעצמה מנקודה לנקודה. במילחמת יום-כיפור כבר היה לה רשיון, ואז היתה עבודתה העיקרית בהעברה.

בינתיים נגמרו המילחמות, והרבה גברים טייסים מעבירים חומר כשר צריך. אלונה טסה רק כדי לשמור על הרשיון. זה עולה הרבה כסף, אבל כל אגודה היא כיף, כשמוציאים אותה באוויר.

אלונה נסעה כבר לשני קונגרסים של נשים-טייסות בעולם, והחלום שלה עכשיו הוא שהטייסות הישראליות יצטרפו לאיגוד הנשים-הטייסות הפור על בארצות-הברית. "אבל אין עם מי לדבר כאן", היא אומרת בצער.

גדול, מטוס דרמנועי, רשיון-טיס מיסחרי, ובעצם, בעניין הזה, השמיים הם הגבול.

מכונות במקום

אחר-כך פגשנו כטייסת הצעירה ביותר: ריקי פרלמן. אינני יודעת מה הם כישוריה כטייסת, אבל בסוריות יש לה ציון גבוה מאוד. "מה את לך מרת?" שאלתי אותה. "אני סטודנטית", השיבה. "למה למדת לטוס?" שאלתי. "רציתי", השיבה. גם על שאר השאלות השיבה ריקי בחוסר-רצון בולט, וסירי כה בכל תוקף להצטלם.

אחרי ריקי פגשתי את אלונה כנען, טייסת שהיא סבתא, בעלת קוקו בלונדי ומיכנסיים ורורים ונוצצים. לא

טייסת בהט
מתנת יום-הולדת מהבעל

לשכנע אנשי-עסקים מארצות להשקיע באזור. "אנחנו מתמחים בעיקר בייצוא-מכוניות", הסביר טאצ'צ'ומי לזילברמן, שענה מיד: "אני יודע, יש לי מכונית סובארו".

■ המנכ"ל המיועד של שרותי-התעסוקה, דויד מנע,

בתנועת-החרות, דויד לוי, ה' מיפגש שבוע שעבר נערך, כנראה, מטעמי איוון!

■ משפחת דייין בהרכב חסר — בלי אסי — התייצבה להצגת הבכורה של הברודווד יהונתן גפן על הפנים, אפילו רות דייין, שאינה מככבת

סגל ויאס, כתבה: "הירח במרכז השמיים והכוכבים נוצצים. זה הזמן לפרמיירה!" מסתבר כי יאס משוכנע שאין הוא יכול להעלות הצגת-בכורה בתנאים אחרים. נועם סמל, המורגל כבר בשיגעונות של אמנים, נאלץ לכנות את הבכורה של סגל: "הצגה

דעתו על הצגות שלו. פרנקל נמנה עם תומכיו של יעקובי. על פי קריסטל, הוא תומכו היחיד. ■ תיאטרון-חיפה אירגן מרתון פרמיירות בסוף השבוע. היה זה המרתון הרביעי. מנכ"ל התיאטרון נועם סמל סבב טרוד ודאג במשך היומיים בהם

■ הוא אינו "מנהיג-עיר", אך עובדה זו לא מנעה מהשגרירות האמריקאית להזמין אותו לסייר בארצות-הברית במשך ארבעה שבועות, יחד עם מגי היגים צעירים מרחבי העולם, ולעקוב אחר תהליך הבחירות המקומיות שם. המדובר בפרשן

הוא חבר המרכז, ניסה להתרכז בעת שהכריע גורלות. אם כי למען האמת ההיסטורית, שבוע לפני הרוטציה נוסא הגורלות נראה משהו בעתיד הרחוק והיה דרוש דמיון רב לחשוב על הכרעות חשובות של לישכת מיפלגת-העבודה בעתיד הקרוב.

יעל שיאון עוררה תשומת-לב כשניגשה ביום הרביעי להצביע בבחירות ללישכת מיפלגת-העבודה כחברה מהמניין. משמאל: השר הפורש מרדכי גור שמר על ריטה אשתו (יושבת) בעת שהצביעה, ואילו השחקן שלמה בר-שביט (למטה) גם

העומד להיכנס בקרוב לתפקידו החדש, בילה את החדש האחרון באולפן עקיבא, בנתניה, שם למד ערבית ביסודיות. לדבר ערבית הוא ידע קודם לכן, אבל חסרה לו קריאה וכתביה. היו שם גם כיתות של ערבים עובדי מדינה שלמדו עברית. הקשרים החברתיים היו טובים, ובמסיבות

בפתיחות וסגירות למיניהן, היתה שם והחמיאה לגפן באומרה שהוא ביטא בדיוק את ריג' שותיה.

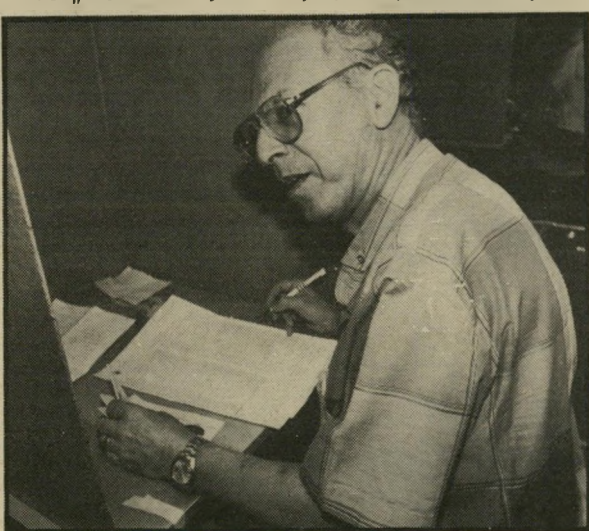
■ **משה זילברמן**, ראש עיריית באר-שבע, אירח בלישי כתו את השגריר היפאני החדש קואיצ'י טאצ'צ'ומי, הסביר לו את נפלאות הנגב והציע לו

גת הרצה... ■ רגע של מבוכה היה בהצגה של סגל. כאשר אמרה הגיבורה — אשה שאיבדה את זיכרונה וזהותה: "בטלוויזיה יש רק מטומטמים" בקהל גיחכו קלות חיים יבין, מנהל הטל-וויזיה, יוסי צמח, מנהל התוכניות ויעקב אחימאיר, עורך מבט.

■ בכורה נוספת היתה לכשי-היא רוקדת, על הרקדנית הנר דעת איוורה דנקן, בכיכובה של גילה אלמגור. כמו לפני כל בכורה, אירעו כל התקלות האפשריות. **עמי טראוב**, המגלם את בעלה הרוסי של דנקן, נחתך עמוקות במהלך החזרות על הסינה שבה נזרקות צלחות על הכימה. רק שניות לפני עלות המסך הוסרו התפרים מידו. על ידי רופא שהוזעק לשם כך במיוחד.

■ יודעי דבר בתיאטרון מנבאים גדולות לדרור קרן. זהו צעיר שלא למד מעולם תיאטרון, גנב את ההצגה משאר משתפי המרתון, כשגילם תפקיד של נחקר בהצגה הבולשת חוקרת. למחרת הבכורה לא פסק הטלפון מלצלצל בתיאטרון-חיפה, ואשת יחסי-הציבור של התיאטרון הוצפה בבקשות לראיין ולספק חומר אודות תיו. קרן מתכוון ללמוד משחק, בדקה התישעים, בגלל הנסיעה רון לשכנעו לרחות את תוכניתו זאת ככמה חודשים. "ראה כמה אתה מצליח", טענו באוזניו, "למה אתה צריך ללמוד?"

■ מה בין מנהל חדשות עמום שוקן לשר אריאל ש"ר? מסתבר שלשניים לא חסרים נושאי שיחה משותפים. עובדה: בשבוע שעבר נפגשו יחד עם מקוריהם. במסיערה בשכונת-התקווה. את הסיבה למיפגש הסביר מי שהסביר כי מיפגש דומה שנערך לפני שבר עיים עם השר השני הטוען לכתר

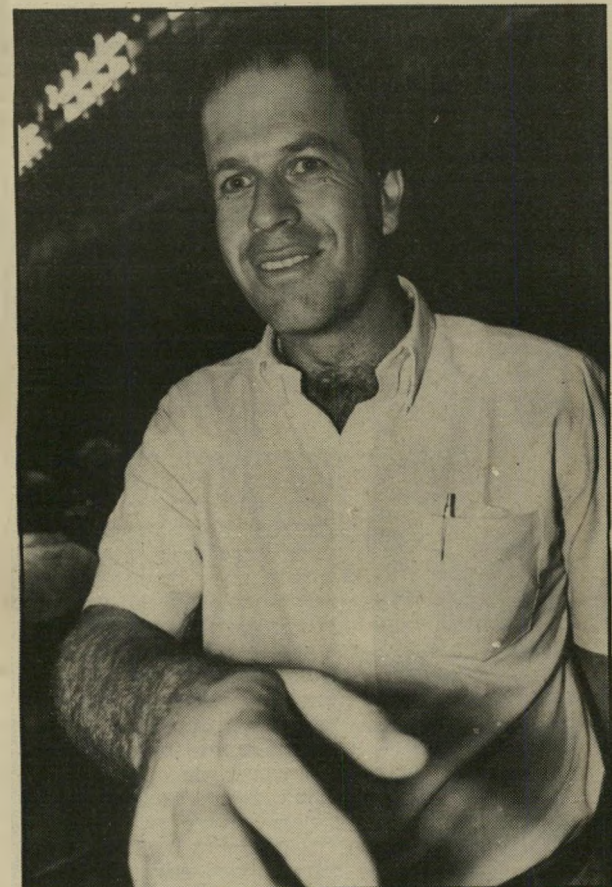
התקיים המרתון. עם סיומו נשם לרווחה והודיע, שיכור הצלחה: "נתראה בשנה הבאה, במרתון כן שלושה ימים!"

■ ראש-לישכת ראשי-הממשלה היוצא **בועז אפלבוים** קפץ לחיפה, כדי לחזות בערב שירים מאת דויד אבידן. **אורי ברנשטיין ונתן זך**, בזמנו התכוון אפלבוים לערוך את האירוע בכיתו של פרס, גם הוא משורר לעת-מצוא וחובב סיפי רות ידוע, אך התוכנית בוטלה בדקה התישעים, בגלל הנסיעה המפתיעה של פרס לאיפראן.

■ את מירב התשואות כמר-תון קצרה השחקנית **רות סגל** בהצגת-יחיד שלה פנויה להצגות. דקות מעטות לפני הצגת הבכורה הגיע מיכר מאיטליה אל אריה יאס, בימאי ההצגה. השולחת היתה איטלקיה יפהפיה וצעירה בשם **לואיזה מארי אגלי**, שביקרה לא-מכבר בחיפה ושברה שם לבבות גבריים אינן ספור. מריאני, המנהלת כמה פסטיבלים לאמנות באיטליה וכבר הומינה את הפקתם של

המדיני **חנן קריסטל**. לפני שעזב את הארץ, סיכם כך את השנתיים הראשונות לרוטציה: "אם נחש ארסי ייקלע, לרוץ מזול, לחדר סגור שבו משוחחים כארבע עיניים יוסי ביילין ואורי סביר — הימור בטוח הוא, שמכין שלושתם ימצא עצמו הנחש מוכש..."

■ לפני נסיעתו עקב קריסטל אחרי הבחירות ללישכת מיפלגת-העבודה, ולפתע הבחינו המתמודדים המתוחים בשר **גדי יעקובי** המאבד משלוותו ושר טף את קריסטל. מה הסתבר? שקריסטל חרה-לשון קרא בה' עולם הזה, ואחר-כך בעיתונים נוספים, כי יעקובי מתכוון להתמודד על ראשות-הממשלה, אם יתמודד שם מועמד נוסף על שיעון פרס. "תתמודד", התעניין קריסטל, "גם אם יתמודדו שמעון פרס ויצחק רבין בלבד?" "כן", השיב יעקובי בכיית חזון. סיפרת על זה כבר ל-**שמואל פרנקל**? החל לצחוק קריסטל, וכאן איבר יעקובי משלוותו והשמיע לקריסטל את

אברהם בורק יועץ ראש-הממשלה ליהדות התפוצות. אומנם יקבל מהיום והלאה רק שקל אחד לשנה. אך אל דאגה: לבוגר בכל זאת יצא משהו מקשריו הענפים עם היהודים בעולם. הוא יהיה נציגו של המיליונר אדגר ברונמן בארץ-הקודש, וכך יוכל לעבוד תמורת שקל ממשלתי סמלי אחד לשנה.

הסיום הוכנה תוכנית אמנותית משותפת. את ההצלחה הגדולה ביותר קצרו שירים ערביים, שתורגמו לאיריש ביוזמתו של מנע.

■ זה קרה לפני שנה בערך, אבל דליה ניר, יושבת-ראש אגודת שומרי-מישקל כיש-ראל, גילתה זאת רק השבוע. נציג של יורשת-המיליונים, כריסטינה אונאסיס, פנה אל ניר בהצעה — להיות במשך חודשים צמודה אל אונאסיס, הסוכלת מעורף-מישקל. באותה שיחה גילה הנציג שכריסטינה מכורה לאוכל ולקוקה-קולה. והיא חייבת לעבור גמילה. ניר דחתה את ההצעה, למרות התש-לום הנריב שהיה מעורב בעניין. לדברי דליה, שבוע כיף ייוון

מגלם את דמות אביה של לייזה דולטל, נכנס לבימה, הוא כיכר את עצמו בממתק, ואמר את שורותיו בפה מלא שוקולד, להפתעת השחקנים. מאז הם כבר התרגלו. "לא כתוב בטקסט שדר לייטל אוכל שוקולד", התלוצץ לביא, אבל שלחנו מיכרל ל"ג'ורג' ברנרד שאו לבקש רשות. בינתיים לא קיבלנו תשרי-בה".

■ רמזי רם הנתנייתי היה נער עבריין, ומאוחר יותר נשפט על עבירות אלימות וישב שש שנים בבית-הסוהר. אחרי שהשי-תחרר, נעשה פעיל בנושא של שיקום-אסירים, ונבחר כיושב-ראש האירגון למען האסיר. מזה שבוע שנים, הוא אומר, הוא נרגע, חוזר לדרך-הישר ומתפרנס

זמירה שורוק זמרת שירי-העם, הנקראת בשם זה מאז שנישאה בארצות-הברית לקבלן-הבניין הישראלי בני שורוק, באה לביקור-מולדת והביאה את בעלה עימה. שהזיוה את בעלה מלוס-אנג'לס לניו-יורק, מקווה להזיזו בהדרגה מיורחה, עד שישתקע, בסופו של דבר, בארץ הקודש.

פיני מור הדוגמנית שזכתה לאחרונה במקום השני בתחרות אשת-העולם חגה השבוע את יום הולדתה ה-36 במיסעדה הקומקום בתל-אביב. פינצי, שהופיעה במקום בתצוגת-אופנה רגילה, הופתעה על-ידי חברותיה הדוגמניות. ביניהן חני פרי (בתצלום מימין), שדאגו מבעוד מועד לעוגה ענקית ומפוארת. שמועת-שווא שבערה בין המסובים אמרה כי הדוגמנית תמי בן-רעמי תבוא למקום. כדי לערוך סולחה בינה לבין פינצי, לאחר סיכסוך בן שנתיים ביניהן. בסופו של דבר בן-רעמי לא הופיעה.

במהלך נראה לה, אבל חודשים זה כבר עונש. ■ במחזור גבירתי הנאוה, שיוצג עד סוף חודש זה, מכבר פרופסור הייגנס את מוכרתי הפרחים בשוקולד. בהצגה הראי שונה, כאשר אריק לביא, הי

במרכיב אנטנות. רם (31), נשוי ואב לשלושה, מצא לעצמו באחרונה עיסוק נוסף. הוא הח-ליט לפתח את כישוריו המר-סיקלי, והפך זמר בסינגלן הורי. הוא אומנם ממוצא תימני, אבל המוסיקה היהודית אהובה עליו

רבי סויה ואשתו אליס גילו בשבוע שעבר את אמיתות האימרה "כך חולפת התהילה". כאשר הגיעו לקבלת-הפנים לראש הממשלה היוצא, שימרון פרס, באשדוד, הושבו אחר כבוד בשורה השנייה, כשלפניהם, בשורה הראשונה, יושבים מכובדים כמנהל נמל אשדוד, למשל.

וויזיה ברשת אר-בי-סי האמרי-קאית, היה נשוי עד לפני ארבע שנים עם השחקנית הג'נינג'ית היפה שלומית נתיב. עכשיו הוא נשוי עם עורכת-דין-ברדך. כלומר, לאותה אשה, אבל שח-קנית שהחליטה לעשות הסבה מיקצועית. נתיב (38), אם לשתי בנות, מסיימת עתה שנה שלי-שית במישפטים, ובשנה הבאה היא תעבור להתמחות אצל שר פט מחוזי.

■ יעבור קצת זמן עד שהי-לייזר ריסק פליייר "יהפוך למוצר המוני. הפטיפון החדש הזה, המנגן דיסקיות קטנות במקום תקליטים, עולה בארץ בסביבות 1300 דולר. אחת הנהי-גית ממוסיקה בעלת-איכות היא הדוגמנית קרין דונסקי. כאשר לא מצאה עוד שימוש לאוסף-התקליטים הגדול שלה — בערך 150 תקליטים — מכרה אותם בסכום המגוחך של 70 שקל.

דפנה ברק ונעמי רון ■

פריחה זו מילה לא-יפה. "אני לא מכין אותם", מתלונן הזמר, "אני שר על בחורה שאהבת לשמוח, זה הכל. המילים, דאווין, ומי-ענטות' הן יותר יפות? והרי המילה הזאת לא הפריעה לשיר הפריחה של עופרה חזה להי-פוך ללהיט".

■ הפנטומימאי חנוך רוזן נשאל באחד העיתונים איזה ממתק הוא אוהב, והוא ענה "טורטית" — רקיק ממואל ב' קרם ומצופה בשוקולד. שמואל פרנקל מעליית אהב את התשובה, והחליט להפתיע את רוזן. לקראת ראשי-השנה קיבל הפנטומימאי המופתע לביתו קרטון ובו 50 טורטיות.

■ מיקי בהגן, תסריטאי וכימאי-קולנוע (האינסטלטור) היה רוצה להתפרנס מקולנוע. אבל זה בלתי-אפשרי, ולכן הוא מרוויח את לחמו כפסנתרן, והוא משמש כמלווה הקבוע של הזמר גבי שושן.

■ פיטר סלע, צלם-טל-

במיוחד. 3000 קסטות שלו כבר נמכרו. לפני חודש הופיע בהתנדבות בכלא-רמלה.

■ אישה-הטלפאניה עמרי דיין הופיע במושב צופית והר-הים את הנוכחים בכישרוני, נוסח אורי גלר. באמצע ההופעה פנה אליו אחד מהקהל, יהלומן, בה-צעה: אם דיין יצליח לנחש היכן היהלומן פגש את אשתו, כמה זמן לפני החתונה והיכן נישאו, יזכה דיין ב-200 דולר. דיין נענה לאתגר והוריע שאם הוא לא מצליח, הוא נותן ליהלומן כילוי-תוגי של שבוע בטאבה. הטלפא-ניה הצליחה, ודיין הוזמן לכוור-סתיה-הלומים, שם בחר לעצמו טבעת ב-200 דולר.

■ לומר הירושלמי ג'קי מייקה יש טענות לאנשי-הרדיו. הוא הוציא לאור תקליטון, שאותו הם מסרבים להשמיע. לשיר, שאותו כתב והלחין מייקה בעצמו, קוראים "כולם קוראים לה פריחה". כאשר התעניין למה מתעלמים משירו, אמרו לו ש-

יום-כיפור עליז

■ במקום-מיסותורין התכנסו בצהרי יום-כיפור כמה מן הוותיקים. כדי לחגוג, היו שם אלכס אנסקי ואשתו, אהרון שמי, יצחק בן-נר, שמואל קראוס, יבני, כוכבי שמש הצייר משה אלחנני ואחרים. אך במרכז החגיגה עמדה תחרות-ציור-באת בין דן בן-אמוץ ומושקה אידלסון.

תוך כדי כך התגלה עוד אחד משמותיו של בן-אמוץ. כאשר ערק מחיל-הים הבריטי, במלחמת-העולם, נדרש כמו חבריו לבחור לעצמו שם חדש. הוא בחר בשם "שמגר בן-ענת". אך מכיוון שהיה לשם זה צליל אצל, הוענק לו בעל-כורחו השם "שרשבסקי". את השם "שעוני" כפה עליו לפי כן מנהל בית-הספר, שסבר בטעות כי שמו המקורי, תהלימוזגר (אומרת-החילים) קשור במילה היידישית זינגר (שעון).

לדיברי בן-אמוץ, ניגש אליו פעם חיים חפר ואמר לו: "אתה יודע, בכל העיר מפצים שאתה מתרגש מאשתך" דן התרשם ושאל: "מי מפץ את זה?" השיב חפר: "אני".

אלכס אנסקי התחלק בלשונו, וטען כי הרבנות הראשית אסרה על הילדים להחליק ביום-כיפור על סטייקים.

כוכב המסיבה היה מושקה אידלסון, סיפורים יותר ויותר מפתיעים. בין השאר טען שהוא המציא את הביטוי הפלמ"חי. יא-אס" (סירוס של כן) באנגלית) ו-ארבייט די בומבס" (עבוד על הפצצות) והמירוט: לעבוד על מישחה).

דן בן-אמוץ טען שמושקה ממציא את הסיפורים, ומוסיף עליהם תוך כדי סיפור, כדי לחפות על הכוזב, והישווה אותו לקוסם המוציא מן המניבעת מיספחת.

דן בן-אמוץ ומושקה אידלסון ציזבאת

הקשורה לחליפה, ובתוכה בן-אדם, הרוכב על אופניים, העומד על משאית וכו'. בכל פעם סיים מושקה את סיפוריו: "אתם לא מאמינים? אני מטלפן לו.... והוא יאשר".

בסוף סיפור מושקה כי הלך בשעתו לבקר את יהושע כהן, איש לח"י שנפטר לפני חודש בבית-החולים בכפר-סבא. כאשר נולד בנו, כהן סיפר לו אז שהוא עובד כקורא-מונים בחצרות למען מיפעל-המים של כפר-סבא ושהחליט להצטרף לקיבוץ שדה-בוקר. כשנשאל מדוע, השיב: "כשהבן שלי יגדל, יספרו לו שאביו היה גיבור. ואז הוא ישאל: אם אתה גיבור, מדוע אתה קורא מונים בקיבוץ. אין בעיה כזאת. כי שם כולם שווים". כשבן-אמוץ הטיל ספק באמיתות הסיפור, טילפן מושקה לאיציק ממבוש בעין הוד, וזה אישר אותו. הנוכחים התגלגלו מצחוק במשך שעות, ובאחד השלבים זלגו דמעות מעיני דן בן-אמוץ. "אני מצחק את עצמי עד דמעות!" הסביר.

גיליג' לשיקמוני כי ראה אור בוקע מהצריף באותו לילה. אחר סיפר כי כמה שבועות לפני המיקרה הביא דרישת-שלום מחייל זר לאביגיל. חבר אחר אפילו שמע צעקה חנוקה, כשל פרה שחוטה, בוקעת מהצריף העזוב. "ציון ואביגיל היו מיוצאי בני ישראל בהודו. הם באו להשתקע בקיבוץ, ביחד עם עוד 20 מחבריהם." נזכר כישביש. בקביעה זו הוא כמו מנסה להסביר את הרצח ההוא, את הבושה ההיא. לא משלנו. לא קיבוצניקים בני-קיבוצניקים, מלח הארץ, אלא נספחים זרים. "הייתי אז ילד, ואני זוכר איך כל הקיבוץ דיבר במשך שבועות ארוכים רק על הרצח. אז זה היה משהו איום ונורא. חרפה שאין כדוגמתה. היום אנחנו מזועזעים הרבה פחות. שהרי היום האלימות היא דבר ששיגרה בחברה הישראלית."

שנתיים נמשך מישפטו של ציון סלומון. התביעה ניסתה להוכיח כי רצח את אשתו, אחרי שגילה כי היא בוגדת בו.

בדצמבר 1960 זוכה ציון סלומון מחוסר הוכחות (העולם הזה 14.12.60). יוצאי הודו עזבו את גיבעת-ברנר. מקצתם שבו להודו, אחרים התפזרו בארץ.

למחרת זיכיוו אמר ציון סלומון להעולם הזה: "יחד איתנו באו לקיבוץ עוד מישפחות של הודים. רובם עזבו. 'אשית', האוכל לא התאים להם. ושנית, הבחורות היו צריכות לעבוד. דבר זה לא מקובל בהודו, שבחורות נשואות צריכות לעבוד."

אנחנו נשארו כי היינו מרוצים מהאוכל, ולפי רעתנו טוב שגם הבחורות עובדות. גם החברה בקיבוץ מצאה חן בעינינו, והילדים התרגלו למקום ואהבו את הקיבוץ ואת החיים בו.

כשגילו את הגופה, אמרו לי שזה

עורכי-הדין נאבקו על הזכות לייצגה — ונקטו בכל מיני שיטות מוזרות כדי להשיג זאת

גיתית: הפרס הגדול

נאשמת גיתית לא טירונות

נאשמת גיתית איוראלוב ופרקליט זיו עם חווה יערי ואביבה גרנות

ובעלה צעק לעבר גיתית, "רוצחת ברם! קר! זונה!" ואף ירק לעברה. אבל היא לא שמעה אותו בתוך ההמולה וההמון שצבא עליה, והתרחקה לאיטה אל תא המעצר, מלווה בצלמים והבוקרי פלשים.

בנווה-הירצה תפגוש גיתית את שתי הנשים המפורסמות ביותר, כרגע, חווה יערי ואביבה גרנות, הנאשמות גם הן ברצח. זהו מיקרה נדיר בישראל, שבכלא יושבות שלוש נשים, השייכות למעמד העליון והנאשמות ברצח.

גיתית טרם הופיעה לפני בית המישפט, ולא אמרה דבר בפומבי, ולכן קשה לערוך השוואה בינה לבין השתיים האחרות. אולם כבר ברור כי היא שונה מהן. היא כבר ריצתה עונש פלילי וישיבה במאסר בהונג-קונג. היא אינה טירונות!

עורך-הדין שלה. כאשר הגיעה החשודה לישראל, בשעה 11 בערב, חיכה לה לפני המטוס עורך-הדין מאיר זיו, ללא יפוי-כוח של המישפחה. המישפחה סירבה לתת לו לפגוש אותה, והוא נסע בעיקבותיה לבית-המעצר. המישפחה לא מיהרה להפגישו עם החשודה, והעדיפה לגבות עוד ועוד עדויות ממנה, לפני שתקבל ייעוץ מישפטי. רק אחרי שעות רבות הוכנס עורך-הדין מאיר זיו לתא, וזכה בחתימתה על יפוי-הכוח המיוחל.

בעת הדיון במעצרה, לפני השופט בנימין קוהלת, היה האולם מלא בצלמים, עיתונאים וסקרנים. שתי נשים וגבר נדחקו פנימה ואמרו כי הם אחיותיו וגיסו של הקורבן. כאשר שמעו כי גיתית נעצרה ל-15 יום, מחתה אחת האחיות דימעה מעיניה.

גיתית ושוטרת בבית-המישפט מי שייצג — יתפרסם!

עורך-הדין מאיר זיו עמד ליד גיתית איוראלוב וטען באוזני בית המישפט שאין לעצרה ל-15 יום. עורכי-דין רבים, שמילאו את אולם המעצרים, הביטו בו בעיניים מקנאות. מאז פרץ סיפורו של הבלונדית היפהפיה לעיתונות, והסגרתה לישראל עמדה על הפרק, החלו עורכי-דין להתריד את מישפחתה בבקשה לתת להם יפוי-כוח לייצגה במישפט.

עורכי-דין הציעו את שרותיהם ללא תשלום, ניסו לפתות את אמה של גיתית, ואף נסעו לירושלים כדי לברר את ענייני הסגרתה לישראל.

הם ידעו היטב מה הם עושים. מישפטה של איוראלוב עומד לרשת את מישפט יערי-גרנות בעונה הבאה בבית-המישפט, ועורכי-הדין כבר רואים את הכותרות בעיתונים ואת הפירסומות שיקבל הסניגור בתיק כזה.

לפני ימים אחדים היתה אמה של איוראלוב במשרדו של עורך-דין צעיר, מכרמי-שפחה, ואף חתמה אצלו על יפוי-כוח. אולם אחרי-כך התחרטה, וביטלה את יפוי-הכוח. היא אמרה שמוטב כי בתה היא שתבחר לה את

עדיין אינני יכול לנתח את המאורע הזה, הוא אומר. אני מאמין שחברה המקטינה את הצורך בתחרות יות, והמעמידה לחבריה כמה דברים בסיסיים בחינם, מקטינה גם את הצורך באלימות. ובכל זאת, קם אדם והרג, ואל קולו מתגנבת פליאה.

אולי גיבעת-ברנר, בגלל גורלה, הפכה לעיר גם מבחינת האלימות? לא, לא, אני לא חושב! אומר קידר במהירות. אנחנו עדיין חברה כפרית. שלושה שקטה!

הכל לנו אסור לדבר. היחס לעיתונות אצל קידר הוא דו-משמעי. למרות החשש מעיתונאים, הוא גוזר את כל קיטעי-העיתונות ה- מספרים על הרצח. למען ההגינות ההיסטורית והארכיון של הקיבוץ. גם זה שייך לתולדות גיבעת-ברנר, הוא אומר.

ימיו קידר הוא חשמלאי במיקצועו. ואכן, יש בו כושר-ראש של מי שכל חייו התעסק בסכנה, ביתית ובלתי- מורגשת, ובכל זאת סכנה.

זה במ"שור הפילוסופי. באופן מע- שי הפגשנו את הילדים עם הפסיכר- לוג. בקרבם גם המבוגרים ישוחחו אתנו.

לא נוח לו, לירמי קידר, מול הרצח הזה. "חשוב לנו איך ניראה", הוא אומר, "ואני אחראי לזה". כך, בשביל התר- מית, הוא אוסר על החברים לשוחח עם העיתונאים.

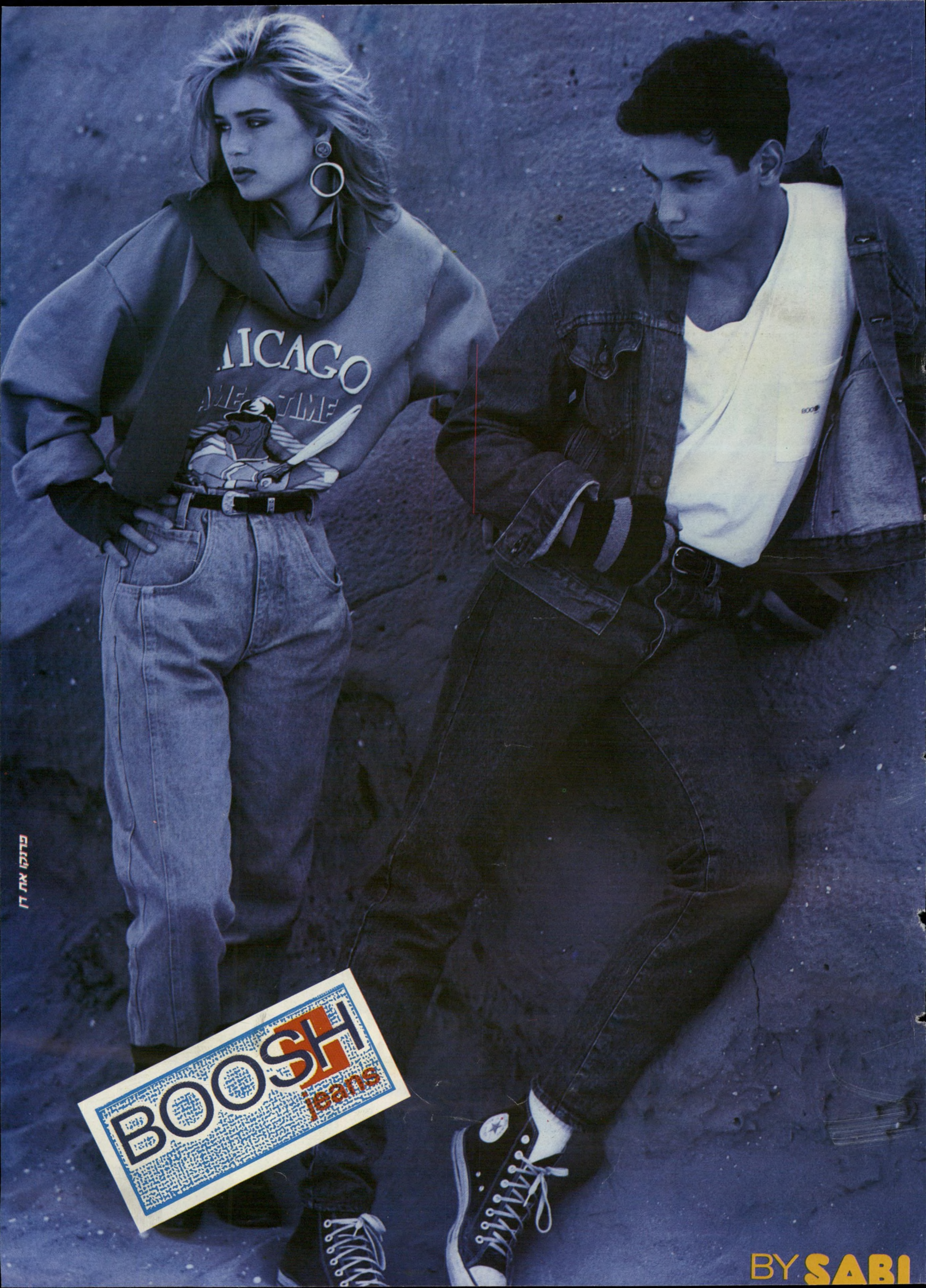
חברי גיבעת-ברנר מצידם, ממלאים את ההוראה כשימחה. לכו אל המזכיר, הם אומרים, הוא יספר לכם

אפילו לא חשבתי על זה, הוא מוסיף בהתנצלות.

ויש את המשק כולו, ששרוי במועקה גדולה. חברים רבים, ובתוכם אני, נושאים עימם ריגשי-אשמה. האם יכולנו למנוע את הרצח? אנחנו שואלים את עצמנו, ומיהו זה שצריך היה לקרוא את הסימנים המקדימים ולהרגיע את הרוחות? ואם כן, ירה, לא קילל, לא דחק, לא סטר, אלא ירה, האם גם אני עלול לאכזר את השליטה על עצמי?

בשביל התדמית

ידי: יש לנו עכשיו במשך שתי מישפחות פגועות, שאנחנו חייבים תמוך בהן, לעזור בדברים קטנים, כמו תייה חמה וסידורי ההלוויה. לא, את עז אנני לא ביקרתי בתא-המעצר.

פרנקו אה דן

BOOSH!
jeans

BY **SABI**

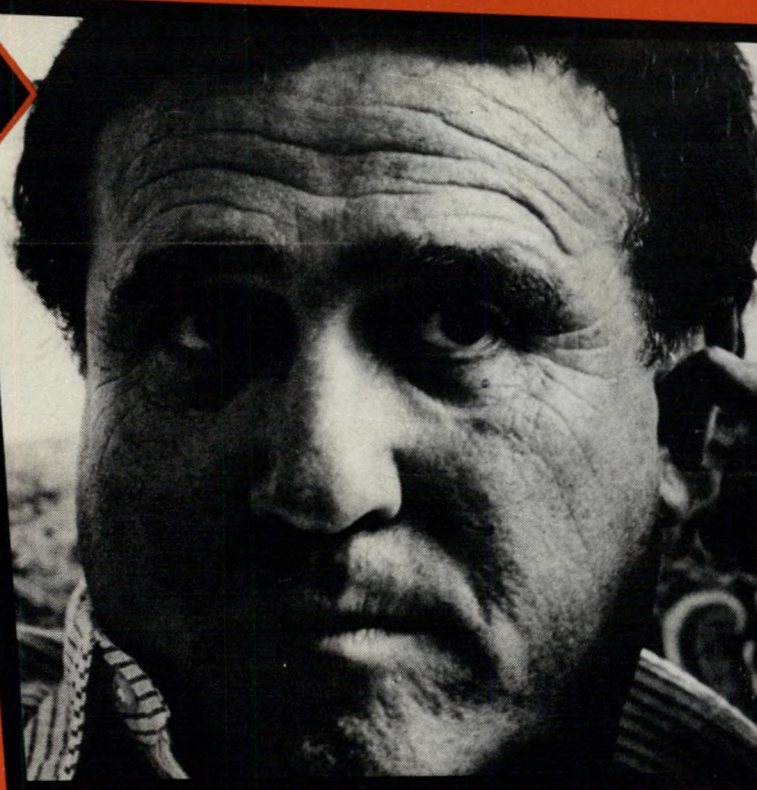
העולם הזה

סיפורי השנה של רחל המרחלת

יהודים ואורנה גאון:

אין עוד

שום קשר

ריטה:

התחילו

המריבות

אסי דיין:

במחלקה

הפסיכיאטרית

